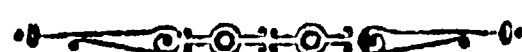
જેપેનીઝ શિક્ષક.

કર્તા

દીનશાહ દો. વાણીઆ.

THE

JAPANESE TEACHER.

AN EASY METHOD OF ACQUIRING AN ELEMENTARY KNOWLEDGE OF THE JAPANESE LANGUAGE IN GUJERATI.

BY

DINSHAW H. VANIA

REPORTER "ADVOCATE OF INDIA."

Registered under Act XXV of 1867.

Bombay:

"GUJARATI" PRINTING PRESS.

A. D. 1905.

Price Rs. 3.

જેપેનીઝ શિક્ષક.

જેપેનીઝ ભાષામાં વાતચિત કરતાં શીખવાનું

ગુજરાતી પુસ્તક.

કર્ત્તા

દીનશાહ હો. વાણીયા.

"એડવોકેટ ઑફ ઇંડિયા"ના રીપોર્ટર.

મુંબઇ.

"ગુજરાતી" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં છાપ્યું છે.

ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫. યઝદજરદી ૧૨૭૫.

કીંમત રૂ. ૩.

મારા માનવન્ત મિત્ર

શેઠ ઇબ્રાહીમભાઈ આદમજી પીરભાઇ,

તે

મુંબઇના ઉદ્યોગ હુન્નરના એક પિતા

શેઠ આદમજી પીરભાઇના પુત્ર

અને

મુંબઇના મીલ ઉદ્યોગના એક ચંચલ સુકાનીને

માન અને ચાહની ઇધાણી તરીકે

આ નાનું પુસ્તક

અર્પણ કરૂં છું.

કર્ત્તા.

પ્રસ્તાવના.

આ પુસ્તકનો અભ્યાસ કરવાથી જેપેનીઝ ભાષાનું સંગીન જ્ઞાન સંપાદન કરી શકાશે એમ માનવું કેવળ ભૂલભરેલું છે. પણ ઘરમાં, મુસાફરી દરમ્યાન કે વેપાર ધંધામાં કામ આવે એવું ઉપર ટપકેનું જ્ઞાન મળી શકશે. એ પુસ્તક લખવાની મૂળ મતલબ ધંધા અર્થે જેપેન જનારાઓને ભાષાનો અભ્યાસ કરતાં જે વખત નિકળી જાય છે તેનો બચાવ કરવાની છે અને પુસ્તકમાં સમાવેલી બાબતોના અભ્યાસથી તે નેમ પાર પડશે એમ હું માનું છું. એ જાતનું ગુજરાતી ભાષામાં આ પહેલુંજ પુસ્તક છે અને વળી પુસ્તક લખવાની આ મારી પેહેલીજ કોશીસ છે એટલે તેમાં ભૂલો તો હશેજ. એવી ભૂલો ઉપર મારૂં ધ્યાન ખેંચવામાં આવશે તો તેમ કરનારાઓનો હું ઉપકાર માનીશ.

દી. હો. વા.

મુંબઇ, તા૦ ૧૪ મી અકટોબર ૧૯૦૫.

જેપેનીઝ ભાષા.

જેપેનીઝ ભાષા બોલતાં શીખનાર હિંદી વિદ્યાર્થિને જે બાબત મોટો સધ્યારો આપનારી લાગશે તે એ છે કે "બાર ગાઉએ બોલી બદલાય" એ કહેવત જેપેન અને જેપેનીઝ ભાષાના સંબંધમાં ખોટી પડે છે. આખા જેપેન દેશમાં એક સરખીજ ભાષા બોલાય છે. જોકે કેટલેક ઠેકાણે ઉચ્ચારમાં કાંઇક ફરક માલમ પડે છે પણ તે ફરક માત્ર નામનોજ છે. વળી એ ફરકમાં જે બીના ખાસ ધ્યાન ખેંચનારી જણાઇ છે તે એ કે આપણી તરફ જેમ ગામડાંઓમાં **શ** ને બદલે **હ** બોલાય છે તેમજ જેપેનીઝમાં પણ ગામડયાઓ અને રીક્ષા ગાડી ઘસડવા-વાલાઓ **સ** ને બદલે **હ** વાપરે છે; જેમકે **આરીમાસેન, દેશ્કી-માસેન**ને બદલે **આરીમાહેન, દેશ્કીમાહેન** અથવા **આરીમાઇન દેશ્કીમાઇન** બોલે છે. ઉપ–ભાષાની ગેરહાજરી જેપેનીઝ ભાષા શીખનારને બેશક એક આશીર્વાદ સમાન છે, કારણ કે હિંદમાં બોલાતી જૂદી જૂદી ભાષાઓને લીધે પરદેશીઓને જે અગવડો ખમવી પડે છે તે અગવડો જેપેનનાં વસનાર હિંદીને ખમવી પડતી નથી. જેપેનીઝ ભાષાની ઉત્પત્તિ ઉપરથી જણાય છે કે એ ભાષા બેશક ચીનાઇ ભાષાના એક ભાગ તરીકે તો કહેવાય જ નહીં, તોપણ જેવી રીતે ગુજરાતી ભાષા સંસ્કૃત, ફારસી અને અંગ્રેજી શબ્દોથી પ્રફુલ્લિત બની છે તેવી રીતે, ચીન સાથના સૈંકડો વર્ષોના સંબંધથી જેપેનીઝ ભાષાએ ચીનાઇમાંથી ઘણું લીધું છે. ઘણા ચીનાઇ શબ્દો જેપેનીઝ તરીકે ચાલુ વપરાય છે કે જેનો મુખ્ય દાખલો જેપેનમાં ગણત્રી માટે વપરાતા ચીનાઇ આંકડા છે, જે "**સંખ્યા**" નાં મથાલાં હેઠળ

આ પુસ્તકમાં આપેલા છે. બુધ ધર્મના ફેલાવા સાથે ઘણા સંસ્કૃત શબ્દો પણ જેપેનમાં દાખલ થવા પામ્યા છે, જેના સંખ્યાબંધ દાખલા જેપેનીઝ શબ્દ કોષો પુરા પાડે છે. જેપેનીઝને મળતી આવતી બીજી કોઇ પણ ભાષા હોય તો તે લુચ્ચુના ટાપુઓ ઉપર બોલાતી ભાષા છે. હવે વાકયોની રચના જોતાં જણાશે કે, ગુજરાતીની માફક, વિશેષણ નામની પહેલાં આવે છે; ક્રિયા વિશેષણ ક્રિયાપદની પેહેલાં આવે છે; કર્મ પણ ક્રિયાપદની પેહેલાં મુકાય છે અને ક્રિયાપદ સર્વેથી છેલે આવે છે. તે ઉપરાંત એ ભાષામાં બીજી જે બાબત આપણું ખાસ ધ્યાન ખેંચે છે તે એ છે કે જેપેનીઝ **નામોને** "જાતિ" કે "વચન" નથી; જેપેનીઝ વિશે-ષણને (અંગ્રેજીની માફક) શ્રેષ્ટા પ્રમાણેનાં રૂપ (degrees) નથી; અને છેલ્લી પણ સર્વથી વધુ અગત્યની બીના તો એ છે કે, કર્તા ગમે તે પુરૂષ, જાતી અથવા વચનમાં હોય તોપણ ક્રિયાપદમાં કશો ફેરફાર થતો નથી, કે તેને કશો પ્રત્યય લાગતો નથી. પણ તેથી કાંઇ ક્રિયા-પદનાં રૂપો શીખવાં સહેલાં થઇ પડતાં નથી. ક્રિયાપદમાં નકાર દેખાડનારાં ખાસ રૂપો છે, તેમજ વળી સાધારણ અને માન અર્થે વપરાતાં રૂપો જુદાં છે, કે જેથી વાકયોમાં પુરૂષવાચક સર્વનામની જરૂર નહીં રહેતાં ક્રિયાપદજ તે સર્વનામોની ગરજ સારે છે. જેપેનીઝ ભાષાની મૂખ્ય ખુબી એ છે કે, એ ભાષામાં ગાળગલોચના બોલો કે અપશબ્દો બીલકુલ નથી. સામા માણુસ ઉપર ગુસ્સો ખાલી કરવા માટે તેને મૂર્ખ, ઘેલો, જુઠો એવાં વિશેષણો લાગુ પાડીનેજ સંતોષ પકડવામાં આવે છે, કે જે શબ્દોનો પણ એ વિવેકી પ્રજા ભાગ્યેજ ઉપયોગ કરે છે. એ ભાષામાં લખતાં શીખવવાની કશી પણ તજવીજ આ પુસ્તકમાં કરવામાં આવી નથી; પણ જેપેનીઝ ભાષાના મુળાક્ષરો, જે બે જાતના છે અને જે **કાતાકાના** તથા **હીરાગાનાને** નામે ઓળખાય છે તે, તેઓ પ્રત્યેકના ગુજરાતીમાં થતા ઉચ્ચાર સાથે આપ્યા છે જે લખવા શીખનારને શરૂઆત કરવા માટે ઉપયોગી થઇ પડશે. ચીન અને કોરીયા સાથના સમાગમને પરિણામે એ બંને મુલકોમાં

ચાલતી લખવાની રૂઢી જેપેનીઝોએ અખ્તયાર કરેલી છે, કે જે રૂઢી જેટલી મુશ્કેલ તેટલીજ કંટાળા ભરેલી છે. તે રૂઢી એવી છે કે જેમ સાધારણ રીતે ભાષાઓમાં અક્ષરોની મદદવડે શબ્દો થાય છે તેમ ન થતાં દરેક શબ્દ માટે જુદાં ચિન્હો હોય છે. દાખલા તરીકે "માણસ" શબ્દ લખતાં (Λ) આવું ચિન્હ કહાડવામાં આવે છે, જે માણસના બે પગ દેખાડે છે; જ્યારે ઘોડો શબ્દ લખવા માટે ઘોડાનું માથું, પૂછડી, યાળ અને પગોનો ખ્યાલ આપે એવું ચિન્હ છે. એ રીત એટલી તો ગુંચવાડા ભરી છે કે ઘણી વેળા અમુક શબ્દ માટે કેવું ચિન્હ કહાડવું, તે વિષે જેપેનીઝોમાં પણ મતફેર પડે છે અને એક ચિન્હના જુદા જુદા અર્થો પણ થતા હોવાથી તે ગુંચવાડો વધારે ગુંચવણ ભરેલો થઇ પડે છે. વળી જેપેનીઝમાં લખવાની રૂઢી અંગ્રેજી, ગુજરાતી કે ફારસીના જેવી નથી; જેપે-નીઝો આડી લીટીમાં લખતા નથી પણ ઉભી લીટીમાં એટલે અક્ષરો એકમેકની પાસે નહીં પણ નીચે લખે છે.

જેપેનીઝ ભાષા લખતાં વાંચતાં શિખનાર વિદ્યાર્થિને જે મુશ્કેલી નડે છે તે તેનાં ઉપર જણાવેલાં ચિન્હો છે. તેમની સંખ્યા ચાર હજારને સુમારે થવા જાય છે અને તેમાંના ઘણાઓના અર્થ ત્રણ, ચાર થતા હોવાથી ખરો અર્થ શું છે તે વાકય મધેના બીજા શબ્દો સાથના તેના સંબંધ ઉપરથી સમજી લેવામાં આવે છે.

આખા શબ્દો માટે માત્ર એક ચિન્હ વપરાય છે ત્યારે "કાતાકાના" તથા "હીરાગાના"ને નામે ઓળખાતા મુળાક્ષરો ગુજરાતી મુળાક્ષરના પદની ગરજ સારે છે. મુળાક્ષરો ઉપરથી વળી જણાશે કે **કા** અક્ષરને મથાળે આવું (") ચિન્હ મુકવાથી **ગા** અને તે ને મથાળે આવું (") મુકવાથી **દે** ઉચ્ચાર થાય છે. **હા** ને મથાળે આવું (") ચિન્હ મુકવાથી તેનો ઉચ્ચાર **બા** અને આવું (॰) ચિન્હ મુકવાથી **પા** ઉચ્ચાર થાય છે, કે જે રીત ફારસી અક્ષરોના ઉચ્ચારમાં નુકતેહના ઉપયોગથી પડતા ફરકને મળતી આવે છે; અને એવી રીતે એ મુળાક્ષરો એકમેકને મળતા આવે છે.

જેપેનીઝ ભાષામાં પહેલું પુસ્તક ઇસવી સનેની સાતમી સદીમાં પ્રગટ થયલું જણાવવામાં આવે છે, અને અત્યાર સુધીમાં સંખ્યાબંધ પુસ્તકો પ્રગટ થયાં છે. તેમનું સાહીત્ય, તવારીખ, કાયદા, જીંદગીનાં વૃત્તાંતો, નવલકથા, રોજનીશી, પ્રવાસના હેવાલો, કવિતા, શબ્દકોષ, વગેરેથી બનેલું છે જેમાં દિન પ્રતીદિન પુષ્કળ વધારો થતો રહે છે. આપણા ગુજરાતી વાર્તા લખનારાઓની માફક જેપેનીઝ લેખકો પણ અંગ્રેજી પુસ્તકોના સીલસીલા બંધ તરજુમા કરે છે અથવા તો અંગ્રેજી સંસારી વાર્તા, તે મધેનાં નામો ફેરવી જેપેનીઝ સંસારને લાગુ પાડે છે.

જેપેનીઝ મૂળાક્ષરો.

કાતાકાના તથા હીરાગાના.

ગુજરાતી	કાતાકાના	હીરાગાના	ગુજરાતી	કાતાકાના	હીરાગાના	ગુજરાતી	કાતાકાના	હીરાગાના
આ.	ア	あ	ગે	ゲ	げ	ચી	チ	ち
ઈ.	イ	い	ગો	ゴ	ご	ત્સુ	ツ	つ
ઉ.	ウ	う	સા	サ	さ	તે	テ	て
એ	エ	え	શી	シ	し	તો	ト	と
ઓ	オ	お	સુ	ス	す	દા	ダ	だ
કા	カ	か	સે	セ	せ	જી	ヂ	ぢ
કી	キ	き	સો	ソ	そ	દ્ઝુ	ヅ	づ
કુ	ク	く	ઝા	ザ	ざ	દે	デ	で
કે	ケ	け	જી	ジ	じ	દો	ド	ど
કો	コ	こ	ઝુ	ズ	ず	ના	ナ	な
ગા	ガ	が	ઝે	ゼ	ぜ	ની	ニ	に
ગી	ギ	ぎ	ઝો	ゾ	ぞ	નુ	ヌ	ぬ
ગુ	グ	ぐ	તા	タ	た	ને	子	ね

જેપેનીઝ મૂળાક્ષરો

કાતાકાના તથા હીરાગાના.

ગુજરાતી	કાતાકાના	હીરાગાના	ગુજરાતી	કાતાકાના	હીરાગાના	ગુજરાતી	કાતાકાના	હીરાગાના
નો	ノ	の	પી	ピ	ぴ	યો	ヨ	よ
ઙ્ગ	ン	ん	પુ	プ	ぷ	રા	ラ	ら
હા	ハ	は	પે	ペ	ぺ	રી	リ	り
હી	ヒ	ひ	પો	ポ	ぽ	રૂ	ル	る
ફુ	フ	ふ	મા	マ	ま	રે	レ	れ
હે	ヘ	へ	મી	ミ	み	રો	ロ	ろ
હો	ホ	ほ	મુ	ム	む	વા	ワ	わ
બા	バ	ば	મે	メ	め	વી	ヰ	ゐ
બી	ビ	び	મો	モ	も	વુ	ウ	う
બુ	ブ	ぶ	યા	ヤ	や	વે	ヱ	ゑ
બે	ベ	べ	યી	イ	い	વો	ヲ	を
બો	ボ	ぼ	યુ	ユ	ゆ			
પા	パ	ぱ	યે	エ	え			

જેપેનીઝ

શિક્ષક

જેપેનીઝ ભાષા વ્યાકરણની રચનામાં ગુજરાતી ભાષાને ઘણીખરી મુખ્ય બાબદોમાં મળતી આવતી હોવાથી, એ ભાષામાં વાતચીત કરતાં શીખવા ઇચ્છનારાઓ માટે ગુજરાતી ભાષામાં રચેલું પુસ્તક કીમતી મદદ આપનારું થઇ પડે એ તો ખુલુંજ છે. જેમ ગુજરાતીમાં, તેમજ જેપેનીઝમાં, ક્રિયાપદ વાકયને છેડે આવે છે; અંગ્રેજીની માફક વચ્ચે આવતું નથી. ગુજરાતી કેટલાંક ક્રિયાપદો બે ક્રિયાપદના સંયોગથી બનેલાં છે જેમકે લાવ=લઇ આવ, લઇ જા=લઇને જા, તેમજ જેપેનીઝમાં પણ એ ક્રિયાપદો તેવાંજ બે ક્રિયાપદના સંયોગથી થયાં છે.

જેમકે, લાવવું=લઇ	આવવું.
મોત્તેકુરુ=મોત્તે	કુરુ.
લઇ જવું=લઇને	જવું.
મોતેઇકુ=મોતે	ઇકુ.

ગુજરાતી નામોને છેડે વીભક્તીના જે પ્રત્યયો લાગે છે તેને મળતાજ પ્રત્યયો જેપેનીઝ નામોને છેડે પણ વપરાય છે.

કેટલાંક અવ્યયોની અને વિશેષણોની રચના પણ ગુજરાતીને મળતી આવે છે જેમકે,.

રંગ રંગનો	ઇરો ઇરોનો.
રોજ રોજ... ...	નીચી નીચી.
રફ્તે રફ્તે... ...	દાન દાન.
વારં વાર	તાબી તાબી.

શબ્દોની અને વાક્યોની રચનાનું એ મળતાપણું દેખાડી આપે છે કે યુરોપની ભાષા જાણનારાઓને જેપેનીઝ ભાષા શીખવી જેટલી કઠણ પડે તેટલી એશીયાની ભાષા જાણનારાઓને તે કઠણ પડે નહીં; પણ જેપેનીઝ ભાષા શીખવા માટે અંગ્રેજીમાં કેટલાંક પુસ્તકો છે જ્યારે ગુજરાતીમાં તેવું એક પણ પુસ્તક હસ્તી ધરાવતું નથી. ગુજરાતી જાણનારાઓને પણ તેથી અંગ્રેજી પુસ્તોકોનોજ આધાર લેવો પડે છે, જેથી તેમને વધુ મુશ્કેલી નડેછે. વળી અંગ્રેજી નહીં જાણનારાઓ જેઓ ગુજરાતીનું જ માત્ર જ્ઞાન ધરાવે છે, તેઓને માટે તો જેપેનીઝ ભાષા શીખવાનું કશું સાધનજ નથી અને માત્ર માહાવરા ઉપરજ આધાર રાખવો પડેછે. ગુજરાતી ભાષા લખી વાંચી જાણનાર કોઇ પણ શખસ શિક્ષકની મદદ વગર જેપેનીઝ ભાષા સમજી તથા બોલી શકે એવી મકસદથી આ પુસ્તક રચવામાં આવ્યું છે. વળી પાઠોની રચના એવી રાખવામાં આવી છે કે, શીખનાર જે જે શબ્દો શીખતો જાય તેનો ઉપયોગ કરતો થાય, અને નહીં કે અમુક હદ સુધી શીખતાં સુધી તેને થોભવું પડે.

ક્રિયાપદ, એ દરેક ભાષામાં મુખ્ય શબ્દ ગણાય છે; પણ નામ કે સર્વનામની મદદ વગર ક્રિયાપદ ઝાઝાં ઉપયોગી થઇ પડતાં નથી; તેથી શરૂઆત સર્વનામોથી કરવામાં આવી છે. અત્રે જણાવવું જરૂરનું થઇ પડશે કે જેપેનીઝ ભાષામાં બોલનાર પોતા કરતાં ચહડતા દરજ્જાના શખસ સાથ વાત કરતી વેળા ઘણીજ સભ્યતા ભરેલી રીતે બોલે છે જ્યારે ઉતરતા દરજ્જાના શખસ સાથ સાધારણ રીતે વાતચીત કરે છે. સભ્યતા દરશાવવાનો ઘણોખરો સઘળો આધાર ક્રિયાપદ ઉપર છે. જેપેનીઝમાં સર્વનામો જુદાં જુદાં છે છતાં તે ઘણીવાર બીલકુલ વાપરવામાં આવતાં નથી.

સર્વનામ-દાઇ મેઇશી.

હું—વાતાકુશી. (ટુંકમાં વાતાશી અથવા વાશી પણ બોલાય છે.) તેમાય. (નોકરો પોતાના ઉપરી સાથ વાતચીત કરતાં પોતા માટે વાપરે છે, કે જેમ ગુજરાતીમાં આપણે "સેવક" બોલીયે છીયે.)

તું	આનાતા. ઓમાય. (ઘણુંખરું મિત્રો અને સ્ત્રીએ અરસપરસ વાપરે છે.)
તે	આનોશતો; તો નીન; આરે; આનોહીતો.
તે	(જીવ વગરની ચીજો માટે, જેમ અંગ્રેજીમાં it વપરાયછે) સોરે.
અમે	વાતાકુશી દોમો; વાતાશી દોમો.
તમે	આનાતા દોમો; ઓમાય ગાતા.
તેઓ	આનોશતો દોમો; આરેરા.
મને	વાતાકુશીની; વાતાશીની.
મારું	વાતાકુશીનો; વાતાશીનો.
અમને...	વાતાકુશી દોમોની; વાતાશી દોમોની.
અમારું	વાતાકુશી દોમોનો; વાતાશી દોમોનો.
તને	આનાતાની.
તારું	આનાતાનો.
તમને...	આનાતા દોમોની.
તમારું	આનાતા દોમોનો.
તેને	આનોશતોની; સોરેની.
તેનું	આનોશતોનો; સોરેનો.
તેઓને	આનોશતો દોમોની.
તેઓનું	આનોશતો દોમોનો.
આ માણુસ (નર)...	કોનો હીતો.
એ માણુસ (નારી)...	કોનો ઓન્ના.
કોણ	દોનાતા; દારે.

યાદ રાખવું કે જ્યારે કોઇ વાકયમાં સર્વનામ વાપરવા વગર ચાલેજ નહીં ત્યારેજ જેપેનીઝો સર્વનામ વાપરે છે, નહી તો વાકયના સંબંધ ઉપરથી સર્વનામ સહમજી લેવામાં આવે છે, કે જેમ ગુજરાતીમાં પણ બોલાય છે; જેમ કે,—ખાવું હોય તો ખા—તારે ખાવું હોય તો તું ખા.—જવા વગર કાંઇ ચાલશે નહીં. ત્યાં મને, તને અથવા તેને, એ ત્રણમાનું કીયું સર્વનામ બોલનાર કહેવા ઇચ્છે છે તે સંબંધ ઉપરથી સહમજી લેવામાં આવે છે.

ગુજરાતીમાં એક શખસને પણ માન અર્થે તમે અને તેઓ કરી બોલાવાય છે પણ જેપેનીઝમાં આનાતા દોમો અને આનો-શતો દોમો એકથી વધારે માણસો માટે બોલતાંજ વપરાય છે.

ક્રિયાપદ-દોઓશી.

—✫✫✫✫✫✫—

સર્વનામ શીખવા બાદ ક્રિયાપદ શીખવાથી, શીખનાર સર્વનામ અને ક્રિયાપદની મદદ વડે થતાં નાનાં વાકયો તુરત બોલી શકે છે. જેમ કે તું લાવ; હું આવીશ; તે જશે વગેરે. એ સબબસર આપણે હવે ક્રિયાપદ હાથ ધરીશું.

જવું—ઇકુ; માયરૂ.

જવું	સામાન્યરૂપ	ઇકુ; માયરુ.
જાય છે	વર્તમાનકાળ	ઇકીમાસુ; માયરીમાસુ.
ગયો	ભૂતકાળ	ઇકીમાસતા; માયરીમાસતા.
જશે	ભવિષ્યકાળ	ઇકીમાશો; માયરીમાશો.
જા	(હુકમરૂપે)	ઇત્તે.

આવવું—કુરૂ; ઓઇદેરૂ.

આવવું	સામાન્યરૂપ	કુરુ; ઓઇદેરુ.
આવે છે	વર્તમાનકાળ	કીમાસુ; ઓઇદેમાસુ.
આવ્યો	ભૂતકાળ	કીમાસતા; ઓઇદેમાસતા.
આવશે	ભવિષ્યકાળ	કીમાશો; ઓઇદેમાશો.
આવ	(હુકમરૂપે)	કીત્તે; ઓઇદે.

ખાવું—તાબેરુ.

ખાવું	સામાન્યરૂપ	તાબેરુ
ખાય છે	વર્તમાનકાળ	તાબેમાસ.
ખાધું	ભૂતકાળ	તાબેમાસતા.
ખાશે	ભવિષ્યકાળ	તાબેમાશો.
ખા	(હુકમ રૂપે)	તાબેતે.

પીવું—નોમુ.

પીવું	સામાન્યરૂપ	નોમુ.
પીયે છે	વર્તમાનકાળ	નોમીમાસુ.
પીધું	ભૂતકાળ.	નોમીમાસતા.
પીશે	ભવિષ્યકાળ	નોમીમાશો.
પી	(હુકમ રૂપ)	નોનદે.

દાખલા.

*હું જાઉં છું.	વાતાકુશી ઇકીમાસ.
તે ગયો.	આનોસતો ઇકીમાસતા.
અમે જઇશું.	વાતાશીદોમો ઇકીમાશો.
મેં ખાધું.	વાતાશી તાબેમાસતા.
તું ખા.	આનાતા તાબેતે.
તે આવશે.	આનાહીતો કીમાશો.

સવાલ પુછતી વેળા ગુજરાતીમાં વાકયને છેડે ઘણું કરી "કે" શબ્દ મુકવામાં આવે છે જયારે જેપેનીઝમાં "કે" ને બદલે "કા" શબ્દથી સવાલ પુછાય છે જેમ કે—

* ઉપલા દાખલાથી જણાશે કે ગુજરાતીમાં ક્રિયાપદને છેડે જે ફેરફાર પેહેલા બીજા અને ત્રીજા પુરુષમાં થાય છે જેમ કે છું, છે, શ, શો, શે, છીયે, છો, શું, તેવો કશો ફેરફાર જેપેનીઝ ક્રિયાપદમાં થતો નથી; જેપેનીઝ ક્રિયાપદો સઘળા પુરુષોમાં એકસરખાંજ છે.

તમે જશો કે?	અનાતા ઇકીમાશોકા?
તે પીશે કે?	આનોશતો નોમીમાશોકા?
હું આવું કે?	વાતાકુશી કીમાશોકા?
હું જાવું છું...	વાતાકુશી ઇકીમાસ.
તું જાય છે...	આનાતા ઇકીમાસ.
તે જાય છે...	આનોશતો ઇકીમાસ.
હું ગયો	વાતાકુશી ઇકીમાસતા.
તું ગયો	આનાતા ઇકીમાસતા.
તે ગયો	આનોશતો ઇકીમાસતા.
હું જઇશ	વાતાકુશી ઇકીમાશો.
તમે જશો	આનાતા ઇકીમાશો.
તેઓ જશે	આનોશતો ઇકીમાશો.
અમે જઇયે છીયે	વાતાકુશી દોમો ઇકીમાસ.
તમે જાવો છો	અનાતા દોમો ઇકીમાસ.
તેઓ જાય છે.	આનોશતો દોમો ઇકીમાસ.
અમે ગયા.	વાતાકુશી દોમો ઇકીમાસતા.
તમે ગયા.	આનાતા દોમો ઇકીમાસતા.
તેઓ ગયા....	આનોશતો દોમો ઇકીમાસતા.
અમે જઇશું...	વાતાકુશી દોમો ઇકીમાશો.
તમે જશો...	આનાતા દોમો ઇકીમાશો
તેઓ જશે...	આનોશતો દોમો ઇકીમાશો.

છે; હોવું; પાસે હોવું; પાસે છે.—આરુ; ઓરુ; ગોઝારુ.*

છે, હોવું, પાસે હોવું ...	આરુ; ઓરુ; ગોઝારુ.
છું, છે, છો, છીયે ...	આરીમાસ; ઓરીમાસ; ગોઝારી માસ.
હતો, હતી, હતું, હતાં ...	આરીમાસતા; ઓરીમાસતા; ગોઝારીમાસતા.

---

* ગોઝારુ શબ્દ ઘણો સભ્યતા ભરેલો છે અને તેથી સાધારણ રીતે તે વધુ વપરાય છે.

હોશે; પાસે હોશે. ... આરીમાશો; ઓરીમાશો; ગોઝારીમાશો.

છે કે? ... ... આરીમાસકા; ઓરીમાસકા; ગોઝારીમાસકા.

નથી; પાસે નથી ... ... આરીમાસેન; ગોઝારીમાસેન.

એ ક્રિયાપદ ઘણું ઉપયોગમાં આવતું અને વધુ અગત્યનું હોવાથી તેનાં બીજાં રૂપો પણ અત્રે જ આપ્યાં છે.

જો હોય તો; પાસે હોય તો... આરીમાસીતારાબા.
હશે; પાસે હશે. ... ... આરીમાશો.
હતું નહીં; પાસે હતું નહીં... આરીમાસેનાનદા.
હોશે નહીં; પાસે હોશે નહીં. આરીમાસુમાઇ.
છે કે; હોશે કે ... ... આરીમાસકા.
હતું કે; પાસે હતું કે? ... આરીમાસતાકા.
કાંઇ જ નથી ... ... નાનીવો આરીમાસન.
એમ છે ... ... સો દસ.*
એમ છે કે? ... ... સોદસકા? સોદે ગોઝાઇમાસકા?
એમ નથી. ... ... સોદે આરીમાસન; સોદે ગોઝાઇમાસન.

થોડાંક વધુ ક્રિયાપદો.

લખવું—કાકુ.

લખવું. ... ... કાકુ.
લખે છે. ... ... કાકીમાસ.
લખ્યું. ... ... કાકીમાસતા.
લખશે. ... ... કાકીમાશો.
લખ. ... ... કાકેતે.

---

* "સો દસ" એ "સોદે ગોઝારીમાસ"નું ટુંકુ રૂપ છે અને એ રૂપ વારંવાર વપરાય છે માટે તે બરોબર યાદ રાખવું.

વાંચવું—યોમુ.

વાંચવું.	...	...	...	યોમુ.
વાંચે છે.	...	...	...	યોમીમાસ.
વાંચ્યું.	...	...	...	યોમીમાસતા.
વાંચશે.	...	...	...	યોમીમાશો.
વાંચ.	...	...	...	યોનદે.

લેવું—તોરુ.

લેવું...	...	...	...	તોરુ.
લેછે....	...	...	...	તોરીમાસ.
લીધું....	...	...	...	તોરીમાસતા.
લેશે....	...	...	...	તોરીમાશો.
લે. ...	...	...	...	તોત્તે.

લાવવું—મોતેકુરુ.

લાવવું...	...	...	...	મોતેકુરુ.
લાવુંછું.	...	...	...	મોતેકીમાસ.
લાવ્યો.	...	...	...	મોતેકીમાસતા.
લાવશે...	...	...	...	મોતેકીમાશો.
લાવ ...	...	...	...	માતકીતે.

કરવું—સુરૂ; દેકીરૂ.*

કરવું ...	...	...	...	સુરુ; દેકીરુ.
કરે છે...	...	...	...	સીમાસુ; દેકીમાસ.
કીધું ...	...	...	...	સીમાસતા; દેકીમાસતા.
કરીશ...	...	...	...	સીમાશો; દેકીમાશો.
કર ...	...	...	...	સીતે.

ઉછીનું લેવું—કારુ.

ઉછીનું લેવું.	...	...	...	કારુ
ઉછીનું લે છે.	...	...	...	કારીમાસુ.
ઉછીનું લીધું.	...	...	...	કારીમાસતા.
ઉછીનું લેશે.	...	...	...	કારીમાશો.
ઉછીનું લે.	...	...	...	કારીતે.

* દેકીરૂનો અર્થ કરી શકવું થાય છે.

વેચવું—ઉરૂ.

વેચવું....	ઉરૂ.
વેચું છું.	ઉરીમાસુ.
વેચ્યું....	ઉરીમાસતા.
વેચશે...	ઉરીમાશો.
વેચ ...	ઉત્તે.

ખરીદવું—કાઉ.

ખરીદવું.	કાઉ.
ખરીદે છે.	કાઇમાસુ.
ખરીદ્યું.	કાઇમાસતા.
ખરીદશે.	કાઇમાશો
ખરીદ...	કોઓતે.

જાણવું—શીરુ; વકારું*

જાણવું....	શીરુ; વકારુ.
જાણે છે....	શીરીમાસુ; વકારીમાસુ.
જાણ્યું. ...	શીરીમાસતા; વકારીમાસતા.
જાણશે ...	શીરીમાશો; વકારીમાશો.
જાણ. ...	શીતે; વકોતે.
જાણતો નથી.	શીરીમાસન; વકારીમાસન.

પુછવું—તોઉ; તાનોમુ.

પુછવું...	તોઉ; તાનોમુ.
પુછે છે...	તોઇમાસુ; તાનોમીમાસુ.
પુછ્યું....	તોઇમાસતા; તાનોમીમાસતા.
પુછશે....	તોઇમાશો; તાનોમીમાશો.
પુછ ...	તોઓતે.

---

* વકારુ એટલે સહમજવું, ધ્યાનમાં ઉતરવું પણ થાય છે.

નામ.

ઉપર જે ક્રિયાપદો શીખી ગયા તેઓનો ઉપયોગ સર્વનામ ઉપરાંત નામ સાથ પણ કરવાનું બની આવે તે માટે નીચે થોડાંક નામ આપી તેઓને ક્રિયાપદ તથા સર્વનામ સાથ વાકયમાં કેવી રીતે ગોઠવવામાં આવે છે તેના દાખલા આપ્યા છે.

જાણવું જોઇયે કે એક ગુજરાતી વાકયમાં જે નીયમે નામ, સર્વનામ તથા ક્રિયાપદ આવે છે તેજ નીયમ જેપેનીઝ ભાષામાં પણ છે.

છોકરું...	... કોદોમો.	છત્રી ...	...કાસા.
ચોપડી...	... હોન.	પયાલું ...	...ચાવાન.
પેટી ...	... હાકો.	પત્ર ...	...તેગામી.
કામ ...	... શીંગોતો.	પઇસા...	...કાને, કીન.

છોકરું ચોપડી વાંચે છે... ... કોદોમો હોન યોમીમાસ.
મેં પત્ર લખયો. ... ... વાતાશી તેગામી કાકેમાસતા.
તે કામ કરશે. ... ... આનોશતો શીંગોતો સીમાશો.
છોકરો છત્રી લાવ્યો..... ... કોદોમો કાસા મોતેકીમાસતા.
તેણે પ્યાલું ખરીદયું ... ... આનોશતો ચાવાન કાઇમાસતા.
અમે પેટી લઇશું ... ... વાતાશીદોમો હાકો તોરીમાશો.
તું પઇસા ઉછીના લે છે. ... આનાતા કાને કારીમાસ.

વિભક્તિ.

—✲✲✲✲—

ગુજરાતીમાં જેવી રીતે નામને છેડે વિભક્તીના પ્રત્યય લાગે છે તેમજ જેપેનીઝમાં પણ પ્રત્યય લાગે છે. જેપેનીઝ પ્રત્યય ગુજરાતીને કેટલેક દરજ્જે મળતા આવે છે.

છોકરૂં—કોદોમો.

છોકરૂં (કર્ત્તા તરીકે) ... ... કોદોમો અથવા કોદોમોગા.
છોકરાંનો, છોકરાંની, છોકરાંનું—નાં. ... કોદોમોનો; કોદોમોગા.
છોકરાંને ... ... કોદોમોની; કોદોમોએ.
છોકરાં (કર્મ તરીકે) ... ... કોદોમો; કોદોમોવો.
છોકરાંથી, છોકરાં પાસેથી... ... ... કોદોમોકારા; કોદોમોયોરી.
છોકરાં તરફ, છોકરાનું અથવા છોકરાંમાં... કોદોમોની.
છોકરાં વડે, છોકરાથી ... ... કોદોમોદે.

જાતી.

જેપેનીઝ ભાષામાં નર અને નારી જાતીનો તફાવત ખુલ્લી રીતે દરશાવવામાં આવતો નથી અને અમુક શબ્દ નર માટે છે કે નારી માટે તે સંબંધ ઉપરથી સહમજી લેવામાં આવે છે; જેમ કે ઉમા એટલે ઘોડો અથવા ઘોડી; કોદોમો એટલે છોકરો અથવા છોકરી; તોરી એટલે મરઘા અથવા મરઘી.

કેટલાક શબ્દો માત્ર નર જાતીમાંજ વપરાય છે જ્યારે કેટલાક ફકત નારી જાતીમાં વપરાય છે જેમ કે:—

ઓતોકો... ...	મરદ.	ઓન્ના ...	...ઓરત.
મુસોકો	છોકરો.	મુસમી ...	...છોકરી.

જ્યાં નર અને નારી જાતી ખાસ જણાવવાની જરૂરજ હોયછે ત્યાં નર જાતી માટે "ઓ" અથવા "ઓન" અને નારી જાંતી માટે "મે" શબ્દો નામની પેહેલાં મુકવામાં આવે છે. જેમકે—

ઓનતોરી ...	... મરઘો.	મેનતોરી ...	... મરઘી.
ઓઉશી ..	... ગોધો.	મેઉશી ...	... ગાય.

જીવ વગરની ચીજોનાં સઘળાં નામો (અંગ્રેજીની માફક) નાન્યતર જાતીમાં ગણાય છે.

વચન.

અમુક નામ એક વચનમાંજ છે એવું ખાસ દેખાડવું પડે ત્યારે નામની પેહેલાં અથવા પછવાડે હીતોત્સુ, હીતો કે ઇચી (એટલે એક) શબ્દ વપરાય છે. જેમકે—

હાકો હીતોત્સુ... ... ...એક પેટી.
હીતો હોન ... ...એક ચોપડી.

બહુ વચન પણ જયાં ખાસ જરૂર પડે ત્યાંજ દેખાડવામાં આવે છે, અને નહીં તો સંબંધ ઉપરથી સહમજી લેવામાં આવે છે. જયાં બહુવચન ખાસ જણાવવું હોય ત્યાં નામની પાછલ "દોમો", "ગાતા", "રા" વગેરે પ્રત્યય વાપરવામાં આવે છે; જેમકે

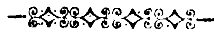
નીનસોકુ દોમો ... ... હેલકરીઓ.
યાકુનીન ગાતા ... ... અમલદારો.
કોદોમોરા ... ... છોકરાંઓ.

ખાવાપીવાની જણસો—સોકુમોત્સુ.

ખાવાનું—તાબેમોનો
ચોખા—કોમે.
ચાવલ(રાંધેલા)—ગોઝેન; મેશી.
પાંઉ, રોટી—પાન.
ભુજેલુંપાંઉ—યાકીપાન.
કેક—કવાશી.
બીસકીટ—બીસુકી.
બીફ સ્ટીક---બીફુતેકી.
બેકન—શીઓબુતા.
ગોસ્ત—નીકુ.
બકરાંનું માસ—હીત્સુજીનો નીકુ.
ખીમો—હાયાશી નીકુ.
મરઘી—તોરી.
ઇંડું—તામાગો.

માખણ—બાતા.
આટો—કો; કોના.
ઘઉં—કોમુગી.
ઘઉંનો આટો—ઉદોનકો.
ચોખાનો આટો—કોમેનો કો.
બીફ—ગીયુ નીકુ.
રોસ્ટ બીફ—યાઇતા ગીયુનીકુ.
ચીઝ—ચીઝુ.
સેવ—ઉદોન.
માછલી—સાકાના.
બાફેલું ઈંડું—યુદે તામાગો.
અરધું બાફેલું ઈંડું—તામાગોનો હાન જીકુ.
આખીદાળનું ઈંડું—તમાગોનો ફુરાઇ.
ઈંડાંની સફેદી—તામાગોનો શીરોમી.
ઈંડાંની દાળ—તામાગોનો કીમી.
તેલ, ઘી—અબુરા.
ખાંડ—સાતો.
ચાહ—ઓચા.

ભાજીતરકારી—યાસાઈ.

ગાજર—નીનજીન.
કેબેજ—કયાબેજી; બોતનના.
કાકરી—કયુરી.
પટેટા—ઇમો.
સકરકંદ—સત્સુમા ઇમો.
દુધી—હીયોતાન; ફુકુબી.
કોળું—કાબોચા.
ટોમેટો—આકાનાસુ.
વેગણાં—નાસુ.
સળગમ—કાબુ.
વટેણા—એનદોમામે.
દાળ—મામે.
સાલેદ—ચીસા.
મુળા—દાઇકોન.

ફ્રુટ—કુદામોનો.

સફરજન—રીંગો.
એપ્રીકોટ—આનઝુ.
ચેરી—સાકુરામબો.
ચેસ્ટનટ—કુરી.
દાડમ—ઝાકુરો.
ખડબુચુ—માકુવાયુરી.
તડબુચ—સીયુકવા.
કેળાં—બનાના.

અંજીર—ઇચીજીકુ.
સ્ત્રાબેરી;—ઇચીગો.
દરાખ—બુદો.
નારંગી—મીકાન.
મોસંબી—નાનકીન મીકાન
પીચ—મોમો.
પેર—નાશી.
સેંતુર—કુવા; કોઝુ.
લીંબુ—યુઝુ.
નાળયર—યાશી.
બદામ—બોતાનકયો.
દરાખ—હોસીબુદો.
અખરોટ—કુરુમી.

મસાલો—યાકુમી.

અચાર—ત્સુકેમોનો.
નીમક—શીઓ.
રાઇ—કારાશી.
મરી—તોગારાશી.
લસણ—નીનનીકુ.
કાંદો—નેગી.
આદુ—શોગા.
તજ—નીકકેઇ.
લવંગ—ચોજી.
સાસ—સોસુ.
સરકો—સુ.

પીવાનું—નોમીમોનો.

બ્રાંડી—બુરાનદી.
વહીસ્કી—વુસુકી.
બીર—બીરૂ.
શેમપેન—શામપેન.
વાઇન—બુદોશુ.
જેપેનીઝ દારૂ—સાકે.
સોડાવાટર—સોડાસુઇ.
હીરાનોવાટર-હીરાનોસુઇ.
લેમોનેડ—રામુને.
આઇસ—કોરી.
પાણી—મીઝુ.
પીવાનું પાણી—નોમી મીઝુ.
ગરમ પાણી (પીવાનું)-ઓ સાયુ.
ગરમ પાણી—ઓયુ.
બરફનું પાણી—કોરી મીઝુ.
ચાહ—ઓચા.
કાફી—કોહી.
દુધ—ચીચી.

નાસતો—આસા મેશી. રાતનું ખાણું—બાન મેશી.
બપોરનું ખાણું—હીરુ મેશી. રીફ્રેશમેંટ—શોકુ મોત્સુ.
પીકનીકે લઇ જવાનું ખાવાનું (ભાત્યું) બેનતો.

આપવું—આગેરૂ.

—☆☆☆☆—

આપવું ક્રિયાપદનું જેપેનીઝ આગેરુ, યારુ, વાતાસુ તથા ઓકુરુ થાય છે. પણ કોઇ પણ ચીજ માગતી વખતે અંગ્રેજીમાં જેમ Please શબ્દ વપરાય છે જેમ કે, Bread please, sugar please અને ગુજરાતીમાં "મેહેરબાની કરશો" શબ્દો વપરાય છે, જેમકે "રોટીની મેહેરબાની કરશો," "ખાંડની મેહેરબાની કરશો" તેમ જેપેનીઝમાં "કુદાસાઇ" શબ્દ વપરાય છે, જેમકે "પાન કુદાસાઇ"–"સાતો કુદાસાઇ," વગેરે.

ઉપલાં નામો શીખવા બાદ એ ચીજો માગતી વેળા ક્રિયાપદની ગેરહાજરીમાં ગુંચવાડો થાય નહીં તે માટે "કુદાસાઇ" શબ્દ વિષે એટલો ખુલાસો જરૂરનો છે.

આપવું–આગેરુ, યારુ; વાતાસુ. *

આપવું ... આગેરુ; યારુ; વાતાસુ.
આપે છે ... આગેમાસ; યારીમાસ; વાતાસીમાસ.
આપ્યું ... આગેમાસતા; યારીમાસતા; વાતાસીમાસતા.
આપશે ... આગેમાશો; યારીમાશો; વાતાસીમાશો.
આપ.. ... આગેતે; યાતે; વાતાસીતે.

---

* એ ત્રણે શબ્દો શીખવા જરૂરના છે, કારણ કે એ ત્રણે સાધારણ રીતે વપરાય છે. આગેરુનો અર્થ તળવું પણ થાય છે જેમ કે સાકાનાવો આગેરુ–માછલી તળવી. યારુ તથા વાતાસુનો અર્થ મોકલવું પણ થાય છે.

સવાલ—જવાબ.

હા, હાજી—હે. ના, નહીંજી—ઇયે; યા.

જેપાનીઝો સવાલનો જવાબ હા કે નાથી વાળવાનું પસંદ કરતા નથી, પણ સવાલ પુછવા માટે જે ક્રિયાપદ વાપરવામાં આવ્યું હોય તે ક્રિયાપદની મદદવડે અથવા બીજી રીતે જવાબ વાળે છે જેમ કેઃ—

શેઠ આવ્યા કે? ... ... દાનાસાન કીમાસતા કા?
આવ્યા છે ... ... કીમાસતા.
હજી નથી આવ્યા... ... માદા દસ.
શેઠ છે કે? ... ... દાનાસાન વા ઓરીમાસકા?
નહીં, હજી નથી આવ્યા... માદા માયરીમાસન.
કાગજ મોકલશો કે? ... તેગામી યારીમાશો કા?
હા, મોકલશું.. ... ... યારીમાશો.

ક્રિયાપદના સાદાં રૂપો.

સહાયકારક ક્રિયાપદ "માસુ"ની મદદ વડે કરેલાં ક્રિયાપદના ઉપલાં રૂપો વાપરવાનું સભ્યતા ભરેલું ગણવામાં આવે છે માટે સઘળા ક્રિયાપદોનાં રૂપો આ પુસ્તકમાં તેવીજ રીતે આપેલાં છે; પણ તે છતાં ક્રિયાપદના સાદાં રૂપો, એટલે સહાયકારક "માસુ"ની મદદ વગર થતાં રૂપો પણ ઘણીવાર વપરાય છે અને તે જાણવા જરૂરનાં હોવાથી તેના દાખલા નિચે આપ્યા છેઃ—

આવવું-કુરુ.

સાદાં રૂપો.

આવવું ... ... કુરુ.
આવું છું-આવે છે ઇ૦.. ... કુરુ.
આવ્યો ... ... કીત્તા.

આવશે	કુરુ.
આવ્યો છે..	કીત્તા.
જો આવે તો	કુરેબા.
જો આવ્યો તો...	કીત્તારા; કીત્તારાબા.
જો કે આવે છે...	કુરેદો.
જો કે આવ્યો	કીતારેદો.
આવવા માગુંછું...	કીતાઇ.
આવીને	કીતે.
આવ (હુકમ રૂપે)	કો-ઇ ?
અવાવવું	કોસાસેરુ.

કરવું-સુરુ.

કરવું.	સુરુ.
કરે છે; કરું છું...	સુરુ.
કીધું.	શીત્તા.
કરશે.	સુરુ.
કીધું છે	શીત્તા.
જો કરે તો	સુરેબા.
જો કીધું...	શીત્તારા; શીતારાબા.
જો કે કરે છે	સુરે દો.
જો કે કીધું	શીત્તારે દો.
કરવા ઇચ્છું છું...	શીત્તાઇ.
કરીને	શીત્તે.
કર..	શી-રે.
કરાવવું	સાસેરુ.

નકાર બતલાવનારાં રૂપો.

આવવું—કુરુ.

આવવું ... ... કુરુ.
આવતો નથી ... ... કોનુ; કોનાઇ.
આવ્યો નહીં ... ... કોનાકાતા; કોનાનદા.
આવશે નહીં ... ... કોનુ; કોનાઈ.
આવેલો નથી ... ... કોનાકાતા; કોનાનદા.
જો નહીં આવે તો ... ... કોનાકેરેબા; કોનેબા.
જો નહીં આવ્યો તો ... ... કોનાકાતા; કોનાનદારા.
જો કે નથી આવતો ... ... કોનાકેરેદો; કોનેદો.
જો કે આવ્યો નહીં ... ... કોનાકાતાકેરેદો; કોનાનદારેદો.
આવવા માગતો નથી ... ... કીતાકુનાઇ.
નહીં આવીને ... ... કોઝુ; કોનાકુતે.

કરવું—સુરુ.

કરવું. ... ... સુરૂ.
કરતો નથી. ... ... સોનુ; શીનાઇ.
કીધું નહીં. ... ... શીનાકાતા; શીનાનદા.
કરશે નહીં.. ... ... સેનુ; સીનાઇ.
કરેલું નથી. ... ... શીનાકાતા; સે–નાનદા.
જો નહીં કરે તો ... ... શીનાકેરેબા; સેનાબા.
જો નહીં કીધું તો ... .. શીનાકાતા; સેનાનદા.
જો કે નથી કરતો. ... ... શીનાકેરેદો, સીનેદો.
જો કે કીધું નહીં. ... ... શીનાકાતાકેરેદો;સીનાનદેરેદો.
કરવા માગતો નથી ... ... શીતાકુનાઈ.
નહીં કરીને. ... ... શીનાકુતે; સેઝુ.

ક્રિયાપદનાં નકાર દેખાડનારાં રૂપો સહાયકારક ક્રિયાપદ "માસુ" ની મદદવડે નીચે મુજબ થાય છે:—

ઉછીનું લેવું—કાસુ.

સાદાં રૂપ.	નકાર રૂપ.
ઉછીનું લે છે—કાશીમાસુ.	ઉછીનું લેતો નથી—કાશીમાસેન.
ઉછીનું લીધું—કાશીમાસતા.	ઉછીનું લીધું નહીં—કાશીમાસેન દેશીતા.
ઉછીનું લેશે—કાશીમાસો.	ઉછીનું લેશે નહીં—કાશીમાસુમાઇ.
જો ઉછીનું લેય—કાશીમાસુરેબા.	જો ઉછીનું લે નહીં—કાશીમા-સેનાકેરેબા.
જો ઉછીનું લીધું—કાશીમાશી-તારા.	જો ઉછીનું નહીં લીધું—કાશીમા-સેન દેશીતારા.

સંખ્યા.

ગુજરાતીમાં એકથી વીશ સુધી સંખ્યા બતાવવા માટે જુદા જુદા શબ્દો બોલાય છે; પણ જેપેનીઝમાં એકથી દશ સુધીની સંખ્યા માટે જુદા બોલો છે જ્યારે પછીની સંખ્યા "દશ ને એક," "દશ ને બે," દશને ત્રણ" એવી રીતે બોલાયછે. એકથી દશ સુધી ગણવા માટે બે જાતના આંકડા છે; જેમાંના એક અસલ જેપેનીઝ છે જ્યારે બીજા ચીનાઇ ભાષામાંથી લીધેલા છે. પણ જેપેનીઝ આંકડા એકથી દશ સુધીની સંખ્યા ગણવામાં જ વપરાય છે અને દશથી વધુની ગણત્રીમાં તો ચીનાઇ ભાષામાંથી લીધેલા આંકડાજ કામ આવે છે. એ બને આંકડા એક સરખા સાધારણ ઉપયોગમાં હોવાથી તે નીચે આપ્યા છે:—

સંખ્યા—કાઝુ.

ગુજરાતી.	ચીનાઈ.	ગુજરાતી.	ચીનાઈ.
એક	ઇચી.	બાવીસ ...	નીજુ ની.
બે	ની.	(અને એ પ્રમાણે આગળ)	
ત્રણ	સાન.	ત્રીશ	સાન જુ.
ચાર	શી.	ચાલીસ.. ...	શી જુ.
પાંચ	ગો.	પચાસ... ...	ગો જુ.
છ	રોકુ.	સાઠ	રોકુ જુ.
સાત	શીચી.	સીતેર... ...	શીચી જુ.
આઠ	હાચી	હેંસી	હાચી જુ.
નવ	કુ.	નેવુ	કુ જુ.
દશ	જુ.	સો	હ્યાકુ.
અગ્યાર.. ...	જુ ઇચી.	બસો	ની હ્યાકુ.
બાર	જુ ની.	ત્રણસો... ...	સાંબ્યા કુ.
તેર	જુ સાન.	(અને એ પ્રમાણે આગળ)	
ચઉદ	જુ શી.	હજાર	સેન.
પંદર	જુ ગો.	બે હજાર ...	ની સેન.
સોળ	જુ રોકુ.	(અને એ પ્રમાણે આગળ)	
સતર	જુ શીચી.	દશ હજાર ...	માન.
અઢાર... ...	જુ હાચી.	લાખ	જુ માન.
ઓગણીસ ...	જુ કુ.	દશ લાખ ...	હયાકુ માન.
વીસ	ની જુ.	કરોડ	સેન માન.
એકવીસ ...	નીજુ ઇચી.		

દાખલા.

યન ૧૨,૯૨૫—ઇચીમાન નીસેન કુહ્યાકુ નીજુ ગો યન.

રૂપયા ૨,૨૩,૨૫૬—નીજુની માન સાનસેન નીહ્યાકુ ગોજુરોકુ રૂપી.

ગુજરાતી.	જેપેનીસ.	ગુજરાતી.	જેપેનીસ.
એક. ...	હીતોત્સ.	છ ...	... મુત્સ.
બે... ...	ફુતાત્સ.	સાત ...	... નાનાત્સ.
ત્રણ. ...	મીત્સ.	આઠ ...	... યાત્સ.
ચાર. ...	યોત્સ.	નવ ...	... કોકોનાત્સ.
પાંચ. ...	ઇત્સુસ.	દશ ...	... તોઓ.

આંકડાઓ બોલવામાં ઘણીવાર નામની પાછળ પણ બોલાય છે જેમ કે મીકાન મીત્સ; નારંગી ત્રણ.

અનુક્રમ.

પેહેલો ...	દાઇ ઇચી.	ચોથો ...	... દાઇ શી.
બીજો ...	દાઇ ની.	પાંચમો...	... દાઇ ગો.
ત્રીજો.. ...	દાઇ સાન.	છઠ્ઠો ...	... દાઇ રોકુ.

અને એ પ્રમાણે અનુક્રમ દેખાડવા માટે સંખયા આગળ "દાઇ" શબ્દ વાપરવો.

એક વાર ...	ઇચી દો.	નવ વાર..	... કુ તાબી.
બે વાર ...	ની દો.	દશ વાર..	... જુ તાબી.
ત્રણ વાર ...	સાન દો.	બમણું ...	... ની બાઇ.
ચાર વાર ...	યો તાબી.	ત્રમણું ...	... સાંમબાઇ.
પાંચ વાર ...	ગો તાબી.	ચારગણું...	... શી બાઇ.
છ વાર ...	રોકુ તાબી	પાંચગણું...	... ગો બાઇ.
સાત વાર ...	શીચી તાબી.	દશગણું...	... જુ બાઇ.
આઠ વાર ...	હાચી તાબી.		

ગુજરાતીમાં જેમ કેટલીક ચીજોની ગણત્રી માટે આંકડાઓ સાથ ખાસ શબ્દો બોલાય છે:—જેમ કે ત્રણ જણ; ચાર જણ (માણસ) કાગજના તાવ પાંચ; શાહીની બાટલી બે; ઘડયાલ

નંગ ત્રણ; મોજાની જોર એક; મૂળાની પણી ચાર વગેરે, તેમ જેપેનીઝમાં પણ જુદા જુદા શબ્દો વપરાય છે. જેપેનીઝ ભાષામાં એ રીત જરા અઘરી છે. એ ભાષામાં એવી રીતે વપરાતા કેટલાક શબ્દો તેના ખુલાસા સાથ નીચે આપ્યા છે:—

ગુજરાતીમાં માણસની સંખ્યા બોલતી વેળા આપણે "જણ" શબ્દ વાપરયે છીયે જેમકે, ત્રણ જણ, સાત જણ, તેવી રીતે જેપે- નીઝમાં "નીન" શબદ વપરાય છે; જેમકે સાનનીન–ત્રણ જણ; સીચી નીન–સાત જણ; નીનસોકુ ની નીન–મજુર બે જણ.

કાપડના તાકા, પક્ષી વગેરેની ગણત્રી કરતી વેળા "હીકી" શબદ વપરાય છે જેમકે રેશમી કાપડનો તાકો એક—કીનુ ઇપ પીકી (ઇપ–હીકી)

લાંબી, ગોળ ચીજો જેવી કે બાટલી, પેનસીલ, ઝાડ, વગે- રેની ગણત્રી "હોન" શબ્દની મદદ પડે થાય છે જેમકે કાસા નીહોન—છત્રી બે નંગ; સોડાસુઇ ઇપપોન—સોડાવાટરની બાટલી એક

રીક્ષા, પાલખી વગેરે હાથા સાથની ચીજો લાકડી, મીનબતી, બંદુક, ઓજારો, વાસણ વીગેરેની ગણત્રી કરતી વેળા સંખ્યા દેખાડનાર આંકડા સાથ "ચો" બોલ વપરાય છે જેમ કે કુરુમા સાનચો—રીક્ષા નંગ ત્રણ, રોસોકુ ગોચો—મીનબતી નંગ પાંચ.

કાગજના તાવ, રકાબી, સીકા વગેરે માટે "માઇ" શબદ વપરાય છે જેમકે નીમાઇ; શીચીમાઇ વગેરે.

કીમોનો શીચીમાઇ—કપડાં સાત નંગ.

મકાનોની ગણત્રી માટે "કેન" શબદની મદદ લેવામાં આવે છે જેમકે, તેરા કુ કેન—દેવળ નવ.

જે ચીજોમાં પ્રવાહી ભરી શકાય જેવાંકે પ્યાલાં, ગ્લાસ વગેરેની ગણત્રી માટે "હાઇ" બોલ વપરાય છે. જેમકે કોપુ ઇપપાઇનો મીઝુ—એક કપ ભરીને પાણી.

જે ચીજોની જોડી વપરાય છે જેમકે બુટ, મોજાં વગેરે તે શબદોમાં જોડીનો અરથ "સોકુ" શબદની મદદથી દરશાવાય છે, જેમકે, કુત્સુ શી સોકુ—બુટની જોડ ચાર.

વિશેષણ.

ગુજરાતીમાં નામની જાતી અને વચન મુજબ વિશેષણમાં ફેરફાર થાય છે જેમકે કાળો ડગલો, કાળી ટોપી, કાળું બુટ, કાળાં વાદળાં ઇ૦; પણ જેપેનીઝમાં તેવો કશો ફેરફાર થતો નથી જેમકે કુરો આહોરી; કુરો બોશી; કુરો કુત્સુ; કુરો કુમો.

થોડાંક અગત્યનાં વિશેષણ હેઠળ આપ્યા છે:—

ગુજરાતી.	જેપેનીસ.	ગુજરાતી.	જેપેનીસ.
સફેદ ...	શીરોઇ.	સાંકડું ...	સીમાઈ.
કાળું ...	કુરો.	ટુંકું.. ...	મીજીકાઇ.
લાલ ...	આકાઇ.	ઉંચું. ...	તાકાઇ.
ગુલાબી ...	બારાનો ઇરો.	નીચું ...	હીકુઇ.
પીળું ...	કી ઇરો.	ત્રીકોણાકાર.	સાનકાકુ.
બલુ. ...	આવો; આંવોઇ.	સમચોરસ..	શીકાકુ.
ભુરું. ...	નેઝુમી ઇરો. (ઉંદરનો રંગ).	જરા. ...	સ્કોશ.
		ઘણું. ...	થકસાં.
લીલો ...	મીદોરી.	વધારે ...	મોત્તો.
જાંબુડો ...	મુરાસાકી.	પુષ્કળ ...	જુબન; તાનતો.
રાખોડી રંગ.	હાઇ ઇરો.	નબળું ...	યોવાઇ.
ઘેરો. ...	કોઇ.	જોરાવર ...	ત્સુયોઇ.
ઝાંખો ...	યુસુઈ.	ખાટું ...	સુઇ.
ચળકતું ...	હીકારુ.	મીઠું. ...	આમાઇ.
સારું ...	ઇઇ; યોઈ.	તીખું ...	કારાઇ.
ઘણું સારું..	ઇચીબાન યોઇ.	કડવું ...	નીગાઇ.
ફક્કડ. ...	રીપપા.	સ્વાદિષ્ટ ...	આમાઇ.
ખરાબ ...	વારૂઇ.	બેસ્વાદ ...	માઝુઇ.
લાંબું. ...	નાગાઇ.	કાચું ...	જુકુસેનુ.
પોહલું ...	હીરોઇ.	પાકું. ...	જુકુશીતા.

ડાહયો ... કાશીકોઇ.
બેવકુફ ... બાકા.
માયાળુ ... શીનસેત્સુ.
ઘાતકી ... ફુશીનસેત્સુ.
પ્રમાણીક.. શોઓજીકી.
અપ્રમાણિક ફુશોઓજીકી.
હોશયાર... જોઝના.
ઢીંગણું ... સેઇનો હીકુઇ.
મોટું ... ઓકી.
નાનું ... ચીસાઇ.
નવું.. ... અતારાશી; શીન.
જુનું ... ફુરુઇ.
સાચું ... હોનતો.
જુઠું. ... ઉસો.
સસતું ... યાસુઇ.
મોઘું ... તાકાઇ.
સેહેલું ... યાસુઇ.
મુસ્કેલ ... મુઝકાશી.
ખુબસુરત .. કીરેઇ; ઉત્સુકુસી; ભેપપીન.
બદસુરત ... મીગુરુશીઇ; કીતાનાઇ; મીનીકુઇ.
સુઘડ ... કીરેઇ.
ગંદીલું ... કીતાનાઇ.
જમણું ... મીગી

ડાબું. ... હીદારી.
સીધું. ... માસુગુ.
સભ્ય ... તેઇનેઇ.
અસભ્ય ... શીતસુરેઇ; રીયોગવાઇ.
બોલકણું ... નીગીયાકી.
ગરીબ ... બીમબો.
તવંગર ... ખાનેમોચી.
માદું.. ... બયોકી.
સાજું ... તાસશાના.
અદેખું ... યાકીમોચી.
લંગડું. ... ચામબા; બીકકો: આશીનાઇ.
લુલું.. ... તેનાઇ.
આંધળું ... મેકુરા.
બેહેરું ... ત્સુનબો.
એકળવાયું... સામોશી.
નસીબદાર... અનનો યોઇ.
કમનસીબ... અનનો વારાઇ.
આગળું ... ઓમોતેનો.
પાછળું ... ઉરાનો.
નગ્ન. ... હાદાકા.
હસવા સરખું. ઓકાશીઇ.
ખડબચડું... આરાઇ.
વિચિત્ર ... કીતાઇ.
છુપું. ... હીમીત્સુ.

થોડાંક વધુ ક્રિયાપદો.

વધારવું-માસુ; કએરુ.

વધારવું ... ... માસુ; પુએરુ.
વધારેછે ... ... માસીમાસુ; પુએરીમાસુ.
વધાર્યું ... ... માસીમાસતા; પુએરીમાસતા.
વધારશે ... ... માસીમાશો; પુએરીમાશો.

ઘટાડવું-હેરુ; ગેનઝુરુ.

ઘટાડવું ... ... હેરુ; ગેનઝુરુ.
ઘટાડેછે ... ... હેરીમાસુ; ગેનઝુરીમાસુ.
ઘટાડયું ... ... હેરીમાસતા; ગેનઝુરીમાસતા.
ઘટાડશે ... ... હેરીમાશો; ગેનઝુરીમાશો.

કહેવું; બોલવું-હનાસુ; ઇયુ.

કહેવું; બોલવું ... ... હનાસુ; ઇયુ.
કહેછે; બોલેછે. ... ... હનાસીમાસુ; ઇમાસુ.
કહ્યું; બોલ્યો ... ... હનાસીમાસતા; ઇમાસતા.
કહેશે; બોલશે ... ... હનાસીમાશો; ઇમાશો.
કહે; બોલ... ... ... હનાસતે; યુતે.

રડવું-નાકુ.

રડવું... ... ... નાકુ.
રડેછે ... ... નાકીમાસુ.
રડયો. ... ... નાકીમાસતા.
રડશે.. ... ... નાકીમાશો.
રડ ... ... નાઇતે.

ચાહવું-આઇસુરુ; કાવાઇગારુ; રેમબોસુરુ.

ચાહવું. આઇસુરુ; કાવાઇગારુ; રેમબોસુરુ.
ચાહેછે. આઇસીમાસુ; કાવાઇગાઇમાસુ; રેમબોસીમાસુ.
ચાહ્યું. આઇસીમાસતા; કાવાઇગાઇમાસતા; રેમબોસીમાસતા.
ચાહશે. આઇસીમાશો; કાવાઇગાઇમાશો; રેમબોસીમાશો.
ચાહ.. આઇસીતે. કાવાઇગાઇતે; રેમબોસીતે

હસવું–વારાઉ.

હસવું.. ... ... વારાઉ.
હસેછે ... ... વારાઇમાસુ.
હસ્યો ... ... વારાઇમાસતા.
હસશે ... ... વારાઇમાશો.
હસ... ... ... વારોતે.

મરી જવું–શીનેરુ.

મરી જવું... ... ... શીનેરુ.
મરી જાયછે ... ... શીનેમાસુ.
મરી ગયો... ... ... શીનેમાસતા.
મરી જશે... ... ... શીનેમાશો.
મરી જા ... ... શીનદે.

બોલાવવું–યોબુ.

બોલાવવું ... ... યોબુ.
બોલાવેછે ... ... યોબીમાસુ.
બોલાવ્યો ... ... યોબીમાસતા.
બોલાવશે ... ... યોબીમાશો.
બોલાવ ... ... યોનદે.

સુવું; ઉંઘવું—નેરુ.

સુવું ... ... નેરુ.
સુવેછે ... ... નેમાસ.
સુતો ... ... નેમાસતા.
સુશે ... ... નેમાશો.
સુઇજા ... ... નેતે.

જાગવું—સામેરુ; મી વો સામાસુ; ઓકીરુ.

જાગવું ... ... સામેરુ; ઓકીરુ.
જાગેછે ... ... સામાસુ; ઓકીમાસુ.

જાગ્યો	સામાસતા; ઓકીમાસતા.
જાગશે	સામાસીમાશો, ઓકીમાશો.
જાગ	સામેતે; ઓકતે.

જગાડવું—ઓકોસુ.

જગાડવું	ઓકોસુ.
જગાડેછે	ઓકોસીમાસ.
જગાડયો	ઓકોસીમાસતા.
જગાડશે	ઓકોસીમાશો.
જગાડ	ઓકોસતે.

ગુસ્સે થવું—ઓકોરૂ.

ગુસ્સે થવું...	ઓકોરૂ.
ગુસ્સે થાયછે	ઓકોરીમાસ.
ગુસ્સે થયો	ઓકોરીમાસતા.
ગુસ્સે થશે	ઓકોરીમાશો.
ગુસ્સે થા...	ઓકોતે.

કપડાં પહેરવાં-કીમોનો કીરુ.

કપડાં પહેરવાં	કીમોનો કીરુ.
કપડાં પહેરેછે	કીમોનો કીમાસુ.
કપડાં પહેર્યાં	કીમોનો કીમાસતા.
કપડાં પહેરશે	કીમોનો કીમાશો.
કપડાં પહેર..	કીમોનો કીતે:

આવી પહોંચવું-ત્સુકુ.

આવી પહોંચવું	ત્સુકુ.
આવી પહોંચેછે	ત્સુકી માસુ.
આવી• પહોંચ્યો	ત્સુકી માસતા.
આવી પહોંચશે	ત્સુકી માશો.
. આવી પહોંચ	ત્સુઇતે.

જઇ પહોંચવું—તોદોકેરુ.

જઇ પહોંચવું	...	...	તોદો કેરુ.
જઇ પહોંચેછે	...	...	તોદો કીમાસુ.
જઇ પહોંચ્યો	...	...	તોદો કીમાસતા.
જઇ પહોંચશે	...	...	તોદો કીમાશો.
જઇ પહોંચ..	...	...	તોદો કીઇતે.

માનવું-શીનઝુરુ; શીંકોસુરુ.

માનવું ...	...	...	શીનઝુરુ; શીંકોસુરુ.
માને છે...	...	...	શીનઝુરીમાસુ; શીંકાસીમાસુ.
માન્યું ...	...	...	શીનઝુરીમાસતા; શીંકાસીમાસતા.
માનશે ...	...	...	શીનઝુરીમાશો; શીંકાસીમાશો.
માન ...	...	...	શીંકાસીતે.

કબુલ રાખવું, હા પાડવી—શોચીસુરુ.

કબુલ રાખવું; હા પાડવી	...	...	શોચી શુરુ.
કબુલ રાખેછે; હા પાડેછે	...	...	શોચી સીમાસ.
કબુલ રાખ્યું; હા પાડી	...	...	શોચી સીમાસતા.
કબુલ રાખશે; હા પાડશે	...	...	શોચી સીમાશો.
કબુલ; હા પાડ ...	...	...	શોચી સીતે.

નાકબુલ રાખવું; નાપાડવી—કોતો વારુ.

નાકબુલ રાખવું; ના પાડવી	...	કોતો વારુ.
નાકબુલ રાખેછે; ના પાડેછે	...	કોતોવારી માસ.
નાકબુલ રાખ્યું; ના પાડી	...	કોતોવારી માસતા.
નાકબુલ રાખશે; ના પાડશે	...	કોતોવારી માશો.
નાકબુલ રાખ; ના પાડ	...	કોતો વાતે.

છેતરવું—દામાસુ.

છેતરવું ...	...	...	...	દામાસુ.
છેતરેછે...	...	...	...	દામાસીમાસ.
છેતરયો...	...	...	...	દામાસીમાસતા.
છેતરશે ...	...	...	...	દામાસીમાશો.
છેતર ...	...	...	...	દામાતે.

મળવું—આઉ.

મળવું ... ... આઉ
મળેછે ... ... આઇમાસ.
મળયું ... ... આઇમાસતા.
મળશે ... ... આઇમાશો.

વખાણવું—હોમેરુ; કાનશીન સુરુ.

વખાણવું ... ... હોમેરુ; કાનશીન સુરુ.
વખાણેછે ... ... હોમેમાસ; કાનશીનસીમાસ.
વખાણ્યું ... ... હોમેમાસતા;કાનશીનસીમાસતા.
વખાણશે ... ... હોમેમાશો; કાનશીનસીમાશો.
વખાણ ... ... હોમેતે; કાનશીનસીતે.

ઉપર ચહડવું—નોબોરુ; અંગારુ.

ઉપર ચહડવું... ... ... નોબોરુ; અંગારુ.
ઉપર ચહડેછે ... ... નોબોરીમાસુ અંગારીમાસુ.
ઉપર ચહડયો ... ... નોબોરીમાસતા; અંગારીમાસતા.
ઉપર ચહડશે ... ... નોબોરીમાશો; અંગારીમાશો.

મારવું—ઉતસુ; થાતાકુ.

મારવું ... ... ઉત્સુ; થાતાકુ.
મારેછે ... ... ઉત્સીમાસુ; થાતાકીમાસુ.
માર્યું ... ... ઉત્સીમાસતા; થાતાકીમાસતા.
મારશે ... . ઉત્સીમાશો; થાતાકીમાશો.
માર ... ... ઉત્તે; થાતાઇતે.

કોશેશ કરવી—તામેસુ; કોકોરોમીરુ.

કોશેશ કરવી ... ... તામેસુ; કોકોરોમીરુ.
કોશેશ કરેછે ... ... તામેમાસુ; કોકોરોમીમાસુ.
કોશેશ કીધી ... ... તામેમાસતા; કોકોરોમીમાસતા.
કોશેશ કરશે ... ... તામેમાશો; કોકોરો મીમાશો.
કોશેશ કર ... ... તામેતે; કોકોરોમીતે.

રમવું—તાવામુરેરુ; આસોબુ.

રમવું	...	...	...	તાવામુરેરૂ; આસોબુ.
રમેછે	...	...	...	તાવામુરેમાસુ; આસોબીમાસુ.
રમ્યો	...	...	...	તાવામુરેમાસતા;આસોબીમાસતા.
રમશે	...	...	...	તાવામુરેમાશો; આસોબીમાશો.
રમ	...	...	...	તાવામુરેતે; આસોન્દે.

સરખાવવું—કુરાબેરુ.

સરખાવવું	...	...	...	કુરાબેરુ.
સરખાવેછે	...	...	...	કુરાબેમાસુ.
સરખાવ્યું	...	...	...	કુરાબેમાસતા.
સરખાવશે	...	...	...	કુરાબેમાશો.
સરખાવ	...	...	...	કુરાબેતે.

ચાલુ રાખવું—ત્સુઝુકુ.

ચાલુ રાખવું	...	...	ત્સુઝુકુ.
ચાલુ રાખેછે	...	...	ત્સુઝુકીમાસુ.
ચાલુ રાખ્યું	...	...	ત્સુઝુકીમાસતા.
ચાલુ રાખશે	...	...	ત્સુઝુકીમાશો.
ચાલુ રાખ	...	...	ત્સુઝુકેતે.

મારી નાખવું—કોરોસુ.

મારી નાખવું	...	...	કોરોસુ.
મારી નાખેછે	...	...	કોરોસીમાસુ.
મારી નાખ્યો	...	...	કોરોસીમાસતા.
મારી નાખશે	...	...	કોરોસીમાશો.
મારી નાખ ...	...	...	કોરોસ્તે.

ઉભા રહેવું—તત્સુ.

ઉભા રહેવું ... ... તત્સુ.
ઉભા રહેછે ... ... તત્સીમાસ
ઉભો રહ્યો ... ... તત્સીમાસતા.
ઉભો રહેશે .. .. તત્સીમાશો.
ઉભો રહે ... ... તાતે.

ખમવું—કોરાએરુ.

ખમવું ... ... કોરાએરુ.
ખમેછે ... ... કોરાએમાસુ.
ખમ્યું ... . કોરાએમાસતા.
ખમશે ... ... કોરાએમાશો.
ખમ ... ... કોરાએતે.

ફાડવું—સાકુ.

ફાડવું ... ... સાકુ.
ફાડેછે ... ... સાકીમાસુ.
ફાડયું ... ... સાકીમાસતા.
ફાડશે ... ... સાકીમાશો.
ફાડ ... ... સાઇતે

વગાડવું (વાજું)—હીકુ; ફુકુ.*

વગાડવું ... ... હીકુ; ફુકુ.
વગાડેછે ... ... હીકીમાસુ; ફુકીમાસુ.
વગાડયું ... ... હીકીમાસતા; ફુકીમાસતા.
વગાડશે ... ... હીકીમાશો; ફુકીમાશો.
વગાડ . ... હીઇતે; ફુઇતે.

---

* હાથે વગાડવાનાં વાજીંત્રો જેવાં કે વાયોલીન વગેરે માટે **હીકુ** અને મોહડે વગાડવાનાં વાજીંત્રો જેવાં કે સરનાઇ વગેરે માટે **ફુકુ** વપરાય છે.

ગાવું—ઉતાઉ.

ગાવું	...	...	...	ઉતાઉ.
ગાયછે.	...	...	...	ઉતાઇમાસ.
ગાયું	...	...	...	ઉતાઇમાસતા.
ગાશે.	...	...	...	ઉતાઇમાશો.
ગા..	...	...	...	ઉતોતે.

જડવું; મલી આવવું—મીદાસુ; મીત્સુકેરુ.

જડવું...	...	...	...	મીદાસુ; મીત્સુકેરુ.
જડેછે	...	...	...	મીદાસીમાસુ; મીત્સુકેમાસુ.
જડયું	...	...	...	મીદાસીમાસતા; મીત્સુકેમાસતા.
જડશે	...	...	...	મીદાસીમાશો; મીત્સુકેમાશો.
જડ ...	...	...	...	મીદાસીતે; મુત્સુકેતે.

ચુકવું; ભુલ કરવી—આયામાત્સુ.

ચુકવું	...	...	...	આયામાત્સુ.
ચુકેછે	...	...	...	આયામાત્સીમાસુ.
ચુકયો	...	...	...	આયામાત્સીમાસતા.
ચુકશે	...	...	...	આયામાત્સીમાશો.
ચુક ...	...	...	...	આયામાસતે.

મદદ કરવી—તાસુકેરુ; સેવા વો સુરુ.

મદદ કરવી	...	...	તાસુકેરુ; સેવા વો સુરુ.
મદદ કરેછે ...	...	...	તાસુકેમાસુ; સેવા વો સીમાસુ.
મદદ કીધી ...	...	...	તાસુકેમાસતા; સેવા વો સીમાસતા.
મદદ કરશે ...	...	...	તાસુકેમાશો; સેવા વો સીમાશો
મદદ કર ...	...	...	તાસુકેતે; સેવા વો સીતે.

કાપવું—કીરુ.

કાપવું	...	...	...	કીરુ.
કાપેછે.	...	...	...	કીરીમાસ
કાપ્યું...	...	...	...	કીરીમાસતા.

કાપશે ... ... કીરીમાશો.
કાપ ... ... કીતે.

નાખવું; નાખીદેવું—નાગેરુ; હોરુ; સુતેરુ.

નાખવું ... ... નાગેરુ; હોરુ; સુતેરુ.
નાખી દેછે ... ... નાગેમાસ; હોરીમાસ; સુતેમાસ.
નાખી દીધું ... ... નાગેમાસતા; હોરીમાસતા; સુતેમાસતા.
નાખી દેશે ... ... નાગેમાશો; હોરીમાશો; સુતેમાશો.
નાખી દે ... ... નાગેતે; હોતે; સુતેતે.

રાખવું—તામોત્સુ.

રાખવું ... ... તામોત્સુ.
રાખેછે ... ... તામોત્સીમાસુ.
રાખ્યું ... ... તામોત્સીમાસતા.
રાખશે ... ... તામોત્સીમાશો.
રાખ ... ... તામોતે.

વાળવું—માગેરુ.

વાળવું ... ... માગેરુ.
વાળેછે ... ... માગેમાસ.
વાળ્યું ... ... માગેમાસતા.
વાળશે ... ... માગેમાશો.
વાળ ... ... માગેતે.

સીધું-લાંબુ કરવું—નોબાસુ.

સીધું કરવું ... ... નોબાસુ.
સીધું કરેછે ... ... નોબાશીમાસુ.
સીધું કીધું ... ... નોબાશીમાસતા.
સીધું કરશે... ... ... નોબાસીમાશો.
સીધું કર ... ... નોબાસ્તો.

ક્રિયાપદનાં વધુ રૂપો.

ક્રિયાપદના ત્રણ મુખ્ય કાળ વિષે ઉપર શીખી ગયા. હવે બીજા કેટલાંક રુપો શીખવાના રહયાં જે નીચલા દાખલાઓ ઉપરથી સેહેલાઇથી શીખી શકાશે:—

ઉછીનું આપવું—કાસુ.

ઉછીનું આપીને; ઉછીણું આપતાં.—કાશાતે.	
ઉછીનું આપ્યુંછે	કાશીતા, અથવા કાશીમાસતા.
ઉછીનું આપ્યું હતે તો ...	કાશીતારા અથવા કાશીમાસતારા.
જો ઉછીનું આપે તો ...	કાશીતારો; કાશીમાસતારો.
જો કે ઉછીનું આપ્યું ...	કાશીતારેદો.
ઉછીનું આપવા ઇછેછે ...	કાશીતાઇ.
ઉછીનું આપતો નથી ...	કાશીમાસન; કાસાનાઇ.
જો ઉછીનું નહીં આપે તો ...	કાસાનેબા; કાસાનાકેરેબા.
ઉછીનું આપ્યું નહીં ...	કાસાનાકાતા; કાસાનનદા.
ઉછીનું નહીં આપીને ...	કાસાનાકુતે.
ઉછીનું આપશે નહીં ...	કાસુમાઇ.

અટકવું—તોમેરૂ.

અટકતું	તોમેરૂ.
અટકેછે	તોમેમાસ.
અટકયો	તોમેમાસતા.
અટકશે	તોમેમાશો.
અટક...	તોમેતે.
અટકીને	તોમેતે.
જો અટકે તો	તોમેતારા.
જો અટકયો તો	તોમેતારો.
અટકવા ઇછે છે	તોમેતાઇ.
હું અટકવા ઇછું છું.. ...	વાતાકુશી તોમેતાઇ.
તે અટકવા ઇછે છે., ...	આનોશતો તોમેતાઇ.

વખત–તોકી.

—✫✫✫✫✫✫✫—

વરસ—નેન. એક વરસ ઇચીનેન; બે વરસ નીનેન. ઇત્યાદી.

આ વરસ ... ... કોનનેન; કોતોશી.

આવતે વરસ . ... રાઇનેન.

ગયે વરસ ... ... સાકુનેન; કયોનેન.

આગલે વરસ... ... ... ઇસ્સાકુનેન; ઓતોતોસી.

દીવસ.

આજે ... ... કયો; કોનનીચી.

આવતી કાલે ... ... આશીતા; મીયોનીચી.

આવતી પરમ દીને... ... આસાત્તે; મીયોગો નીચી.

ગઇ કાલે ... ... કીનો; સાકુજીત્સુ.

ગઇ પરમ દીને ... ... ઓતોતોઇ; ઇસ્સાકુજીત્સુ.

આજે સહવારે ... ... કેસા; કોનચો.

આવતી કાલે સહવારે ... મીયો આસા.

આજે રાતે ... ... કોમબાં.

ગઇ રાતે ... ... સાકુ બાન.

આવતી કાલે રાતે... ... મીયો બાન.

દર રોજ ... ... માઇનીચી.

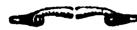
આંતરે આંતરે ... ... કાકુજીત્સુ.

આ મહીને ... ... કોંગેત્સુ.

. આવતે મહીને ... ... રાઇગેત્સુ.

ગયે મહીને	...	...	...	સેનગેત્સુ.
આગળે મહીને		...	...	સેનસેન ગેત્સુ.
સહવાર	...	...	...	આસા; હીરૂમા.
બપોર	...	...	...	ઓહીરૂ.
બપોર પછી	...	...	...	હીરૂકારા.
સાંજ ...	...	...	...	બાન.
રાત ...	...	...	...	ગોરૂ.
મધરાત	...	...	...	યોનાકા.
દીવસનો વખત		...	...	હીરૂમા.
તેહેવારનો દીવસ		...	...	સાઇજીત્સુ.
નવું વરસ	...	...	...	શીન નેન.
મહીનો...	...	...	...	ગાત્સુ; ત્સુકી.
દીવસ ...	...	...	...	નીચી.
અઠવાડયું	...	...	...	ઇસ્યુ.
પખવાડયું	...	...	...	નીઇસ્યુ.

તારીખ.

પેહેલી તારીખ	...	ત્સુઇતાચી;	એક દીવસ	...	ઇચીનીચી.
બીજી	,, ...	ફુત્સુકા;	બે	,, ...	નીનીચી.
ત્રીજી	,, ...	મીક્કા.			
ચોથી	,, ...	યોક્કા.			
પાંચમી	,, ...	ઇત્સુકા;	પાંચ	,, ...	ગોનીચી.
છઠી	,, ...	મુઇકા;	છ	,, ...	રોકુનીચી.

સાતમી તારીખ નાનુકા; સાત દીવસ ... શાચીનીચી.
આઠમી ,, યોકા; આઠ ,, ... હાચીનીચી.
નવમી ,, કોકોનોકા; નવ ,, ... કુનીચી.
દશમી ,, ... તોઓકા.
અગ્યારમી ,, ... જુ ઇચીનીચી.
બારમી ,, ... જુ નીનીચી.
તેરમી ,, ... જુ સાનનીચી.
ચઉદમી ,, ... જુ યોક્કા.
પંદરમી ,, ... જુ ગોનીચી.
સોલમી ,, ... જુ રોકુનીચી.
સતરમી ,, ... જુ શાચીનીચી.
અઢારમી ,, ... જુ હાચીનીચી.
ઓગણીસમી ,, ... જુ કુનીચી.
વીસમી ,, ... હાત્સુકા; વીસ દીવસ-ની જુ નીચી.
એકવીસમી ,, ... નીજુ ઇચીનીચી.
બાવીસમી ,, ... નીજુ નીનીચી
તેવીસમી ,, ... નીજુ સાનનીચી.
ચોવીસમી ,, ... નીજુ યોક્કા.
પચીસમી ,, ... નીજુ ગોનીચી.
છવીસમી ,, ... નીજુ રોકુનીચી.
સતાવીસમી ,, ... નીજુ શાચીનીચી.
અઠાવીસમી ,, ... નીજુ હાચીનીચી.
ઓગણત્રીસમી ,, ... નીજુ કુનીચી.
ત્રીસમી ,, ... સાનજુ નીચી.
એકત્રીસમી ,, ... મીસોકા; એકત્રીશ દીવસ–સા-
નજુ ઇચીનચી.

વાર.

સોમવાર ... ... ગેત્સુયો બી.
મંગળવાર ... ... કવાયો બી.
બુધવાર ... ... સુઇયો બી.
ગુરૂવાર ... ... મોકુયો બી.
શુકરવાર ... ... કીનયો બી.
શનીવાર ... ... દોયો બી.
રવીવાર ... ... નીચીયો બી; દોનતાકુ.

મહીના.

જાન્યુઆરી ... ... ઇચી ગાત્સુ; શો ગાત્સુ.
ફેબ્રુઆરી ... ... ની ગાત્સુ.
માર્ચ ... ... સાન ગેત્સુ.
એપ્રીલ ... ... શી ગેત્સુ.
મે ... ... ગો ગેત્સુ.
જુન .. .. રોકુ ગેત્સુ.
જુલાઇ.. ... ... શાચી ગેત્સુ.
ઑગસ્ટ ... ... હાચી ગેત્સુ.
સપટેમ્બર ... ... કુ ગેત્સુ.
અકટોબર ... ... જુ ગેત્સુ.
નવેમ્બર ... ... જુઇચી ગેત્સુ.
ડીસેમ્બર ... ... જુની ગેત્સુ.
એક મહીનો... ... ... હીતોત્સુકી; ઇકકા ગેત્સુ.
બે મહીના ... ... ફુતાત્સુકી; નીકા ગેત્સુ.
ત્રણ મહીના... ... ... મીત્સુકી; સાનગા ગેત્સુ.

ચાર મહીના...	...	...	યોત્સુકી; શીકા ગેત્સુ.
પાંચ મહીના	...	...	ઇત્સુત્સુકી; ગોકા ગેત્સુ.
છ મહીના ...	...	...	મુત્સુકી; રોકકા ગેત્સુ.
સાત મહીના...	...	...	નાનાત્સુકી; શાચીકા ગેત્સુ.
આઠ મહીના	...	...	યાત્સુકી; હાકકા ગેત્સુ.
નવ મહીના...	...	...	કોકોનોત્સુકી; કુકા ગેત્સુ.
દશ મહીના...	...	...	તોત્સુકી; જીકકા ગેત્સુ.
અગ્યાર મહીના	...	...	જુઇકકા ગેત્સુ.
બાર મહીના	...	...	જુનીકા ગેત્સુ.

કલાક.

—☆☆☆☆—

કલાક	...	...	...	જી.
અરધો કલાક		...	...	હાનજી.
મીનીટ	...	...	...	પુન; ફુન.
પલ ...	...	...	...	બ્યો.

એક કલાક	—ઇચીજી.	સાત કલાક	,,—શાચી જી.
બે	,,—નીજી.	આઠ	,,—હાચી જી.
ત્રણ	,,—સાનજી.	નવ	,,—કુ જી.
ચાર	,,—યોજી	દશ	,,—જુ જી.
પાંચ	,,—ગોજી.	અગ્યાર	,,—જુઇચી જી.
છ	,,—રોકુજી.	બાર	,,—જુની જી.

સાડાચાર વાગે—યોજી હાન; સાડાસાત વાગે—શાચીજી હાન.

કલાક સાથે મીનીટ નીચે મુજબ બોલાય છેઃ—

ત્રણ કલાકને ચાળીસ મીનીટ ઉપર*...સાનજી શીજુ પુન સુગી.

છ ને વીશ મીનીટ ઉપર ... રોકુજી નીજુ પુન સુગી.

ચારમાં દશ ઓછી† ... યોજી જુ પુનમાએ.

દશમાં પચીસ ઓછી ... જુજી નીજુ ગોપુનમાએ.

---

* ઉપર; આગળ—સુગી. †ઓછી; પેહેલાં—માએ

આફીસમાં વપરાતી ચીજો.

ઑફીસ—મીસે.	પેન—પેન (જેપેનીઝ કલમ—ફુદે)
સરકારી ઑફીસ—યાકુશો.	પેન હોલડર—પેન—તાતે. [સુમી)
ટપાલ ઑફીસ—યુબીન ક્યોકુ.	સાહી—ઇનકી (જેપેનીઝ સાહી—
તાર ઑફીસ—દેનશીનક્યોકુ.	પેન્સીલ—એમપીત્સુ.
કસટમ્સ ઑફીસ—ઝેઇકવાન.	ખડયો—ઇનકીત્સુબો.
પોલીસ ઑફીસ—કેઇસાત્સુસો.	ડેસ્ક—ત્સુકુઇ.
કાગજ—કામી.	બ્લૉટીંગ પેપર—સુઇતોરી ગામી.
ચોપડી—હોન.	પેન નાઇફ —કો—ગાતાના.
નોટબુક.—તેચો.	રૂલર—જોગી.
અસલ (કાગજ)—શીતાગાકી.	સીલ—ઇન.
નકલ.—યુત્સુશી.	લાખ—ફુજી—રો.
કાગજ (ચીઠી)—તે ગામી.	ટપાલની ટીકીટ—યુબીન કીતે.
પરબીડું—જોબુકુરો.	ટપાલનો કાર્ડ—યુબીન હાગાકી.
રબર (ઇરેઝર)—જીકેશી.	રેજીસ્ટરડ કાગજ—કાકીતોમે.
પેપરવેટ—કેસાન.	મનીઆરડર—યુબીન કાવાસે.
લાહી—નોરી.	વર્તમાન પત્ર—શીમબુન.

કપડાં કીમોનો.

ટોપી—બોશી.	બાંહ્ય—સોદે.
કૉલર—કારા.	વેસ્ટકોટ—ચોકી.
નેકટાઇ—નેકીટાઇ.	કોટ—ઉવાગી.
કાંચળી—મુને આતે.	ઓવરકોટ—ઓબા કોટો.
પૅન્ટેલુન—ઝુબોન.	કમરબંધ; પટો—ઓબી.
ડ્રૉઅર—શીતા ઝુબોન.	બ્રેસીસ—ઝુબોન ત્સુરી.
શર્ટ—શાતસુ.	ગેઇટરસ—કયાહાન.

હાથનાં મોજાં—તેબુકુરો.
પગનાં મોજાં—કુત્સુ શીતા.
રૂમાલ—હાનકેચી.
લેસ—રેઇસુ.
ટુવાલ—તેનુગુઇ.
પહેરી સુવાનાં કપડાં—નેમાકી.
બુત આખાં—નાગા ગુત્સુ.
બુત અરધાં (શુ)—હાન ગુત્સુ.
સ્લીપર—ઉવા ગુત્સુ.
બુટની દોરી—કુત્સુ હીમો.
બુટનું પાલીસ—કુત્સુ ઝુમી.
શુ હોર્ન—કુત્સુ હેરા.
રીબન—કીનુ હીમો.
બટન—બોતન.
બાંહેનાં બટન—સોદે બોતન.
વીંટી—યુબીવા.
બ્રેસલેટ—ઉદેવા.
ઇઅર રીંગ—મીમીવા.
લૉકેટ—શાશીન ઇરે.
નેકલેસ—કુબી કાઝારી.
અંગુઠી—યુબી નુકી.
છત્રી—કાસા.
ઘડયાળ—તોકે.
પંખા—(વળે નહીં તેવા)—ઉચીવા.
પંખા—(વાળવાના)—સેનસુ.
કાંસકી, નીખ્યો—કુશી.
બ્રશ—હાકે; બુરાશી.
કાન કોતરણી—મીમીકાકી.
દાંત કોતરણી—કોયોજી.

સરસામાન—દોગુ.

ટેબલ—દાઇ.
ખુરસી—ઇસુ.
સોફા—નીઇસુ.
આર્મચેર—હીજીકાકે ઇસુ.
પલંગ—નેદાઇ.
બીછાણું—નેદોકો.
તળાઇ—ફુતોન.
તકીયો—માકુરા.
મછરદાણી—કાયા.
ચાદર—નેદોકોનો શાકીમોનો.
બ્લાન્કેટ—કેત્તો.
ગાદી—ઝાબુતોન.
બારીના પરદા—માદોકાકે.
કબાટ—તાનસુ.
ખાનું—હીકીદાશી.
પેટી—હાકો.
કળ; તાળું—જો.
કુંચી—કાગી.
આરસી—કાગામી.
ગાલીચો—દાનચુ.

સાદડી—તાતામી; ગોઝા.
નહાવાનું ટબ—ફુરો.
સાબુ—શાબોન.
લૅમ્પ—રામપુ.
વીજલીનો દીવો—દેનકીતો.
ફાનુસ (કાગજનું)—ચોચીન.
મીનબતી—રોસોકુ.
કેન્ડલ સ્ટીક—શોકુદાઇ.
માચીસ—માચી.
બાટલી—બીન.
કૉર્ક સ્ક્રુ—કોરોપુ નુકી.
ડીકાંટર—સાકા દોકુરી.
ટંબલર—મીઝુનોમી.
પ્યાલાં—કાપપુ; ચાવાન.
રકાબી—સારા.
ચમચો—સાજી.
કાંટો—નીકુ સાશી.
છરી(જમવાની)—હોચો; નાઇફુ.
નેપકીન—તેપુકી.
હાથ ધોવાનું વાસણ—તે આરાઇ.
મોહો ધોવાનું વાસણ—કાવો આરાઇ.
દાંતનું મંજન—હા મીગાકી.
સોય—હારી.
દોરો—ઇતો.
કાતર—હાસામી.

ધંધાદારીઓ—શોકુ-ગ્યો.

ગુજરાતીમાં ધંધાદારીઓનાં નામ, જે ચીજનો ધંધો તેઓ કારતા હોય તેને છેડે "વાલો" શબ્દ લગાડવાથી ઘણુંકરીને થાય છે જેમકે ચોપડી-ચોપડી વાલો: પાંઉ-પાંઉવાલો, તેમ જેપેનીઝમાં "યા" પ્રત્યય લગાડવાથી થાય છે જેમકે હોન-હોન યા; પાન-પાનયા.

વેપારી—આકીનદો; શોનીન.
દલાલ—સાઇતોરી; નાકાગાઇ.
શેર દલાલ—સોઓબાશી.
એકાઉન્ટંટ—કાનજો કાતા.
બુકકીપર—ચોમન કાતા.
શરાફ (બેંકર)—ગીંકાયા.
મેનેજર—શીહાહી નીન.
મદદનીશ—તેત્સુદાઈ નીન.
કલાર્ક—બાનતો.
પ્રોફેસર—ગાકુશી.
શિક્ષક—સેનસેઇ.
શિષ્ય—શોસેઇ.

ગ્રંથ કર્ત્તા—ચોજુતસુશા.
અધિપતિ—શીમબુન કીશા.
રીપોર્ટર—તામપોશા.
ચોપડી વેચનાર—હોનયા.
ચોપડી બાંધનાર—સેઇ હોનયા.
પ્રિન્ટર—કવાપાંયા.
કવિ—યુતોયોમી.
કાયદા શાસ્ત્રી—દાઇગનનીન;—હોરીતસુકા.
એન્જીનીયર—કીકવાનશી.
પાંઉ વેચનાર—પાનયા.
કંદોઇ—કવાશીયા.
માછલી વેચનાર—સાકાનાયા.
ફરનીચર વેચનાર—દોગુયા.
ગાંધી—કામબુત્સુયા.
ઝવેરી—કાઝારી-મોનોયા.
લેકર વેચનાર—નુશીયા.
રેશમી કાપડનો વેપારી—ગોપુકુયા.
મનોચેનજર—રયોગાયયા.
નાણું ધીરનાર—કાનેકાશી.
સબી પાડનાર—શાશીનશી.
સબી વેચનાર—શાશીનયા.
કાગદી—કામીયા.
કોરીકામ વેચનાર—સેતોમોનોયા.
ખેડુત—હયાકુશો.
કેપટન—સેનચો.
ખલાસી—સુઇપુ.

ખારવો—સેનદો.
અમલદાર—યાકુનીન.
લશ્કરી સેપાહ—હેઇસોત્સુ.
પોલીસ સીપાઇ—જુનસા.
ટપાલનો સીપાઇ—યુબીન હાઇતાત્સુનીન; હીકયાકુ.
દુભાષ્યો—ત્સુબેન.
સ્ટેશન માસ્તર—ઇકીચો.
ઇન્સપેકટર—મેકીકી.
ડૉકટર—ઇશા.
સરજન—ગેકવા ઇશા.
કૅમીસ્ટ—કવાગાકુશા.
દવા વેચનાર—કુસુરીયા.
દંત વૈદ—હા ઇશા.
નેત્ર વૈદ—મે ઇશા.
ચીતારો—ઇકાકી.
લોખંડનો વેપારી-કાનામોનોયા.
દારૂનો વેપારી—સાકેયા.
ચાહનો વેપારી—ચાયા.
કામદાર—શોકુનીન.
પાલખી (ખુરસી) ઉચકનાર—કાગો કાકી.
ગાનારી—ગેઇશા.
ઘડીયાલી—તોકેઇયા.
સુથાર—દાઇકુ.
કોતરનાર—હોરીમોનોશી.
લુહાર—કાજીયા.
દરજી—શીતાતેયા.
ભરત ભરનાર—નુઇહાકુયા.

મોચી—કુત્સુયા.	કચરાપતી—ગોમીસારાઇ.
રંગારો—સોમેમોનોયા.	ભંગી—કોહીયા.
ધોબી—સેનતાકુયા.	ભીખારી—કોજીકી.
હજામ—કામીકુઇ.	જાદુના ખેલ કરનાર—તેઝુમા-ત્સુકાઇ.
ખાતકી—ઉશીયા; ઉશીકોરોશી.	હાથ—(ભવિષશ) જોનાર—ઉરાનાઇશા.
નાટકકાર (પુરૂષ)—યાકુશા.	
નાટકકાર (સ્ત્રી)—ઓના-યાકુશા.	
દાસી—જોચુ; અમા.	માલી—યુએકીયા.
બાવરચી—રીયોરી નીન.	શેઠ—તાઇસો; દાના.
હેલકરી—નીનસોકુ.	નોકર—મેશીત્સુકાઇ; કોઝુકાઇ.

સગપણ—શીનરૂઈ.

મા	ઓકાસાન; હાહા.
બાપ	ઓતોતસાન; ચીચી.
મમાઇ; બપાઇ	ઓબાઆસન.
મમાવો; બપાવો	ઓજીઇસાન.
ભાઇ...	કયોદાઇ.
ભાઇ (મોટો)	આનીસાન.
ભાઇ (નાનો)	ઓતોતોસાન.
બેહેન (મોટી)	આનેસાન.
બેહેન (નાની)	ઇમોતોસાન.
ધણી	તેઇશુ; દાના
ધણિઆણિ	કામીસાન; કાનાઇ.
બાળક	અકામબો; કોદોમો.
છોકરો	મુસુકો; કો.
છોકરી	મુસુમી.

સાવકો બાપ—મામા-ચીચી.
સાવકી મા—મામા-હાહા.
સાવકું છોકરૂં—મામાકકો.
વીધવા—યામોમે; ગેકે.
રંડાયલો પુરૂષ—યામોમે.
પૌત્ર—માગો.
પૌત્રી—માગો-જો.
મિત્ર—તોમોદાચી.

શરીર—કારાદા.

ચેહેરો—કાઓ.
માથું—અતામા.
બાળ—કે.
ભેજું—નોઝુઇ.
કપાલ—હીતાઇ.
ભવાં—માયુગે.
આંખ—મે.
આંખના ડોળા—મેનો તામા.
આંખની કીકી—હીતોમી.
આંખનાં પોપચાં—માબુતા.
પાપણ—માત્સુગે.
નાક—હાના.
નસકોરાં—હાનાનો આના.
મોહ—કુચી.
હોઠ—કુચી બીરૂ.
ગાળ—હોપપેટા.
દહાડી—હીગે.
મોબીઆ—હોહીગે.
કાન—મીમી.
દાંત—હા.
દાંતનાપારા—હાગુકી.
જીભ—શીતા.
તાળવું—ઉવા આગો.
જડબું—આગો.
ગરદન—કુબી.
ગળું—નોદો.
છાતી—મુને.
સ્તન—ચીચી.
આંતરડાં—ચો.
પેટ—હારા.
હોજરી—ઇનોપુ.
પાંસલી—અબારાબોને.
કમર—દો.
પીઠ—સેનાકા.
હરદય—શીનનોઝો.
કલેજું—કીમો.
ખભું—કાતા.
હાથ—ખભાથી આગળાં સુધીનો—ઉદે.
હાથ—તે.
હથેલી—તેનો હીરા.

પહોંચો—તે કુબી.
આગળાં—યુબી.
નાની આંગળી—કો યુબી.
અંગુઠો—ઓયા યુબી.
અંગુઠા પાસેની આંગળી—હીતો સાશી યુબી.
વચલી આંગળી—નાકા યુબી.
ચોથી આંગળી—કુસુરી યુબી.
નખ—ત્સુપે.
મુઠી—કોબુશી.
જાંગ—મોમો.
પગ—આશી.
નળો—મુકોઝુને.
ઘુંટી—આશી કુબી.
પગનું આગળું—આશીનો યુબી.
પગની પાટલી—ત્સુચી ફુમાઝુ.
પગનું તળયું—આશીનો ઉરા.
એંડી—કાકાતો.
ઘુંટણ—હીઝા.
ચામડી—કાવા.
માંસ—નીકુ.
લોહી—ચી.
હાડકાં—હોને.
ચરબી—અબુરા.
નસ—સુજી.
નાડી—મયાકુ.
સાંધા—કુશી.
તલ—હાકુરો.
દીલ (અંતકરણ)—કોકોરો.

રોગ, દરદ—યામાઇ.

દુઃખ દુખારો—ઇતામી.
માથાંનો દુખારો—ઝુટસુ.
દાંતનો દુખારો—હાઇતામી.
પેટનો દુખારો—હારા ઇતામી.
અંધાપો—મેકુરા.
મોતીયો—સોકોહી.
તમર આવવા—મેમાઇ.
બેહેરપણ—ત્સુમબો.
સળેખમ—કાઝે.
શરદી—સામુકે.
અતેસાર—હારા કુદારી.
કોલેરા—કોરેરા.
તાવ બોખાર—નેત્સુ.
મરકી—યાકુબ્યો.
ખાંસી—સેકી.
સંધીવા—રીયોમાચીસુ.
સુઝી આવવું—હારેમોનો.
શીતલા—હોસો.
ગોવરૂ—હાશીકા.
ઘેલાપણું—કીચીગાઇ.
દરયો લાગવો—ફુના યોઇ.
જખમ—કીઝુ; કેગા.

મકાન—ઇચે; ઉચી.

પાયો—દોદાઇ.	જમીન—ચુકા.
દીવાળ—કાએ.	ગોડાઉન—કુરા.
થાંભલો—હાશીરા.	દાદર—હાશીગો.
વરંડા—એનગાવા.	પગથીયું—દાન.
ઉંબર—શીકીઇ.	માળ—કાઇ.
ઓરડો—હેયા.	બીજે માળે—ની કાઇ.
સુવાનો ઓરડો—નેમા.	ત્રીજે માળે—સાનગાઇ.
ડ્રૉઇંગ રૂમ—કયાકુમાં.	નીચે—શીતા.
જમવાનો ઓરડો—શોકુજી એયા.	રસોડું—દાઇ દોકોરો.
બેસવાનો ઓરડો—ઇમા.	કટેરા—તે સુરી.
દરવાજો—મોન.	છાપરૂં—યાને.
બારણું—તો.	તબેલો—ઉમાયા
બારી—માદો.	કુવો—ઇદો.
નહાણી—યુદોનો.	વાડી—નીવા.
સીલીંગ—તેનજો.	જાજરૂ—ચોઝુબા.

પ્રાણીઓ અને પક્ષીઓ
કેદામોનો તો તોરી.

કુતરો—ઇનુ.	બીલાડી—નેકો.
ઘોડો—ઉમા.	ગધેડો—રોબા.
હાથી—ઝો.	ઉંટ—રાકુદા.
વાઘ—તોરા.	સિંહ—શીશી.
ગાય—મેઉશી.	ભેંસ—સુઇગ્યુ.
ગોધો—ઓઉશી.	વાછરડો—કોઉશી.

રીંછ—કુમા.
કોહલું—કીત્સુને.
કુકર—ઈનુ.
બકરૂં—યાગી.
ઘોડું—કોહીત્સુજી.
ઉંદર—નેઝુમી.
મરઘો—ઓનદોરી.
પોપટ—ઓમુ.
બટક—આહીરૂ.
મોર—કુજાકુ.
ઘુવડ—ફુકુરો.

વરૂ—ઓકામી.
વાંદરો—સારૂ.
સાબર—શીકા.
મેંઢું—હીત્સુજી.
સસલું—ઉસાગી.
કાંગારૂ—ફુકુરો નેઝુમી.
મરઘી—મેનદોરી.
કાગડો—કારાસુ.
મરઘાં—નીવાતોરી.
કબુતર—હાતો.
ચકલી—સુઝુમી.

જીવજંતુ અને માછલી
મુશી તો સાકાના.

કીડી—આરી.
માખ—હેઈ.
પતંગ્યું—ચો.
કાનખજુરો—મુકાદે.
સુકી માછલી—સુરૂમી.
તીડ—ઇનાગો.
દેડકો—કાએરૂ.
કોલમા—ઇબી.
બોઇ—બોરા; ઇના.
જીંગા—ઇબી.
કુતો—કોઇબી.

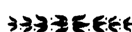
રામસ—શાકે.
જીભતી—હીરામે.
કસારી—અબુરા મુશી.
મધમાખ—મીત્સુ બાચી.
મછર—કા.
સાપ—હેબી.
ડાંસ—બ્યુયુ.
કાલુ માછલી—કાકી.
ભમરો—હાચી.
માંકડ—નાનકીન મુશી.
ચાંચડ—નોમી.

ફુલો—હાના.

દાઉડી—ઓકીકુ.
ડાલયા—તેનજીકુ-બોતન.
ગુલાબ—બારાનો હાના.
સફેદ ગુલાબ—યાશોબી; દોબી.
ફુલની કલી—ત્સુબોમી.
ગુલછડી—ગેક કાકો.
ફુલની કળી—ત્સુબોમી.
ફુલની બાસકેટ—હાના કાગો.
ફુલનાં કુંડા—યુએકી બાચી.
ફલાવર પોટ—હાના ઇકે.

શહેર-માચી.

એલચી ખાતું—કોશીકવાન.
એક્ષચેંજ (વેપારીઓને
 એકઠા મળવાની જગ્યા)
 તોરી હીકીજો
,, ચોખાના વેપારીની-બેઇશો-
 ગ્વાઇશો;
,, શેર, લોનના ''—કાબુશીકી
 તોરી હીકીજો.
ઑમનીબસ-નોરીઆઇ બીસા.
કબર—હાકા.
કલબ—કુરાબુ.
કસ્ટમ હાઉસ—ઝેઇકવાન
કારખાનું—સેઇઝોશો.
કિલ્લો—શિરો.
કુવો—ઇદો.
કોનસલની ઑફીસ-રયોજીકવાન.
કોરટ—સાઇબાનશો.
કૉલેજ—દાઇગકકો.
ગલી—ચોકોચો
ગોડાઉન—કુરા.
ઘર—ઇયે; ઉચી.
ટાઉનહૉલ—માચી-ગ્વાઇશો.
ટંકશાળ—ઝોહેઇકયોકુ.
ડકકો—હાતોબા
તળાવ—ઇકે.
તુરંગ—રોયા.
તાર આફીસ—દેનશીનકયોકુ.
ટ્રામ ગાડી—તેત્સુદો બશા.
તોપખાનું—બ્યુકી-ગુરા.
દહેરૂં (બુધનું)—તેરા
દીવાદાંડી—તોમયો દાઇ.
દુકાન—મીસે.
દેવળ(ખ્રીસ્ટી)-કયોકવાઇનો ઇયે.
પાગોદા—તો.

પાઠશાળા—ચુગકકો.
પાણીનો નળ—સુઇદો.
પાયતખ્ત—મીયાકો.
પારલામેંટનું મકાન—કોકવાઇ ગીજીદો.
પૂલ—હાશી.
પોસ્ટ ઑફીસ—યુબીન કયોકુ.
પોલીસ ચોકી—કઇ સાત્સુસો.
પ્રદરશણ—હાકુરાન કવાઇ.
ફરસબંધી—શીકી ઇશી.
ફુઆરો—ઇઝુમી,
બજાર—ઇચી.
બરાખ—હેઇશા.
બાગ—કોએન.
બીલયર્ડ સેલુન—તામાત્સુકીબા
બેંક—ગીનકો.
બોરડીંગ હાઉસ—ગેશુકુયા.
ભથયારખાનું—રીયોરીયા.
મીનારો—તો.
મેહેલ—ગોતન.
યાદગારીનો સ્તંભ—કીનેનહી.
યૂનિવર્સિટી—દાઇ ગકકો.
રસ્તો—માચી.
વેધશાળા—તેમમોનદાઇ.
વાડો—નીવા,
વાવટાકાડી—હાતાઝાઓ.
સંગ્રહસ્થાન—હાકુબુત્સુકવાન.
હમામખાનું—યુયા.
હવેલી—યાકાતા.
હૉસ્પીટલ—બ્યોઇન.
હોટેલ—યાદોયા.
નાટકશાળા—શીબાઈ.

મુસાફરી—તાબી.

ઉતારૂ—જોકયાકુ
કૅબીન—ફુનીનો હયા.
ટાઇમ ટેબલ—જીકાન-હયો.
ટીકીટ—કીપપુ
ટીકીટ (રીટર્ન)—ઓફુકુ-કીપપુ.
ટીકીટ ઑફીસ—કીપપુનો ઉરીબા.
ટ્રેન—રેસશા.
દરવાજો—ઇરીકુચી.
દેખાવ (સીનરી)—કેશાકી.
નકસો—ચીઝુ.
પધરામણી—તોચાકુ.
પાસપોર્ટ—રીયોકો મેનજો.
પોર્ટમેનટો—કાબાન.
પેટી—હાકો.

ગાર્ડ—બાનનીન.
બીજો વર્ગ—ચુત્તો.
ત્રીજો વર્ગ—કાતો.
બેગ—પુકુરો.
બંડલ—ત્સુસુમી.
ભાડું—ચીન.
ભોમીયો—આન્નાઇજી.
મુસાફરીનો સોબતી—મીચી—ઝુરે.
મેલસ્ટીમર—યુબીનસેન.
પેહેલો વર્ગ—જોતો.
રવાનગી—સુતાત્સુ.
રીકસા—કુરૂમા.
રેલવે—તેત્સુદો.
રેલ્વેસ્ટેશન—તેઇશાબા; સ્ટેશન.
વેટીંગરૂમ—માચી આઇજો.
સરસામાન—નીમોત્સુ.
હોડી—હાશીકે; સામપાન.

માન અર્થે વપરાતા શબ્દો.

ઓ—માન અર્થે બોલવા માટે ક્રિયાપદનાં રૂપને "માસુ" પ્રત્યય લગાડવામાં આવે છે તેમ વળી નામ આગળ "ઓ" અને "ગો" શબ્દો મુકવાથી તે નામો માટે માન સહીત બોલેલું ગણાય છે. સાંભળનારની ચીજો માટે બોલતી વેળા બોલનાર તે ચીજનાં નામ આગળ "ઓ" શબ્દ મુકે છે જેમકે "ઓ તાકુ"–તમારૂં ઘર; "ઓ ઇનુ" તમારો કુતરો. એ રીતે બોલનાર પોતે જેની સાથે વાત કરે છે તેનાં ઘર તથા કુતરા તરફ માનની નજરથી જોતો પોતાને દેખાડે છે; વળી વાકયની શુરૂઆતમાં પણ "ઓ" શબ્દ માન અર્થે એકલો વપરાય છે જેમકે "ઓ મીસે નાસાઇ"–બતલાવોજી "ઓ માત્સી નાસાઇ" થોભોજી. વળી વિષેશણ સાથે પણ "ઓ" માન અર્થે લાગે છે જેમકે "આનાતા ઓવાકાઇ કારા–તમો જુવાન છો તેથી—

"ગો" ચીનાઇ ભાષામાંથી લીધેલા શબ્દોનેજ લાગે છે જેમકે "ગોઝેન"–ખોરાક.

સાન—અંગ્રેજીમાં "મીસ્તર" "મીસીસ" "મીસ" વગેરે શબ્દો માન અર્થે નામ આગળ મુકવામાં આવે છે કે જેને મળતા શબ્દો ગુજરાતીમાં "શેઠ" અને "બાઇ" છે. તેવી રીતે જેપાનીઝમાં **સાન** શબ્દ વપરાય છે. પણ જેમ અંગ્રેજીમાં મીસ્તર, મીસીસ અને મીસ તથા ગુજરાતીમાં "શેઠ" અને "બાઇ" શબ્દો નામની પેહેલાં આવે છે તેમ એ જેપેનીઝ શબ્દ પેહેલાં વપરાતો નથી પણ તે નામની છેડે વપરાય છે જેમકે મી૦ ગૉરડન–ગૉરડન સાન; મી૦ ઇવાતા–ઇવાતા સાન. મી૦ વાછા–વાછાસાન ઇ૦

સ્ત્રીઓનાં નામ આગળ "ઓ" અને પાછલ "સાન" શબ્દો વપરાય છે જેમકે "ઓ તોયો સાન" "ઓ શીરીનબાઇ સાન" "ઓ માકી સાન" ઇ૦.

વધુ માન અર્થે "સાન"ને બદલે "સામા" શબ્દ વપરાય છે જેમકે આરચર સામા—મી૦ આરચર; દાનાસામા–શેઠ સાહેબ.

વળી કેટલાંક ક્રિયાપદોનાં ત્રણ જુદાં જુદાં રૂપ છે; સાધારણ, માન અર્થે વપરાતાં, અને નમ્રતા દેખાડનારાં જેમકે

	સાધારણ રૂપ	માન અર્થે વપરાતું રૂપ	નમ્રતા દેખાડનારૂં રૂપ
આપવું... ...	યારૂ ...	કુદાસારૂ; તામાઉ...	આગેરૂ.
જવું	ઇકુ ...	ઓઇદે નાસારૂ ...	માયરૂ.
કહેવું	ઇયુ ...	ઓસશારૂ... ...	મોસુ.

—⁂—

ક્રિયા વિશેષણ.

ક્રિયા વિશેષણો ગુજરાતી વાકયોમાં જે રીતે વાપરવામાં આવે છે તેજ રીતે જેપેનીઝ વાકયોમાં પણ તેમનો ઉપયોગ થાય છે. નીચલાં ક્રિયાવિશેષણો દરરોજ ઉપયોગમાં આવે છે.

કયારે—ઇત્સુ.
હમેશ; ગમે ત્યારે—ઇત્સુ દેમો.
જ્યાં; કયાં—દોચી દોચીરા.
હ્યાં; આ ઠેકાંણે—કોચી; કોચીરા.
હ્યાં—કોકો; કોકોની.
ત્યાં—આચી; આચીરા; સોકો; સોકોની.
તે ઠેકાણે—આસુકો; આસુકોની.
પેહેલાં—સાકીની.
પછી—આતો.
પછીથી—આતોકારા.
ઉપર—ઉએની.
નીચે—સ્તાની.
જરા; સેહેજ—ચોત્તો.
કેમ—ઇકાંગા; દો.
શામાટે—નાઝે.
કેટલા—દોનોકુરાઇ; ઇકુરા.
કેટલાં (સંખ્યા)—ઇકુત્સુ.
ઉધું; ઉલટું—સાકા સામા.
બરોબર—યોકુ.
નકી; ખચીત—તાશીકાની.
જલદી—જીકીની; હ્યાકુ.
કયાં—દોકો; દોકોની.
કદાચજ—મેત્તાની.
કયારનું—મો; મોહાયા.
ધીમેધીમે—નીચી હોડો.
થોડા દહાડાપર; આગળ—સેન દાત્તે.
કયારનું—સુદેની.
જયારે—તોકી.
હમણાજ; તુરતજ—થાદાઇમા.
વારંવાર; કેટલીકવાર—તાબી-તાબી.
કેટલાક—કાઝુ કાઝુ.
એમ; એવી રીતે—સો; સાયોની.
ઘણુંજ—અમારી.
માત્ર; ફક્ત—બાક્કારી
ખચીત; જરૂર—કીતો.
બસ; પુરતું—જયુબન.
વધુ—મોતો.
જરા—સ્કોશી.
ઘણું—થકસાં; થાઇસો.

તે છતાં—સાવાઇએ. હા; હાજી—હે.
હજી નહીં—માદા. નહી; નહીંજી—ઇયે.

જેપેનીઝમાં ક્રિયાપદના ભૂતકૃદંતનાં રૂપ પણ ક્રિયા વિશેષણ તરીકે વપરાય છે જેમકે:—

ઉલટું; સામું	કાએત્તે.
પેહેલીવાર	હાજીમેત્તે.
સંભવે છે કે, ...	સાદામેત્તે.
ગુપચુપ	દામાત્તે.
ભુલમાં	માચીગાતે.
ખુશાથી	યોરેકોનદે.

એક શબ્દ બેવાર સામટો બોલવાથી કેટલાંક ક્રિયા વિશેષણ થાય છે જેમકે :—

ફરી ફરીથી	કાયસુ ગાયસુ.
દેખદેખત	મીરૂ મીરૂ
રોજ રોજ	નીચી નીચી.
રંગરંગીન...	ઇરો ઇરો.
રસ્તે રસ્તે	દાન દાન.

ઉપલાં ક્રિયા વિશેષણની પાછલ ઘણીવાર "તો" પ્રત્યય મુકવામાં આવે છે.

ધમધમ (તોપના જેવા અવાજ માટે બોલવામાં આવે છે)...	પૉન પૉન.
ટપક ટપક (વરસાદનાં ટીપાં પડવા જેવા અવાજ માટે)	પારા પારા.

જેમકે પારા પારા તો ઓચીમાસતા—ટપક ટપક વરસ્યો.

ભરાતો સંતાતો	...	...	...	ગુદઝુ ગુદઝુ.
ધીમે ધીમે	...	...	...	સોરો સોરો.
બબડતો ફફડતો	...	...	...	બુત્સુ બુત્સુ.

ક્રિયા વિશેષણો વાપરવાના કેટલાક વધુ દાખલા :—

ત્યાં થોભો	...	...	આચીરાયે માતે.
એ કયાં જઇ આવ્યો?		...	ડોકોએ ઇતે કીતા? (અથવા કીમાસતા).
ગઇ કાલે આવ્યો ...		...	સાકુજીત્સુ કીમાસતા.
કયારે ઉપડશે?	...	...	ઇત્સુ શુપપાન શીમાશોકા.

રૂતુ.

વસંત રૂતુ	...	...	હારૂ.
ઉનાળો ...	...	...	નાત્સુ.
પાનખર રૂતુ	...	...	આકી.
શીયાળો ...	...	...	ફુયુ.

સૃષ્ટિ.

ખુદા ...	...	...	કામી (ઓકામીસાન.)
હવા ...	...	...	કુકી.
રૂતુ ...	...	...	તેનકી.
સુરજ ...	...	...	ઓ તેનતોસામા; હી.
ચંદર ...	...	...	ત્સુકી; ઓત્સુકીસામા.
પુનમ ...	...	...	માન ગેત્સુ.
ચાંદરાત ...	...	...	મીકાઝુકી.
આકાશ ...	...	...	સોરા.
સેતારા ...	...	...	વાકુસેઇ.
તારા ...	...	...	હોશી.
વાદળાં ...	...	...	કુમો.

પૃથ્વી	...	...	...	સેકાઇ.
જમીન	...	...	...	ચી.
પવન	...	...	...	કાઝે.
આતશ	...	...	...	હી.
બળતાં	...	...	...	હોનો.
કરાં	...	...	...	હીયો.
બરફ (Snow)		...	...	યુકી.
વરસાદ	...	...	...	આમે.
ઝાપટાં	...	...	...	નીવાકા આમે.
ધુમસ	...	...	...	કીરી.
તોફાન	...	...	...	આરાશી.
ગરજના	...	...	...	કામીનારી.
વીજલી	...	...	...	ઇનાબીકારી.
ધરતીકંપ	...	...	...	જીસીન.
ભોંય	...	...	...	જીમન.
ખડક	...	...	...	ઇવા.
રેતી	...	...	...	સુના.
કાદવ	...	...	...	દોરો.
સૂર્યોદય	...	...	...	હી-નો-દે.
સૂર્યાસ્ત	...	...	...	હી-નો-ઇરી.
ભરતી	...	...	...	મીચી શીઓ.
ઓટ	...	...	...	હીકી શીઓ.

પ્રત્યય.

ગુજરાતીમાં જેવી રીતે આપણે વાકયમાં પણ, તો, એ, શું, થી, સુધી, બી, કે, બીપણ વગેરે શબ્દો વાપરીએ છીએ તેથી.

રીતે જેપેનીઝો પણ કેટલાક શબ્દો વાપરે છે. એ શબ્દોને મળતા આવતા શબ્દો જેપેનીઝમાં દે, માદે, દેમો, કારા, વગેરે છે જેમકે:—

સોનો નેદાન દે વા ઉરારીમાસન... એ ભાવે કાંઇ વેચાય નહીં.
દો શીમાશોકા? ... ... શું કરશો?

દે શબ્દની મદદવડે ઘણા ક્રિયાપદનાં ટુંકાં રૂપ થાય છે. જેમકે:-

દે ગોઝારીમાસુ ... ... દેમાસુ.
દે આરીમાસુ ... ... દેસુ.
દે આરીમાસતા ... ... દેશીતા.

દેમો શબ્દ ઘણું ખરૂં બી અથવા પણની ગરજ સારે છે જેમકે :—

આતો દેમો યોરોશી... ... હવે પછી પણ ચાલશે.

ગા—પોતાનું. ગુજરાતીમાં જ્યાં આપણે પોતાનું શબ્દ વાપરીએ છીએ ત્યાં ઘણું ખરૂં ગા શબ્દ જેપેનીઝમાં વપરાય છે. વળી તો, પણ વગેરે પ્રત્યયોને બદલે પણ તે વપરાય છે. જેમકે:—

વા ગા કુની ... ... પાતાનો મુલક.
નાત્સુ ગા કીમાસ્તા... ... હુનાળો બી આવ્યો.
સાકુબાન આમેગા ફુરીમાસતા ગઇ રાતે વરસાદ તો વરસ્યો હતો.
ઈકુ ગા યરોશી ... ... જાવો તો સારું.

અરીગાતો ગોઝાઇમાસુ ગા ઇકાનેબા નારીમાસન—તમારી મેહેરબાની થઇ પણ જવા વગર ચાલે એમ નથી.

તોરીનાઓશીતો ઓમોઇમાસુ, ગા તોરીનાઓસીનાઇ—સમારવાનો વીચારતો છે પણ સમારી શકાતું નથી.

કા—સવાલ પુછવામાં ગુજરાતીમાં કે વપરાય છે તેને બદલે જેપેનીઝમાં કા વપરાય છે જેમ કેઃ-

ઇગીમાસતાકા ... ... ગયો કે?
કીમાસતાકા... ... ... આવ્યો કે?
*સોદસકા ... ... એમ છે કે?

કેટલીક વેળા "કા" ની મદદ વગર પણ સવાલ પુછી શકાય છે. જેમકે:—

દોકોએ ઇત્તે કીમાસ્તા—કયાં જઇ આવ્યો?

બે નામની વચ્ચે "કા" મુકવામાં આવે ત્યારે તેનો અર્થ અથવા, કે એવો થાય છે. જેમકે:—

ઇનુ કા નીકુ કા શીરીમાસન—કુતરો છે કે બીલા તે હું જાણતો નથી.

કારા—નામની પાછળ "કારા" શબ્દ મુકવાથી, તે વખતથી, તેથી, કારણકે, કેમકે, પછી વગેરે દરશાવાય છે. જેમ કે:—

કોબી કારા યોકોહામા માદે ... કોબીથી યોકોહામા સુધી.
કોનનીચી કારા ... ... આજથી.
સાકુનેન કારા ... ... ગયે વરસથી.
રૂસ દે ઓરીમાસતા કારા શીરાનાઇ. ગેરહાજર હતો તેથી જાણતો નથી.

આતસુઇ કારા—ગરમી પડે છે તેથી.—મુકુકાશીકુ ખાઇત્તે આરીમાસ કારા વાતાકુશીનીવા યોમીમાસન—ગુંચવાડા ભરી રીતે લખ્યું છે તેથી મારાથી વંચાતું નથી.

માદે—સુધી; સુધીમાં જેમકે;-

કોમબાન માદે માતીમાસો—આજ સાંજ સુધી થોભીશ.
ઓસાકા કારા તોકયો માદે—ઓસાકાથી તોકયો સુધી.

---

* જેપેનીઝોમાં એ વાકય ઘણું સાધારણ રીતે વપરાય છે અને કોઇ પણ વાત સાંભળતાં હુંકારો પુરવામાં તેનો ઘણો ઉપયોગ થાય છે.

મીયોગોનીચી માદેનો દેકીઆગારી માસુ—આવતી પરમ દીન સુધીમાં પુરૂં થશે.

મો—પણ; વળી; બી; કે; બધે; જેમ કે;–

અનાતા મો ઇત્તે ... ... તમે પણ જાવો.

ચોત્તો મો કમાઇ માસન ... કાંઇબી નહીં.

ની-—એ, માં, પર, ઉપર, ને, અને,

ઓસાકાની માયરીમાસુ ... ... ઓસાકા જાવું છું.

મીસીએની હાઇતા... ... ... તે આરીસમાં ગયો.

દાઇની ઓઇતે કુદાસાઇ—ટેબલપર મુકવાની મેહેરબાની કરો.

હીરાનો ની કુદામોનો ની સાકાના ની સોનો હોકા ઇરો ઇરોનો આરી માસુ—હીરાનો અને ફ્રૂટ અને મછી વગેરે બીજું તરેહવાર ણ્યાં છે.

નોકાવારીની ... ... ને બદલે.

તો ઇસ્યોની ... ... ની સાથે.

નો સોબાની ... ... ની પાસે.

નો ઉએની ... ... ની ઉપર.

નો સાકીની ... ... ની આગળ.

નો માવારીની... ... ... ની આસપાસ.

નો આતોની... ... ... ની પાછળ.

નો તામેની ... ... ને ખાતર; ને માટે.

નો નાકાની ... ... ની અંદર.

નાશીની ... ... ની વગર.

નો સ્તાની ... ... ની નીચે.

નો આઇદાની.. ... ... ની વચ્ચે.

નો ઉશારોની.. ... ... ની પાછળ.

આપણે ગુજરાતીમાં "ત્રણ પથર" બોલ્યે છીએ જ્યારે જેપેનીઝમાં "પથરના ત્રણ" મીચનો ઇશા "સાનનીન નો દોરોબો" ત્રણ ચોર એવી રીતે પણ બોલાય છે.

શી—અને; તથા; વળી.

યાસુઇ શીના મો આરૂ શી થાકાઇનો મો આરૂશી.
સસ્તી ચીજો બી છે અને મોઘી બી છે.
સેવાશી હી મો આરૂ શી હેમાના હી મો આરૂ
કામના દીવસો બી છે અને ફુરસદના દીવસો પણ છે.

તો—એ અવ્યય પણ **ની**ની માફક ઘણો વપરાય છે. બે નામની વચ્ચે **તો** મુકવામાં આવે ત્યારે તેનો અર્થ **અને** થાય છે જેમકે કોરી તો મીઝુ મોતે કીતે—બરફ અને પાણી લાવો. વળી તેનો અર્થ **એમ** પણ થાય છે જેમકે કાસા તો હોન **તો** ઇમાસતા—"છત્રી તથા ચોપડી" **એમ** કહ્યું. **તો** નો અર્થ **સાથે** પણ થાય છે જેમકે "આનો હીતો તો શીબાઇની ઇકી માસતા" એની **સાથે** હું નાટકમાં ગયો.

વા—એનો અર્થ પણ **તો** જેવોજ થાય છે જેમકે 'સોરે વા ઇચીબાન ઓમોશીરોઇ ગોઝાઇમાશો" એ **તો** ઘણુંજ મજાહનું થઇ પડશે. "ઇમા વા હેમાદે ગોઝાઇમાસ"—હવે તો મને ફુરસદ મળી.

યા—એ પ્રત્યયનો અર્થ જેપેનીઝમાં પણ **યા** અથવા કે જેવો થાય છે જેમકે "નીદો યા સાનદો"—બે યા ત્રણવાર; બે કે ત્રણવાર. વલી યાનો અર્થ અને પણ થાય છે જેમકે હોન યા સુમી યા ફુદે ગા આરીમાસ—ચોપડી, સાહી અને કલમ વગેરે છે.

યે—એ પ્રત્યયનો અર્થ એ, માં, જેવો થાય છે જેમકે "ઉચીયે" ઘરે;

યો—કોઇને બોલાવતી વખતે ગુજરાતીમાં આપણે કેટલીક વાર "રે" પ્રત્યય બોલ્યે છીયે તેવી રીતે જેપેનીઝમાં "યો" પ્રત્યય વપરાય છે જેમકે "કોદોમો યો"—છોકરારે. બળી ભાર મુકવામાં આપણે "જો" શબ્દ વાપરયે છીયે તેવા અર્થમાં પણ યો શબ્દ વપરાય છે જેમકે "ઓઇદે યો"—આવજો **જો**.

ચોરી—કરતાં; થી. જેમકે "કુજી ચોરી મે ઓસોકુ નાતા ઇકેમાસન"—નવ વાગતાથી વધુ મોડું થાય તો ચાલે નહીં.' "સાકુનેન ચોરી" ગયે વરસથી; "ઓમોત્તા ચોરી યાસુઇ" ધારવા કરતાં સસ્તું.

ઝો—ગુજરાતીમાં આપણુ વાકયને છેડે "જો" કે "હું" પ્રત્યય લગાડયે છીયે તેવા અર્થમાં ઘણું કરી એ પ્રત્યય વપરાય છે જેમકે "કીતાઝો"–આવ્યો જો! "દોશીતેમો શોઓચી શીનાઇ ઝો" ગમે તે કરો પણુ હું કબુલ નહીં કરશ હં!

દેગા–તોકોરોગા—એનો અર્થ ગુજરાતીમાં વાકયની શુરૂ-આતમાં ઘણીવાર વપરાતા શબ્દ "જુવોની" જેવો થાય છે. જેમકે "તાકોરોગા સોનો નીચીની"—જુવોની તે દીને તો—

દાનો—સંખ્યા મોટી દેખાડવા માટે આપણે "ઓ" અને "લોકો" બોલો વાપરયે છીયે તેવા અર્થમાં જેપેનીઝમાં "દાનો" શબ્દ વપરાય છે જેમકે ઇનુ દાનો, નેકો દાનો, તોરા દાનો—કુતરાંઓ, બીલડાઓ વાઘો ઇ૦—"નીનસોકુ દાનો, દાઇકુ દાનો યોનદે સીગોતો વો સાસેમાસતા" મજુર લોકો, સુથાર લોકોને બોલાવી કામ કરાવ્યું.

મોયાહારી	તેમ; તેવી રીતે.
સોનનારા	ત્યારે; પછી.
યુએની...	કારણ કે.
શીકાશી નાગારા; કેરેદેમો...	પણ.
સોશીતે	કરીને; છે તે કે.
યોની...	તેથી. [વેળા).
મા	જુવો, જુવો (કાલાવાલા કરતી
નારૂહોદો	ખરેખર! હંઅ! સમજ્યો.
ના	ની. જેમકે યોરોસીના—બરો-બરની!

"સોરે વા ઇકેમાસેનના"— એમ નહીં ચાલેની.

થોડાંક વધુ ક્રિયાપદો.

ક્રિયાપદનાં ત્રણ મુખ્ય કાળનાં તેમજ બીજાં રૂપો, શીખનાર આગળ આપેલા દાખલા ઉપરથી પોતાની મેળે બનાવી શકશે, માટે હવે કેટલાંક અગત્યનાં ક્રિયાપદો અને તેમના હુકમ રૂપે વપરાતાં રૂપો જ હેઠળ આપ્યાં છે:—

સામાન્ય રૂપ	હુકમ રૂપ.
પેક કરવું—ત્સુસુમુ.	પેક કર--ત્સુસુનદે.
લખાવવું—કાકાસેરૂ	લખાવ—કાકાસ્તે.
શરત બકવી—કાકે ગોતો વોસુરૂ	શરત બક—કાકે ગોતો વોસીતે
મુસાફરી કરવી—તાબીસુરૂ.	મુસાફરીકર—તાબિસીતે.
*પહેરવું—કીરૂ; હામેરૂ; હાકુ.	પહેર—કીતે; હામેતે; હાકેતે.
ચાલવું—આરૂકુ.	ચાલ—આરોઇતે.
જણાવવું—શીરાસેરૂ.	જણાવ—શીરાસ્તે.
યાદ રાખવું—ઓબોએરૂ.	યાદ રાખજે—ઓબોએતે.
યાદ દેવાડવી—ઓમોઇ દાસુ.	યાદ દેવાડજે--ઓમોઇ દાસતે.
શુરૂ કરવું--હાજીમેરૂ.	શુરૂ કર--હાજીમેતે.
ખુલાસો કરવો—તોકી આકાસુ.	ખુલાસો કર—તોકી આકાસતે.
ભુલી જવું—વાસુરેરૂ.	ભુલી જા—વાસુરેતે.
ગમવું—સુકુ; કોનોમુ.	ગમ—સુઇતે; કોનોનદે.
નહીં ગમવું—કીરાઉ.	ના ગમ—કીરાતે.
સાંભળવું—કીકુ.	સાંભળ—કીઇતે,

*કપડાં પહેરવાં—કીમોનોકીરૂ; વીંટી પહેરવી-યુબીવા હામેરૂ; બુટ પહેરવાં-કુતસુ હાકુ.

જોવું—મીરૂ.	જો--મીતે.
દેખાડવું—મીસેરૂ.	દેખાડ—મીસેતે.
સમારવું—નાઓસુ.	સમાર—નાઓસતે.
શોભવું--માત્સુ	શોભ—માતી.
સવારી કરવી—નોરૂ.	સવારી કર—નોતે.
ધોવું—આરાઉ.	ધો—આરોતે.
નકી કરવું—કીમેરૂ.	નકીકર—કીમેતે.
વહેંચવું—હોડોકાસુ.	વહેંચ—હોડોકાસતે.
જુઠું બોલવું--ઉસો વો યુ; ઇત્સુવારૂ.	જુઠું બોલ—ઉસો વો યુત્તે.
દાખલ કરવું—હાઇરે સુરૂ	દાખલ કર—હાઇરે સીતે.
માડી વાળવું—યામેરૂ	માડીવાળ—યામેતે.
બેસવું—સુવારૂ; કાશીકાકેરૂ.	બેસ—સુવારેતે; કાશીકાકેતે.
પ્યારમાં પડવું--હોરેરૂ; રેમબો સુરૂ.	પ્યારમાં પડ—હોરેતે; રેમ બોસીતે.
ઉગવું--હાયરૂ; નોબીરૂ	ઉગ—હાયે તે.
બેવકુફ બનાવવું—બાકાનીસુરૂ.	બેવકુપ બનાવ—બાકાનીસીતે.
સુખી થવું—તાનોશીમુ.	સુખી થા—તાનોશીતે.
પડી જવું—ઓચીરૂ; કુદારૂ	પડીજા—ઓચીતે
મારામારી કરવી—કેનકવા સુરૂ.	મારામારી કર—કેનકવા સીતે.
ખ્યાલ-વીચાર--કરવો—કાંગાએરૂ; ઓમોઉ.	ખ્યાલ-વીચાર-કર-કાંગાઇતે; ઓમોઇતે.
મસલત કરવી—સોધાન સુરૂ.	મસલત કર—સોધાન સીતે.
ચાખવું—અજીવાઉ.	ચાખ—અજીવોતે.
જરવું; જેરવવું—કોનાસુ; શોકવા સુરૂ.	જેરવ—કોનાસતે.
બાંધવું--શીબારૂ; કુકુરૂ.	બાંધ--શીબાતે.
સીવવું—નુઇ ત્સુકેરૂ.	સાંવ—નુઇ ત્સુકેતે.

આશા રાખવી—નોઝોમુ.	આશા રાખ—નોઝોનદે,
નીચે ઉતરવું;—કુંદારૂ; ઓરીરૂ.	નીચે ઉતર—કુંદાતે; ઓરીતે.
પસંદ કરવું—યોશાતો સુરૂ.	પસંદ કર—યોશીતો સીતે.
મુબારકબાદી આપવી—ઇવાઉ.	મુબારકબાદી આપ—ઇવોતે.
દીલાસોદેવો—નાગુસામેરૂ.	દીલાસોદે—નાગુસામેતે.
શક લઇજવો—ઉતાંગાઉ.	શકલઇજા—ઉતાં ગોએતે.
તકરાર કરવી—ગીરોન સુરૂ.	તકરાર કર—ગીરોન સીતે.
નાચવું—ઓદોરૂ.	નાચ—ઓદોતે.
ધીક્કારવું—ઇયા સીમેરૂ.	ધીક્કાર—ઇયાસીમેતે.
જવાબ આપવો—કોતાએરૂ; હેનજીવો સુરૂ.	જવાબ આપ—કોતાએતે; હેનજીવો સીતે.
ભાંગવું—કોવાસુ; યાબુરૂ.	ભાંગ—કોવાસતે.
ભંગાવવું—કોવારેરૂ	ભંગાવ—કોવા સાસતે.
પાછળ જવું—ત્સુઇતે ઇકુ.	પાછળ જા—ત્સુઇતે ઇત્તે.
પાછલ આવવું—ત્સુઇતે કુરૂ.	પાછલ આવ—ત્સુઇતે કીત્તે.
જતા રહેવું—દેરૂ.	જા—દેતે.
માફ કરવું—યુરોસુ.	માફ કરો—યુરોસીતે.
શીખવું—કયકો સુરૂ; માનાબુ.	શીખ—કયકો સીતે.
શીખવવું—ઓશીએરૂ.	શીખવ—ઓશીએતે.
મુલ્તવી રાખવું—નોબાસુ; એનનીન સુરૂ.	મુલ્તવી રાખ—નોબાસતે; એનનીન સીતે.
ખુશી થયું—યોરોકોબાશુ.	ખુશીથા—યોરોકો બાસતે.
બીહવું—કોવાગારૂ.	બીહ—કોવાગાતે.
સાફ કરવું—કીરેઇની સુરૂ.	સાફ કર—કીરેઇની સીતે.
કચરો વાળવો—હાકુ; સોજી સુરૂ.	કચરો વાળ—હાકીતે; સોજી સીતે.
બનાવવું—કોસરાએરૂ.	બનાવ—કોસરાએતે.

નકલ કરવી (કોઇ ચીજની)—નીસેરૂ.	નકલ કર—નીસેરેતે.
ઇનસાફ કરવો—સાઇ એન સુરૂ; સાબાકુ.	ઇનસાફ કર—સાઇ એન સીતે; સીબાકીતે.
વગાડવું—નારૂ.	વગાડ—નારાતે.
નકલ કરવી (કાગજની)—ઉતસુ-[સીમાસુ.	નકલ કર—ઉતસુસીતે.
સાબેત કરવું—સેકોસુરૂ; સોચ્ઓસુરૂ.	સાબેત કર—સેકોસીતે; સોચ્ઓસીતે.
સજા કરવી—બાસસુરૂ; ઇમાશીમેરૂ.	સજા કર—બાસસીતે; ઇમાશીમેતે.
દલગીર થવું—કોકાઇસુરૂ.	દલગીરથા—કોકાઇસીત્તે.
પાછું ફરવું—ખાયરૂ	પાછો ફર—ખેએતે.
પાછું વાળવું; પાછું ફેરવવું—કાયસુ.	પાછું વાળ—કાયસતે.
પાછું લેવું—તોરી કાયસુ.	પાછું લે—તોરી કાયસ્તે.
આસાયશ લેવી.—યાસુમુ.	આસાયસ લે—યેસોનદે.
નહાસી જવું—હાશીરૂ.	નહાસ—હાસી તે.
લેવું; સ્વીકારવું—ઉકેતોરૂ; મોરાઉ.	લે; સ્વીકાર—ઉકેતોતે; મોરાતે.
ભાગ પાડવા—વાકેરૂ.	ભાગ પાડ—વાકેતે.
ફરજ પાડવી—સીઇરૂ.	ફરજ પાડ—સાઇતે.
પૉલીશ કરવું—મીંગાકુ.	પૉલીશ કર—મીંગાઇતે.
રંગવું—ઇંગાકુ.	રંગ—ઇંગાઇતે.
સુકવવું—કાવાકાસુ.	સુકવ—કાવાકાસ્તે.
રહેવું—સુમુ.	રહે—સુનદે.
ગુસ્સે કરવું—ઓકોરાસુ.	ગુસ્સેકર—ઓકોરાસ્તે.

વેપાર–શોબાઇ

ટકા—બુ; બીકી.

એક ટકા—ઇચી બુ.
બે ટકા—ની બુ.
ત્રણ ટકા—સાન બુ.
ચાર ટકા—શી બુ.
દશ ટકા—ઇચી વારી.
પંદર ટકા—ઇચીવારી ગોબુ.
વીશ ટકા—નીવારી.
સવા બાવીસ ટકા—નીવારી, નીબુ, નીરીન, ગોમો.
સાડી પચીશ ટકા—નીવારી, ગોબુ, ગોરીન.

પા—શી બુનનો ઇચી.
અરધો—હામ બુન.
પોણો—શી બુનનો સાન.
એક પંચમાંસ—ગો બુનનો ઇચી.
બે ત્રત્યાંસ—શાન બુનનો ની.
પાંચ અષ્ટમાંસ—હાચી બુનનો ગો.

સરવાળો—યોસેઝાન.
બાદબાકી—હીકીઝાન.
ગુણાકાર—કાકેઝાન.
ભાગાકાર—વારીઝાન.

આરડર—ચુમો.
ભરત્યું—ત્સુમીનીનો મોકુરોકુ;-ઓકુરીજો.
હુંડી—ખવાશે તેગાતા.
બીલ આફ લેડીંગ–ઓકુરી જો.
વીમો—હોકેન.
વીમા કંપની—હોકેન કયસા.
વીમાની પાલીસી—યુકયાઇ જો.
રીસીટ—ઉકેતોરી.
ગોડાઉન—કુરા.
ગોડાઉન રીસીટ—કુરાશીકી.
હીસાબ—ખાનજો.
આંકડો—ખાનજો ગાકી.
હીસાબનો સરવાળો—ખાનજો દાકા.
વેચાણ આંકડો—ની તેગાતી.

સ્ટાંપ (રીસીટનો)—ઇનશી.
સ્ટાંપનો કાગજ—કાઇશી.
કરાર (એગ્રીમેંટ)—યાકસોકુ.
બેંક—ગીનકો.
ચેક—તે ગાતા.
નોળ—ઉન ચીન.
શીપમેંટ—ત્સુમી દાશી.
લખત—યાકુજો.
જગાત; કર—ઝેઇ
જગાતનો દર— ઝેઇ સોકુ.
આયાત—યુનયુ.
આયાત કરનાર—યુનયુસો.
આયાત જગાત—યુનયુઝેઇ.
નીકાશ—યુસુત્સુ.
નીકાશ કરનાર—યુસુત્સુ સો.
નીકાશ જગાત—યુસુત્સુ ઝેઇ.
પંત્યાલું-શોશાક; નાકામા; કુમી.
ભાગીદાર—કુમી આઇ;
નાકામા; આઇકાતા.
ખાતા વહી—ચોમેન.
રોજ મેળ—દે ઇરીચો.
વળતર—મોદોરી.
દર—વારીઆઇ.
પુરાંત—ઝેનકીન.
બ્યાજ—રીસોકુ.
ચક્રવર્ધી બ્યાજ—જુરી.
ટકા—બુ; બીકી.
નફો—મોકે; તોકુ.
ખોટ—સોન; સોનશીત્સુ.
બજાર ભાવની ટીપ—નેદાન
ઝુકે.
માલની કીમતની ટીપ—નેદાન
ગાકી.
નાણું—કાને; કીન.
રોકડ નાણું—ગેન કીન.
સોના નાણું—કીનકા.
રૂપાં નાણું—ગીનકા.
તાંબા નાણું—દોકા.
સીકા—ત્સુયો કીન.
ચલણી નોટ—સાત્સુ.
મારજીન નાણું—હાતામા
કીન દાકા.
ખરીદીનું નાણું—દાઇ કીન.
નાણું આગમચથી આપેલું—
સાકીંગાને.
નાણું વાળવું તે—ઓકુરીકીન.
બેઆનું—તેકીન; શોકોકીન.
હીસાબને પેટે આપેલું નાણું—
ઉચીકીન.
નગદી—શોકીન.
પ્રામીસરી નોટ—યાકસોકુ તે
ગાતા
તીજોરી—ખાનેબાકો.
વેચાણ—ઉરી.
વેચાણભાવ—ઉરીને.
છુટક વેચાણ—કો ઉરી.
જથાબંધ વેચાણ—ઓરોશી.
વેચનાર—ઉરીતે.

જથાબંધ વેચનાર—તોનયા.
ખરીદી—કાઉ કોતો.
ખરીદનાર—કાઇ તે.
આફીસ; દુકાન—મીસે.
કામકાજ; વહીવત—તોરીહીકી.
બોલી; શરત—નીચીગેન.
ગોઠવણ—યોઇ.
પુરાંતમાંનો માલ—શીનામોનો.
ઘરાક—તોકુઇ; ઓકયાકુ.
વખાર—કુરા.
હલકો—કાતો.
ઉંચો—જોતો.
બારદાન—ફુતા.
વજન—મેકાતા.
એકંદર વજન—ફુતાઇ ગોમી.
નકી વજન—ફુતાઇ નાસી.
સહી કરવી તે—કાકીહાન;
ચોઇન.
જામીનગીરી—તેઇતો.
ગીરવી પાછું છોડવવું—કાઇ
મોદોશી.
નમુનો—મીહોન.
કુમાસ—શીના; હાદા.
કદ—કાસા; ઓકીસા.
સાદુ—મુઝી.
પટા—સુઝી.
તરેહ—મોયો.

ધાત—ખાતાચી; ખાતા.
નોકર—મેસી ત્સુકાઇ.
પગાર—કયુકીન.
માસીક પગાર—ગેકકયુ.
પગારનો દીવસ—હારાઇ બી.
પગાર આપનાર—હારાઇ કાતા.
નાણું પગાર કરવું તે—હારાઇ.
નાણું રોજ પગાર કરવું તે—
હીગાકે.
નાણું માસીક પગાર કરવું તે—
ચુકીગાકે.
ભાડું—તાનાચીન; કારીચીન.
રીક્ષા ભાડું—કુરૂમાચીન.
હેલના પઇસા—નીનસોકુચીન.
પરવાનો—મેનકયો; કાબુ.
દાવો—શોકયુ; મોતોમેરૂ કોતો.
શેર—કાબુ; કાબુશીકી.
શેર હોલડર (ભાગીદાર)-કાબુ-
નુશી.
શેર દલાલ—સોબાશી.
સતો—યામા.
દીવાળયો—હાસાનનીન.
ખબર અંતર—મેઝુરાશી.
મત—કાંગાઈ.
લડાઈ—શીના; ઇકુસા.
દુકાળ—કીકીન.
મરકી—પેસ્ટ; કોકુશીબ્યો.

બજાર—market—સોબા.

,, અનીયમીત—irregular—ફીમારીનો નાઇ.

,, ચહડતું—rising—અગારી માસ.

,, ચુપ—quiet—શીઝુકા; ઓદાયકા.

,, ઉસ્કેરાયલું—excited—સાવાગી માસ.

,, ટકેલું—steady—તાશીકાના.

,, તેજ—active—ખાપાત્સ.

,, દબાઇ જતું—drooping—શીઓરે માસુ.

,, નબળું—weak—યોવાઇ.

,, સુસ્ત—dull—નીબુઈ.

,, ફેરફાર વગરનું—unchanged—કાવારાનુ.

,, મક્કમ—firm—તાશીકાના.

,, મજબુત—strong—જોબુ.

,, સુધરતું—improving—યોકુનારૂ.

,, નામનું—nominal—નાબાકારીનો; નાનોમીનો.

ખપ—demand—મોતોમે.

પડત—first cost—મોતોને.

પુછપરછ—enquiry—તાનસાકુ.

નક્કી કરી આપેલી કીમત—limit—ગીરી ગીરી.

ભાવ—price—નેદાન; ને.

માંગણી—offer—આગેરૂમોનો.

વેચાણ—sale—ઉરી.

વેચાણની શરતો—conditions of sale—સેરી ઉરીનો કીસોકુ.

સરાસરી ભાવ—average price—હેઇકીન.

સંતાની ખરીદી—buying on speculation—કાકેરોકુ.

સસતું—cheap—યાસુઈ.

મોઘું—dear—થાકાઇ.

અફવા—rumour—ફૂબન.

ધંધાની વાતચીત—talking on business—યોદાન.
માલ ઉતરતો—inferior—ગેહીન; સીનામોનો વારૂઇ.
„ કુચરાવાલો—drossy—કાસુ; કુઝુનો.
„ કીડાયલો—wormy—મુશીકુઇ.
„ ખરાબ—bad—વારૂઈ.
„ ખામીવાલો—defective—ફુસોકુ.
„ મધ્યમ—medium—ચુ; ચુદોરી.
„ માફકસર—fair—ચુગુરાઇનો.
„ રદી—rejected—કોતોવાતેનો.
„ હવાયલો—damp—શીમેરૂનો; નુરેરૂનો.
અડસતો—estimate—ચુમોરી; ચુમોરી ગાકી.
અનુભવ—experience—નાસીતેસુરૂ કોટો; કેઇકીન; રેમઓ.
અભીપ્રાય—opinion—રીયોકેન; કોકોરો; ઓમોઇ; કાંગાઈ.
આડત—agency—તોરી આત્સુકાઇજો.
ઉપજ—proceeds—દાઇ; રી.
ઉમેદ—hope—નોઝોમી.
એલતેમાસ—request—નેગાઇ; તાનોમી.
કડદો—abatement—મોદોરી.
કારખાનાવાલો—manufacturer—સેઇઝોનીન.
ખરચ—expense—ન્યુયો; કકારી; ઇરીયો.
ખાહેશ—desire—નોઝોમી; નેગાઇ.
જામીનગીરી—security—તેઇતો.
જોખમ—risk—આયાયુકીકોતો.
તક—opportunity—ચુઇદે; કોબીન.
નમુનો—sample—મીહોન.
બનાવનાર—maker—સેઇઝોનીન.
માલ—goods—નીમોચ.
રકમ—item—કાજો; કાદો.
હકસાઇ—commission—કોસેન.

કરીઆણુ—યાકુ-શુ.

-:::-

અનીસુ—aniseed—શો-યુઇકયો.
ઉપલેટ—putchuck—મોકકો.
એલચી—cardamoms—યાકુચી.
એળીયો—aloes—રોકવાઇ.
અડદ—kidney bean—ખુનદો.
અકસીર—specific—આઇશુસુરી.
અજમો—caraway seed—ઓપુ.
અખરોટ—walnut—હીમેગુરૂમી.
અફીણ—opium—આહેન; આપુઇયો.
અળસી—linseed—આમાનીન.
અંબર—ambergris—રીયુઝેનકો.
અરક—tincture—ચીનકીઝાઇ.
આદુ—ginger—હાજીકામી; શોગા.
એરોરૂટ—arrow-root—કુઝુ.
એરંડી—castor—હીમાશી.
એરંડીયુ—castor-oil—હીમાશીનો અબુરા.
કપુર—camphor—શોનો.
કપુર (સાફ કરેલો)—refined camphor—હેન્નો.
કપુર ચીની—piments—યામાઇકાકો શો માતા વ સોનો કી.

કસ્તુરી—musk—જાકો.
કસુંબો—safflower—એની નોહાના.
કુહોળ—pulse—મામે.
કાથો—catachue—આસેનયાકુ.
કીરમજ—યોકો; કોચીની ઇરૂ; એનીકો.
કેરબો—amber—કોહાકુ.

કેસર—seffron—એની.

કોથમીર—coriander—ઇવાકી; હાનાઇરી ગુસા.

ખડી—chalk—ગોફુન; હાકુ બોકુ.

ખસખસ—poppy-seed—કેશી.

ખસખસના પોષ—poppy-flower—ઓઓક કોકુ.

ખાંડ—sugar—શાતો.

ખારેક—date—નાત્સુમે.

ખોળ—oil-cake—અબુરાકાસુ.

ગલી—indigo—આઇ.

ગંધક—sulphur—ઇવો.

ગાંસડી—bale—કોરી; કારાગો; બ્યો.

ગુણ—bag—ફુકુરો; તાંવારા.

ગાંજો—hemp—આસા.

ગુંદર—gum—યાની; ગોમ.

ગોળ—molases—સાતોમીત્સુ.

ઘોડાવજ—acorus; calamus—શોબુ.

ઘઉં—wheat—કોમીગુ; બાકુ.

ચીણી કબાબ—cubeb—હીહાત્સુ.

ચકમક—chalcedony—ગયોકુઝુઇ.

ચણા—gram—મામે.

ચાક—chalk—ગોફુન.

ચોખા—rice—કોમે.

ચા—tea—ઓચા.

ચોપચીની—china root; smilex root—દોફુરેઇ ઓકુ.

જવ—barley—બાકુ.

જમાલગોટો—croton—હાઝુ.

જાયફળ—nutmeg—નીકુઝુકુ.

જાવંત્રી—mace—જીતતેઇ.

જેઠીમધ—liquorice—કાનઝો; ઝુઓતો.
ટંકણખાર—borax—હોશા.
તલ—gingelly seed—ગોમા.
તેલ—oil—અબુરા.
તજ—cinnamon—કેઇસી.
તપકીર—snuff—કાગી તાબાકો.
દ્રાક્ષ—grape—બુદો.
ધાણા—coriander-seed—કોયન દોરો.
નવસાગર—ammonia—દોશાસેઇ.
નાળીયર—cocoanut—યાશી.
પેપરમીન્ટ—peppermint—હાકકા.
પેપરમીન્ટનું તેલ—peppermint oil—હાકકા યુ.
ફટકી—alum—મ્યોબાન.
બદામ—almond—હાદાનકયો.
બાદીઆન—star anise—યુઇકયો.
બુંદ (કાફી)—coffee—કોહી.
ભોંયસીંગ—groundnut—નાનકીન મામે.
મરચાં—capsicum chilli—તોગારાશી.
મધ—honey—મીત્સુ.
મરી—pepper—તોગારાશી.
માખણ—butter—બાતા.
માયફળ—gallnut—ફુશી; ગોબાઇશી.
મીણ—wax—રો.
મીઠાઇ—sweet-meat—કવાસી.
મોતી—pearl—શીનજુ.
મોરથુથુ—blue vitriol—તામપાન.
મુરબ્બો—conservo—નેરીયાકુ.
માણેક—ruby—આકાદામા.
યાકુત—garnet—નીકુરો ઇશી.

રાઇ—mustard—કારાશી.
રસકપુર—corrosive sublimate—મોકો.
રાળ; દામર, તાર—rasin—ચાન.
રેવંચી—rhubarb—દાઇઓ.
રેવંચીનો શીરો—gamboge—શીઓ; તોવો.
લવીંગ—cloves—ચોજી.
લસણ—garlic—નીનનીકુ.
લીલમ—sapphire—હેકીગચોકુ.
લોબાન—benzoin—આનસોકુકો.
વછનાગ—aconite—ઉઝુ; તોરીકાબુતો.
વટાણા—peas—એનદો.
શીશુ—tin (in blocks)—હાનદા.
શંખજીરૂં—soap-stone—સેકકેન સેકી.
સોમલ—arsenic—ચોસેકી; હીસેકી; હીસો.
સેલારસ—bitumen—ચીરેકીસેઇ.
સેવ—maccarony—યુદોન.
સરસી—rapeseed—નાતાને.
સણ—jute—કાનાબીકીવો.
શાકર—sugarcandy—કોરીઝાતો.
સાબુચોખા—sago—સાગોબેઇ.
સીંદુર—red-lead—એનતાન.
સુખડ—sandal wood—બ્યાકુદાન.
સુરમો—antimony—આનતીમોને.
સેલેરી—celery—હાકોબેરા.
સુરોખાર—salt petre—ઓશો.
સોપારી—betel-nut—બીનરોજી.
હળદર—turmeric—યુકોનસો; કીઓ.
હીંગ—asafoetida—આગી.
હીંગળો—cinnabar; vermillion. શુશા; તાન.

હીરાકસી—green copperas—રોહા; રયોકુબાન.
હીરાબોળ—myrrh—મોત્સુયાકુ.
હીરો—diamond—હીશી; કોનગો સેકી.

આરસપહાણ—marble—રોસેકી.
અકીક—agate—મેનોસેકી.
કલઇ—tin—સુઝુ.
કલઇનાં પતરાં—tin-sheets—બ્રીકી.
કોલસો—coal—સેકતાન.
કોલસો (પકવેલો)—coak—સુમી
કાંસું—bronze—કારાકાને.
ખાર—salt—શીઓ.
ચકમક—flint—હી ઉચી ઇશી.
જસત—zinc—આએન; તોતાન; બ્યાકુરો.
ત્રાંબું—copper—દો; આકાગાને.
પરવાલાં—coral—સાનગોજુ; ઉમીમાત્સુ.
પારો—mercury—મીઝુગાને.
પ્લેટીનમ—platinum—હાકકીન.
પિત્તળ—brass—શીનચુ.
પોખરાજ—topaz—કીનો તામા.
પોલાદ—steel—હાગાને હીઉચી.
રૂ—cotton—વાતા; મોમેન.
સુતર—yarn—ઇતો; બોઝેકીઇતો.
સુતરાઉ કપડાં—cotton clothes—મેનપુકુ.
સુતરાઉ કાપડ—cotton cloth—મોમેન; ફુતોમોનો.
રૂનો ચરખો—gin—કીવાતા ગુરી.
ઉન—wool—કે.
ઉનનું બનાવેલું—woollen—કે ડે ચુકુરૂ.

ઉનનાં કપડાં--woollen clothes—રાશા; કેનો ઓરીમોનો.

રેશમ--silk—કીનુ

કાચુ રેશમ—raw-silk—કીઇતો.

રેશમનો કુચો—silk-waste—કુઝુઇતો.

રેશમનો વેપારી—mercer—ઇતો આકીનદો.

રેશમનો કીડો--silk-worm—કાઇકુ.

રેશમના જેવું--silken— કીનુ નોયોના.

કનતાન—canvass—હો-મોમેન.

કૅલીકો—calico—કાનાકીન; સારાસા.

કીનખાબ—brocade—નીશીકી.

કોરૂ કાપડ—grey goods—ખાનાકીન.

કરેપ—crape—ચીરીમન.

ગાજ—gauze—મોઝી.

છીંટ—chintz—સારાસા.

છાપેલું કાપડ—prints—ખાતાત્સુકી મોમે

ટરકી રેડ (કાસંબો)—turkey red—હીગાનાકીન.

દમાસ્ક—damask—દોનસુ મોનગોરો; આયા.

કેમબ્રીક—cambric—કાનાકીન.

દોરીઓ—striped cloth—શીમાનો કીરે.

પાજ—silk cloth—હબુતાઇ.

ફ્લેનલ—flannel—ફુરાનેરૂ; રાસેઇતા.

કાટન ફ્લેનલ—cotton flannel—મોમપા.

મખમલ—velvet—બીરોદો.

મખમલ (સુતરાઉ) cotton velvet—મેમ બીરોદો.

મસલીન—muslin—મોમેન; સારાશી; કાનરેઇશા.

લૅધર કલોથ—leather cloth—માગાઇ ગાવા.

સાધારણ વાતચીતમાં વપરાતાં થોડાંક વાકયો.

સાહેબજી (સહવારે) good morning—ઓ હાયો.
સાહેબજી (દીવસમાં કોઇ પણ વખતે) good day—કોનનીચીવા.
સાહેબજી (રાતે) good evening—કોમબાવા.
સાહેબજી (સુતી વેળા)—ઓયાસુમી નસાઇ. (પહોઢોજી)
સાહેબજી (છુટા પડતી વેળા)—good bye—સયોનારા.
એ કોણ છે?—દારે દસકા.
શેઠ ઘરમાં છે કે?—દાનાસાન વા ઓ ઉચીકા?
બાઇ ઘરમાં છે કે?—ઓકસાન વા ઓ ઉચીકા?
હાજી, ઘરમાં છે—હે, ઉચીની ઓરીમાસ.
નહીંજી બાહેર ગયા છે—હે, ઓ રૂસુ દે ગોઝાઇમાસ.
હું આવ્યો છું તે શેઠને ખબર કરો—વાતાકુશીનો કીતા કોતો વા દાનાયે શીરાસ્તે ઓકુરે.
આ મારાં નામનો કાર્ડ છે—કોરે વા વાતાકુશીનો મેઇશી દે ગોઝાઇમાસ.
હયાં આવોજી—કોચીરાયે ઓ તોરી નાસાઇ.
જરા બેસોજી—ચોતો ઓ કાકે નાસાઇ.
અંદર બોલાવો—ઓ તોશી મોસે.
કોણ આવ્યું?—દોનોતા ગા માયરારેમાસતા કા?
કોઇ આવ્યું છે કે?—દોનાતા કા ઓઇદેની નાતે ઓરીમાસ કા?
કોઇ મળવા આવ્યું છે—ઓકયાકુસાન ગા મીયેમાસતા.
તમે જેપેનીઝ ભાષા બરોબર સહમજો છો—આનાતા વા યોકુ નીહોંનગો ગા ઓ વકારીની નારીમાસ.
નહીં જાવું તે ચાલે નહીં—ઇકાનાક તે વા નારીમાસેન.
બુધાને મારી દુવા કહેજો—મીના સાનની દોકા યોરોશીકુ.

ગયો તો સારૂં થયું—ઇત્તાનો વા યોકાતા.
બાહેર ગયો હતો તેટલામાં કોઇ આવ્યું હતું કે ?—રૂસુ ચુની દોનાતા મો ઓઇદે વા નાકાત્તાકા ?
તમે ગયા કે તુરતજ એક શખસ મળવા આવ્યા હતા—ચોઓદો દેરૂ તોકોરોયે ઓકયાકુ ગા માઇતા.
ગરમી ઘણી પડે છે—ઓ આતસુ ગોઝાઇમાસ.
થંડી ઘણી લાગે છે—ઓ સામુ ગોઝાઇ માસ.
વરસાદ પડે એમ લાગે છે—આમે ગા ફુરીસોદા.
બરફ પડે છે—યુકી ગા ફુરીમાસ.
રૂતુ ઘણી સરસ છે—યોઇ ઓ તેનકીદે ગોઝાઇ માસ.
રૂતુ ઘણી ખરાબ છે—વારૂઇ ઓતેનકીદે ગોઝાઇમાસ.
એમ છે ખરૂં—સાયો દે ગોઝાઇમાસ.
મહેરબાંની થઇ (thank you)--અરીગાતો.
મોટી મેહેરબાની થઇ—ઓકીની અરીગાતો.
કાંઇ નહીંજી (રાહાત છે)—દો ઇતાશીમાસતે; કમાઇ માસન.
માફ કરજોજી—ગો મેન નસાઇ.
ઠીક છે—યોરોશી; યોરોશીમાશો.
એમ નથી--સાયો દે ગોઝાઇમાસન.
તમારી મદદ માટે મોટી મેહેરબાની થઇ—ઓકીની ઓ સેવા સામાની નારીમાશતા.
તમારી તસ્દી માટે મેહેરબાની થઇ—ગોકુરો સામા.
માફ કરજો તમને અડચણ કરૂંછું—ઓ જામા ઇતાશીમાશતા.
કાંઇ નહીં; સેજ પણ ચિંતા નહીં—ચોત્તો મો કમાઈ માસન
જરા સાંભળોજી—ચોત્તો કીઇતે કુદાસાઇ.
મેહેરબાની કરી એટલું કરજો—દોકા ઓનેગાઇ મોશીમાસ.
જરા જઇને જોઈ આવો—ચોત્તો મીતે કીતે કુદાસાઇ.'
જેમ તમારી મરજી—ગોકાત્તે શીદાઇ.
તમો કહોછો તે બરોબર છે—ગો મોત્તોમો દે ગોઝાઇમાસ.

એને જેપેનીઝમાં શું કહે છે?—કોરેવા નીહોનનો કોતોદે નાનતો મોશીમાસકા?

તમે અંગ્રેજી (ફ્રેંચ અથવા જરમન) બોલી શકોછો કે—એઇગો (ફુરાનસુગો અથવા દોઇત્સુગો) ગા દેકીમાસકા?

ગમે તેમ કરોજી—ગો કાત્તેની નસાઇ.

શું કામ તમે એમ કરોછો?—નાઝે સોનના કોતો વો નસાઇમાશકા?

તમે સાથે નહીં આવશોકે?—ઇસ્યોની ઓઇદે નસાઇમાસનકા?

દુર છે કે?—તોકુ ગોઝાઇ માસકા?

ભુલી આવ્યો—વાસુરેતે કીમાસતા.

હયાં જોવા જાવાનું શુંશું છે?—કોકો દે મીરૂમોનો વા નાનદશકા?

કસટમ હાઉસ કયાં છે?—ઝેઇકવાન વા દોકો દસકા.

જરા કસટમ હાઉસમાં પેલી પેટી લઇ આવો—ચોત્તો ઝેઇકવાન માદે સોનો હાકો વો મોત્તેકોઇ.

પેટીમાં જગાત્ ભરવી પડે તેવો કાંઇ માલ છે કે?—હાકોનો નાકાની નાનીકા ઝેઇવો ઓસામુ બેકી મોનો ગા ગોઝાઇમાસકા?

નહીં તેવું કાંઇ નથી—ઇયે, ગોઝાઇમાસન.

કુંચી મને આપોજી—કાગીવો કાશીતે કુદાસાઇ.

કુંચી હયાં છે—કાગીવો કોકોની ગોઝાઇમાસ.

ઘરમાં તથા હોટેલમાં વપરાતાં વાકયો.

હોટેલમાં જવાનું ગાડી ભાડું શું છે?—યાદોયા માદેનો ચીનસેન વા ઇકુરા દસકા?

મને બે ત્રણ ઓરડા જોઇયે છે—વાતાકુશી વા હેયા વા ફુતાત્સુ મીત્સ ઇરીમાસ.

વધારે મોટો ઓરડો છે કે?—મોત્તો ઓકી હેયા ગા ગોઝાઇમાસકા.

આ ઓરડો તો ઘણો નાનો—કોનો હેયા વા અમારી ચીસાઇ.

સુવાનો ઓરડો દેખાડો—નેમાવો મીસતે ઓકુરે.
એ હું ભાડે લઇશ—કોરે વા કારીમાશો.
બીજો વધારે સારો નથી કે—મોતો ઇઇનો વા આરીમાસનકા.
મને તો મોટો જોઇએ—ઓકીનો ગા હોશી.
સારા ઓરડા દેખાડો—ઇઇહેયા વો મીસતે ઓકુરે.
હયાં મુકો—કોકો એ ઓઇતે કુદાસાઇ.
એક દહાડો રહેવાનું શું બેસશે?—ઇચો નીચીનો તામોરીરયો વા ઇકુરા ?
મારો સામાન ઉપર મોકલો—નીમોત્સ વો નીકાઇએ આગે સાસ્તે કુરે.
લાંબો વખત રહેવાના છો કે?—નાગાઇ ગો તોરયુ નાસાઇમાસકા ?
એ ત્રણ દહાડા રહેવાનો છું—રયો સાન નીચી તામોરૂ
કાંઇ ખાવાનું માગું છું—નાનીકા તાબેતાઇ.
યુરોપીયનોને લાયકનું ખાવાનું આપશો કે?—યોશોકુ ગા દેકીમાશોકા ?
કાંઇબી ચાલશે—નાનદેમો યોરોશી.
ખાવાનું તઇયાર છે કે?—શોકુજી ગા દેકીમાસતા કા?
ઓરડાની ચાવી આપો—હેયાનો કાગી વો ઓકુરે.
બત્તી સળગાવો—આકારી વા ચુકતે કુદાસાઇ.
હયાં ખાવાનો વખત કયારથી કયાર સુધીનો છે?—કોચીરાદે વા ગોઝેનનો જીકોકુવા નાનજી તો નાનજી દસકા ?
કાંઇ નકકી કીધેલો વખત નથી—કીમારી ગા ગોઝાઇમાસન.
સાબુ તથા ટુવાલ મોકલો—સાબોન તો તોવાલ વો ઓકુરે.
સંડાસ કયાં છે?—બેનજો વા દોચીરા દસકા ?
મારા પોતાના ઓરડામાં જમું તો ચાલશે કે?—જીબુનનો હેયાદે શોકુજી સુરૂ કોતો ગા દેકીમાશોકા ?
આવતી કાલે ઉપડી જઇશ—મીયોનીચી શુતાત્સુ શીમાશો.
સવારે જલદી ઉઠાડજો (ઉઠાડાવવા ઇછું છું)—આસા હયાકુ ઓકોશતે મોરાઇતાઇ.
મારાં બુટ હયાં મોકલો—કુતસુ વો કોચીરાની યોકોશાતે ઓકુરે.
તમારો હુકમ શું છે સાહેબ?—ઓ આતસુરાય વા નાની દે ગોઝાઇમાસ ?

ગરમ પાણી મોકલો—યુ વો ઓકુરે.
દહાડી ઓડાવવા માગું છું—હીગે વો સુત્તે મોરાઇતાઇ.
હયાં કોઇ હજામ છે કે?—કોકોની તોકોયા ગા ઓરીમાસકા?
બાળ કાપો—કામી વો કાત્તે કુદાસાઇ.
આ કપડાં ધોબીને ત્યાં મોકલવા માગું છું—કોનો કીમોનો વો સેનતાકુયાયે દાશીતે મોરાઇતાઇ.
ભીંનાં છે; બરોબર સુકવી મોકલો—નુરેતે ઇમાસ; યોકુ કાવાકાશીતે ઓકુરે.
ચાલો, હીસાબનો આંકડો લાવો—દોકા, કાનજો—ગાકી વો મોતે કીતે ઓકુરે.
સરસામાન સ્ટેશનપર મોકલો—નીમોત્સુ વો સ્ટેનશનયે યાતે ઓકુરે
ચા અને કેક લાવો—ઓચા તો કવાશી વો મોતે કોઇ.
ચા રેડો—ચા વો ઇરેતે.
હું પોતજ ચા બનાવીશ—વાતાકુશીવા જીબુનદે ચા વો કોસીરાએરૂ.
હું ભુખ્યો થયો છું—ઓ નાકા ગા સુકીમાસતા.
ગળું સુકાઇ ગયું—નોદોં ગા કાવાકીમાશતા.
એટલું ઘણું છે—કોરે દે થકસાં.
બાટલી ઉઘાડી લાવો—તોકુરી વો આકેતે મોતેકોઇ.
મને ઇડાં ગમતાં નથી—તામોગો વા કીરાઇ દસ.
તમને કયું ગમે છે—દોરે વા યોરોશી ગોઝાઇમાસ.
કાંઇબી ચાલશે—દોચીરાદેમો યોરોશી.
મારી પાસે ખાવાનુ કાંઇ નથી—તાબેરુમોનો ગા નાઇ.
સુપ તઇયાર થયો કે?—સોપપુ ગા વાઇતાકા?
ખાવાનું તઇયાર છે કે?—ગોઝન ગા દેકીમાસતાકા?
તમને માછલી ગમે છે કે?—સાકાના ગા સુકીદસકા?
તાજી નહીં હોય તો નહીં ચાલે—અતારાશીકુ નાઇનો વા ઇરાનાઇ.
કીટલીમાં થોડું બીજું ગરમ પાણી રેડો—દોબીન યે મોત્તો યુ વો સાશતે ઓકુરે.
તાજું માખણ છે કે?—દેકી તાતેનો બાતા ગા આરીમાસકા?

હવે શું લાવું?—તાદાઇમા નાની વો સાશી આગેમાશોકા?
એ રકાબી બદલો—સારા વો તોરીકાએતે ઓકુરે.
માખણ લગાડેલો પાંઉનો ટોસ્ટ લાવો—બાતાનોત્સુકેતે યાકી પાન વો ઓકુરે.
બીજું થોડું લાવું કે?—મો સ્કોશી સાશીઆગેમાશોકા?

વખતને લગતાં વાકયો.

કેટલા વાગ્યા?—નાનજી દસકા?
દશ વાગ્યા છે—જુજી દે ગોઝાઇમાસ.
સાડાચાર વાગતે—યોજી હાનદે.
દહોડ વાગતે શુરૂ થશે—ઇચીજી હાનની હાજીમારીમાશો.
આવતી કાલે રૂતુ સારી હશે તો આવીશ—મીયોનીચી તેનકી ગા યરોશાકેરેબા માયરીમાશો.
મોડું થયું છે—મો ઓસોકુ આરો.
સહવારના પહોરમાં—આસા હાયાકુ.
આસરે અરધો કલાક—હાનજી કાન.
થોડી વાર—સ્કોશીનો આઇદા.
કોઇબી વખતે—નાનદોકી દેમો.
તેજ વેળા—દોજીની.
વરસાદ વરસે છે કે?—આમે વા ફુતેઇમાસકા?
થોડો થોડો વરસે છે—ફુરૂની વા ફુતેઇમાસ.
ઉઘડી જાય એમ લાગે છે—આમે ગા આગારી સો દસ.
વરસાદ વરસે એમ લાગે છે—આમે ગા ફુરીસો દા.
કંટાલી ગયા એ રૂતુથી—કોમારીમાસતા ઓ તેનકી દા.

તબીયત.

માથું દુખે છે—અુત્સુ ગા સુરૂ.
સળેખમ થયો છે—કાઝે વો હીકીમાસતા.
કમરમાં દુખાવો થાય છે—સેનાકા ગા ઇતામીમાસ.
ગળું દુખાય છે—નોદો ગા ઇતામીમાસ.
હયાં દુખાય છે—કોકો ગા ઇતામીમાસ.
ડાકટરને દેખાડો તો સારૂં—ઓઇશાસાનની મીતે મોરાઉ ગા યોકારો.
મેહેરબાની કરી ડાકટરને બોલાવો—દોઝો, ઓઇશાસાન વો સાગાસતે કુદાસાઇ.
હમણાં આવશે—જીકી કીમાશો.
તમારી નાડ જોવા માગું છું—ઓ મ્યાકુ વો હાઇકન.
આજે તમે કેમ છો?—ગો બ્યોકી વા ઇકાગા દે ગોઝાઇમાસકા?
મેહેરબાની થઇ, આજે શરીર સારૂં થયું છે—આરીગાતો ગોઝાઇમાસ, કોકોરો યોક નારી માસતા.
આ તમારી દવા છે—કોરે વા કુસુરી દે ગોઝાઇમાસ.
આ દવા દીવસમાં ત્રણ વાર પીવાની છે—કોનો કુસુરી વા ઇચી નીચી સાનદો નોમુનોદસ.

ટપાલ—તાર.

આજ સહવારે ટપાલ આવ્યો નથી કે?—કેસા યુબીન વા કીમાસન કા?
નહી, નથી આવ્યો—હે, માયરીમાસન.
મેલ સ્ટીમર આવી કે?—યુબીન સેન વા તોચાકુ શીમાસ્તાકા?
ટપાલ આવ્યો કે જઇને જોઇ આવો—યુબીન ગા હાઇતાકા ઇતે મીતે ઓકુરે.

મારે નામનાં કાગળ છે કે?—વાતાકુશીની આતેતા તેગામી ગા ગોઝાઇમાસકા?

એકબી કાગળ નથી આવ્યું—તેગામી વા હીતોત્સુ મો કોનાઇ.

આ કાગળ ટપાલમાં નાખો—કોનો તેગામી વો યુબીન દે દાસતે ઓકુરે

આ કાગળનું જરા વજન કરી જુવોની—કોનો તેગામીનો મેકાતા વો કાકેતે મીતે કુદાસાઇ.

આ કાગળપર ટપાલ ખરચ કેટલો બેસશે—કોનો તેગામીનો યુબીનઝેઇ વા ઇકુરા કકારી માસકા?

હવે પછી જવાબ મોકલીશ—આતો કારા આઇસાત્સુ વો મોશીમાશો

તાર મોકલું કે?—દેમપો વો યારીમાશોકા?

મુંબઇથી તાર આવ્યો છે—બાંબેકારા દેમપો ગા કીમાસતા.

આ તાર મોકલો—કોનો દેમપો વો દાસતે કુદાસાઇ.

મારે નામનો તાર આવ્યો છે કે?—વાતાકુશીની આતેતા દેમપો ગા કીમાસતાકા?

આ કાગળ રેજીસ્ટર કરીને મોકલો—કોનો તેગામી વો કાકીતો—મેની શીતે ઓ કુરે.

આ રેજીસ્ટર કાગળની રીસીટ છે—કોરે વા કાકીતોમીનો ઉકેતોરી દે ગોઝાઇમાસ.

કામકાજ—પુછપરછ.

હું પાછો આવીશ—માતા કીમાશો.

શું કરયે?—દો સીમાશો કા?

ખોટી કીધા માફ કરજો—ઓ માચીદો સામા.

જઇયે તો કેમ?—ઇત્ચા દો કા?

થાકી ગયો છું તેથી જરા આસાયસ લેઇશ—કુતાબીરેમાસતા કારા ચોતો યાસુમીમાશો.

ઉતાવળ છે—ઇસોગીમાસ.

જો જો; સંભાળજો—કીવો ત્સુકે નસાઇ.

અરે જોની—આરેસા—
તમે હયાં થોભો—ઓમાય કોકોની માત્તે ઓરે.
તમે કયાં જાવો છો?—ઓમાય દોકોની ઇકુકા?
હું તમારી સાથે આવીશ—ઓ તોમો ઇતાશીમાશો.
ટપાલ આફીસ સુધી ચાલી જઇશ—યુબીનકયોકુ માદે આરૂઇતે
ઇકીમાશો.
આજ સાંજ સુધી થોભીશ—કોમબાન માદે માચીમાશો.
હું આવું ત્યાં સુધી થોભો—વાતાકુશીનો કુરૂ માદે માતે ઇતે
કુદાસાઇ.
અવાશે નહીં—માયરારીમાસન.
ઝડપ—હાયાકુ.
હજી ઘણો વખત છે—માદા યોહોડા આઇદા ગા આરીમાસ.
હવે મને ફુરસદ છે—ઇમા વા હેમા દે ગોઝાઇમાસ.
જરા થોભવાની મેહેરબાની કરો—સ્કોશી ઓ માચી નસાઇ.
હું થોભી શકતો નથી—માત્સુ કોતો દેકીમાસન.
નાણાં ઉછીણાં લેવા આવ્યો છું—કાને વો કારીની માયરીમાસતા.
આવતી કાલે પાછાં મોકલીશ—મીયોનીચી ઓ કાયસી મોસીમાશો.
રસ્તો ચુકયો—મીચી વો માચીગાયતા.
જમણા હાથપરની પેહેલી ગલીમાં વળજો—ત્સુગીનો મીગી વો
યોકોચોયે ઓ માગેન નસાઇ.
ડાબા હાથપરની બીજી ગલીમાં વળજો—હીદારીનો ની બાનમેનો
યોકોચોયે ઓ માગેન નસાઇ.
સામેજ છે—માસુગુ દે ગોઝાઇમાસ.
એ સઉથી ટુંકો રસ્તો છે—કોરેવા ઇચીબાન ચીકા મીચી.
એ સઉથી લાંબો રસ્તો છે—કોરેવા યોહોદો માવારી મીચી દા.
ચાલીને જતાં પાંચેક મીનીટથી વધુ લાગશે નહીં—આરૂઇતે ગો
ફુનં ગુરાઇ શીકા કકારીમાસેન.
એનું ઠેકાણું હું દેખાડીશ—આનોશતોનો તોકોરો વો ઓશયેતે
આગેમાશો.

એવા કોઇ શખસને હું ઓળખતો નથી—સો ઇયુનાનો હીતો વો
દારે મો સીરીમાસને.
તે કયાં છે તે મને ખબર નથી—દોકાની ઓરીમાસ યારા વાતા-
કુશીની વા વકારીમાસેન.

વેપાર વેહેવારમાં વાપરવામાં આવતાં વાકયો.

એ શું છે?—કોરે વા નાન દસકા?
પેલું શું છે?—સોરે વા નાન દસકા?
મને દેખાડોજી—માસેતે કુદાસાઇ.
હાથનાં મોજાં દેખાડવાની મેહેરબાની કરો—તેબુકુરો વો મીસેતે
કુદાસાઇ.
આ કબાટની કીમત શું છે?—કોનો તાનસુ વા ઇકુરા દસકા?
જોવું કે?—હયકીન સીતેમાશોકા?
એ ચાલશે કે?—યોરોશુ ગોઝાઇમાસકા?
ચાલશે એમ લાગે છે—યોસાસોની ઓમોઇમાસ.
એ નહીં ચાલે—સોરે દેવા ઇકેમાસન.
ઓછામાં ઓછી કીમત શું છે?—કેત્યાકુનો નેદાન વા ઇકુરા માદે?
પેલો પરદો જોવા માગું છું—સોનો બ્યોબુ વો મીતાઇ.
આ ફ્લાવર વાઝની કીમત શું છે?—સોનો હાનાઇકે વા નાન દસકા?
જરા સસતું કરો—યાસુકુ સીતે કુદાસાઇ.
માલ સારો છે પણ ભાવ ઘણો આકળો છે—શીના વા યોરોશી
ગોઝાઇમાસ કેરેદેમો નેદાન ગા ઓસારોશી તાકો ગોઝાઇમાસ.
ફકત દશ આપો—તો બાકારી કુદાસાઇ.
નવું નથી—આતારાશી દે ગોઝાઇમાસેન.
બસ ઘણું છે—મો તાકસાં.
આ દેશી બનાવટનું છે અને પેલું પરદેશી છે—કોરેવા વાસેઇ,
આરે વા હાકુરાઈ દે ગોઝાઇમાસ.

એ વગર ચાલે નહીં—નાકચા નારાન.
કેટલું જોઇશે—દોનોગુરાઇ યોરોશી.
એ હું ખરીદીશ—કોરે વા કાઇમાશો.
આ માલ વીષે શું વીચાર ?—કોનોમોનો વા ઇકાગા દે ગોઝાઇમાસ ?
હું ખાત્રી આપતો નથી—યુકેઆવા નાઇ.
હું ખાત્રી આપું છું—એ યુકેઆઇ મોશીમાસ.
ભાવ શું છે ?—નેદાન વા ઇકુરા દસકા ?
એ ખરો માલ છે કે ?—કોરેવા જીસસાઇનો મોનોકા ?
એ માલ બધો બરોબર સંભાળથી પેક કરી મોકલજો—દોકો કોનોમોનો વો મીના યોકુ કી વો ત્સુકેતેની ઝુકુરીશાતે ઓકુરે.
મારા નમુના જોવાની મેહેરબાની કરશો કે ?—વાતાકુશીનો મીહોન વો ગોરન કુદાસાઇમાશોકા ?
એ યને હું આપીશ—નીયન દે સાશીઆગેમાશો.
ભાવ સેહેજ પણ ઘટાડી શકતો નથી—ચોતોમો મકારીમાસેન.
કદી પણ એ ભાવે વેચાય નહીં—તોત્તેમો સોનો નેદાન દે વા ઉરારે માસેન.
એ ભાવે મારો ભાગ્યો સોદો કબુલ રાખશે નહીં—સોનો નેદાનદે વા નાકામામોનો ગા તોરીહીકીની શોઓચી ઇતાશીમાસુમાઇ.
ભાગ્યા સાથ મસલહત કરી જણાવીશ—નાકામામોનો તો સોદાન નો યુએ ઓ શીરાસેમોશીમાશો.
વીચાર કરીશ—કાંગાઇમાશો.
વીચાર કરીને જોઇશ—કાંગાઇતે મીમાશો.
હું એ જોખમદારી માટે જવાબદાર રહીશ—વાતાકુશી વા સોનો સેકીનીન વો કુતાનશીમાશો.
માલ વેચું તો ખોટ આવ્યા વગર રહેશે નહીં એમ ધારૂં છું—નીમોત્સુ વો ઉરેબા સોન વો શીયા શીનાઇ કા તો ઓમોઉ.
નમુના જોઇયે છે—મીહોન વો ઇરીમાસ.
રૂના નમુના જોઇયે છે—વાતાનો મીહોન વો ઇરીમાસ.
માલ તો નમુના કરતાં હલકો છે—નીમોત્સુ વા મીહોન યોરી રૂવાઇ.

જુદી જુદી તરેહનો દેખાડવાના મેહેરબાની કરો—ઇરો ઇરોનો
મોહયો વો મીસેતે કુદાસાઇ.
આરડર આપું તો માલ કયારે આપશો—ચુમોન સુરેબા ઇત્સુ
ગોરોની શીનામોનો વો સોપ્પુશીમાશોકા ?
આરડર આપી શકતો નથી—ચુમોન સુરૂ કોતો ગા દેકીનાઇ.
આરડર રદ કરાવવા ઇચ્છું છું—ચુમોન વો તોરી કેશીતાઇ.
નમુના મળ્યા પછી મસલહત કરી જોઇશ—મીહોન વો મોતે
કોસાશીતે સોદાન ઇતાશીમાશો.
એ ભાવ કબુલ હોય તો મને જણાવજો—સોનો નેદાન દે યોકે-
રેબા વાતાકુશીની શીરાસ્તે ઓકુરે.
માલ સ્ટીમર પર ચહડાવ્યો કે—નીમોત્સુ વો ફુનેની ત્સુમીદાશીતાકા ?
હીસાબમાં ભુલ છે—કાનજોની માચીગાઇ ગા આરૂ.
એ લખવામાં ભુલ થયલી છે—કોરે વા કાકી માચીગાઇ દે ગોઝાઇમાસ.
ભુલની રકમ બાદ કીધી છે—માચીગાતા બુન વો હીકીમાસતા.
પેહેલે નકી કરવા કરતાં મોઘું છે—હાજીમેનો કીમે યોરી તાકાઇ.
આ હીસાબ છુટી છુટી રકમનો વીગતે લખેલો જોઇયે છે—કોનો
કાનજો વો બેત્સુ બેત્સુની વાકેતે સાઇ મીત્સુ ની કાઇતે મોરાઈતાઇ.
આ ચેક તમારા હીસાબ ચુકતેનો આપું છું—કોનો કોગીતે વા
ઓમાયનો કાનજો વો હારાઉ તામેની વાતાસુ.
હીસાબનો આંકડો મોકલવાની મેહેરબાની કરો—કાનજો ગાકી વો
યાતે કુદાસાઇ.
હુંડી લેશો કે ?—કાવાસે તેગાતા વા ઉકે નસાઇમાશોકા ?
પેટી ઉપર આ મારકો પાડીને મોકલજો—હાકોની કોનો શીરૂશી
વો ત્સુકેતે ઓકુરે.
પેટીની અંદર પતરાંની પેટી વગર ચાલે નહીં—હાકોનો નાકાની
બુરૂકી વો હારા નાકેરેબા નારાનાઇ.
રૂખ સારી છે—કેઇકી ગા ઇ.
વેપાર મંદો છે—સોબાઇ વા ફુકેઇકી દા.
આ શખ્સ નાદાર થયો છે—આનોહીતો વા શીનદાઇ કાગીરીની માતા.

જોઇયે એટલું લેવોજી—ઇરૂદાકે ઓ તોરી નસાઇ.
મને એ વગર ચાલશે—ના કુત્તે મો ઇ.
પછી પણ ચાલશે—આતો દેમો યોરોશી.
લાવી આપીશ—મોતેકીતે આગેમાશો.
એ જોઇયે છે કે?—કોરે વો હોશીકા.
એ ગમે છે કે?—કોરે વો ઓ સુકી દસકા?
મને ઘણું ગમે છે—દાઇ સુકી દા.
બરોબર કીધું છે—યોક દેકીતા.
સારૂં થયું કે—યોઇ અમબાઇની—
તમે જાણોછોની તેમ—ગો ઝોનજીનો તોરી.
એ શું કરે છે?—નાની વો સુરુ?.
શું કરો છો.?—નાની નાસારૂ.?
હું નહીં જાણુતો—સીરીમાસન.
અંદર આવોજી—ઓહાયરી નસાઇ.
બેસોજી—દોઝો ઓ કાકે નસાઇ.
વેહેલા પાછા આવજોજી—માતા ઓહાયાકુ ઓખેયરી નસાઇ.
હયાં આવો—કોચી ઇ ઓઇદેનસાઇ.
આવશોકે?—ઓઇદે નસાઇ માશોકા?
કયારે આવશો?—ઇત્સુ ઓઇદે નાસારૂકા?
હજી નકી કીધું નથી—માદા કીમેમાસન.
કામને લીધે આવવું પડયું—યોગા આતે માયરી માસતા.
કયાં જાવો છો?—દોચીરાયે ઓઇદે દે ગોઝાઇ માસકા?
કામછે જરા હયાં આવો—યો ગા આરૂ કારા કોચી ઓઇદે.
શુંછે?—નાનદા
કોઇ આવ્યું નહીંક?—દારેમો કીમાસન દેશીતાકા?
બને તેમ જલ્દી—નારૂતાકે હયાકુ.
બને તેટલું વધારે—નારૂતાકે થકસાં
તમારાથી થઇ શકશેકે?—દેકીમાસકા?
નહીં થઇ શકશે—ઇયે, દેકીમાસન.

બને તો—નારે ડાતો નારા.

સહમજ્યા કે?—વકારીમાસતાકા?

હું સહમજ્યો નહીં—વકારીમાસન.

સહમજ્યો—વકારીમાસ્રતા.

બરાબર સહમજ નહીં પડી—હાકકીરીતો વકારીમાસન.

મે જોયું નથી—મીતા કોતો ગાનાઇ.

ઘણો વખત થયાં તમને જોયા નથી—શીબારાકુ એ મેની
ककारी मासन.

શું કહોછો?—નાન તો ઓશાઇ માસકા?.

કોણે એમ કહ્યું?—દારેગા સો ઇમાસતા?.

કદીબી કબુલ કરશે નહી—નાકા નાકા સોચી સીમાસન.

એ મારો મીત્ર છે—કોરેવા વાતકુશીનો તોમોદાચી દે ગોઝાઇમાસ.

એ પ્રમાણીક અને મેહેનતુ છે—આનોશતોવા શોઝીકી દે યોક
હાતારાકી માસ.

એમ કરેતે ચાલે નહીં—સો શીચે ઇકનાઇ.

જરા થોભો—સકોશી માતી.

જરા થોભવાની મેહેરબાની કરો—ચોતો માતી કુદાસાઇ.

હું થોભી શકતો નથી—માત્સુ કોતો દેકી માસન.

જવાબ મોકલજો—હેનજી વો શાતે ઓકુરે.

તમારો જવાબ શું છે?—હેનજી વો ઇકાગા?

વેહેલા જણાવવાની મેહેરબાની કરો—સુગુની કેકાસ્તે કુદાસાઇ.

આવતી કાલે સગવડ ભર્યું થઇ પડશે કે?—મીયોનીચી ત્સુગો
વા યોરોશીકા.

ઘણું મુશકેલ છે—અમ્મારી મુચકાશી

એતો તમારી ભુલ છે—સોરે વા આનાતાનો માચીગાઇ દસ.

એ મારો વાંક છે—વાતાકુશી ગા વારૂ ગોઝાઇમાસ.

સેહેજ પણ સહમજતો નથી—ચોતો મો વકારીમાસન.'

એમ કરે તે ચાલે નહીં—સો શીચા ઇકેનાઇ.

મને ફુરસદ નહોતી—હીમા ગા નાકાત્તા.

તમારૂં કયું?—દોચીરા ગા આનાતાનો દસ કા?
આ મારો છે—કોરેગા વાતાકુશીનો દસ
કોઇને કહેતા ના—દારે ઇ મો ઇવાનાઇ; દારેની મોયુતે ઇકીમાસન.
તમારી ફુરસદે કરશો તોબી ચાલશે—ગો જીબુન નો તોકી દે યોરોશી ગોઝાઇ માસ.
તમારૂં નામ શું?—ઓ નામાય વા નાનતો ઇયુ.
મારૂં નામ ઇવાતા છે—વાતાકુશી વા ઇવાતા તો મોશીમાસ.
તમારૂં ઠેકાણું કયાં છે?—અનાતાનો તોકોરો વો દોકો દસકા?
મારૂં ઠેકાણું હયાં છે—વાતાકુશીનો તોકોરો વા કોકો દસ.
મારૂં ઠેકાણું—છે—વાતાકુશીનો તોકોરે ગાકી વા—દે ગોઝાઇ માસ.
એમનું સરનામું મને આપો—આનોશતોનો તોકોરોગાકી વો કુદાસાઇ.
હું જેપેનીઝ ભાષા થોડી બોલી શકું છું—વાતાકુશી નીહોનગો વો સ્કોશી દેકીમાસ.
એમ દેખાય છે ખરૂં—સો દાં સો યો.
કયાં જઇ આવ્યા?—દોચીરાએ ઓઇદે નસાઇ માશીતાકા?
તેઓ કયારના હયાંથી ગયા—મો ઓ ખેઅરીની નાત્તા.
તપાસ કીધી પણ છે નહીં—તઝનેમાસતા કેરેદેમો ગોઝાઇમાસન.
કીયોતોમાં દવા વેચવાવાળા છેકે?—કીયોતોની ગુસુરયા આરીમાસકા?
હોવાતો જોઇયે—આરીમાસ તો મો.
કયારે મુંબઇ પાછા ફરશો?—ઇત્સુ બૉમબેયે ખેયરી માશોકા
તમારે વતન કયારે પાછા ફરશો?—ઇત્સુ ઓકુનીયે ઓખેયરી નાસારૂકા?
આરીસે જઇને થોભો—મીસીએયે ઇત્તે માચીનસાઇ.
તમે પણ આવો—અનાતા મો ઇરાશાઇ.
એમ હોયતો ઠીકછે—સોનનારા યરોશી.

તેમાં હું શું કરૂં? મને શું?—શીકાતા ગા નાઇ.
એમાં કાંઇ ભુલ નથી—સોરેની સોઇ નાઇ.
તમારો વાંક છે તેમાં ફરક નહીં—ઓમાય વા વારૂઇનોની ચીગાઇ નાઇ.
કેમ શું ધારો છો?—દો ઓમોઇમાસકા?
અરે મી૦ ઇવાતા—આનો-ઇવાતાસાન—
જરા જુવોની—ચોતો ગોરન નસાઇ.
એ ફક્કડ નથી?—રીપાના મોનો જા નાઇકા?
બેશક ઘણુંજ સરસ છે—માકોતોની ઓરીપા દે ગોઝાઇમાસ.
હં એમ છે કે?—સો દસકા?
હું સહમજ્યો—નારૂહોદો.
ઘણોજ દલગીર છું—કીનોદોકુ.
એ ઘણુંજ દલગીરી ભરયું છે ની—ઓશીઇ કોતો દસ, ના?
હું ઘણોજ ખુશી થયો—તાઇહેન ઓમોશીરોઇ ગોઝાઇ માસતા.
બેશક હું ખુશી છું—માકોતોની યોરોકોબાશી ગોઝાઇ માસ.
એ તો કંટાળા ભરયું છે—કોમાતા મોનો દસ.
એમ કાંઇ ચાલે નહીં—કોરે દે વા ઇક નાઇ.
ચુપ રહેતો સારૂં—દામાત્તે ઇરૂ હે ગાઇ.
હું ફરમાવું તેમ કરવું—વાતાકુશીનો ઇયુ તોરીની નસાઇ.
જવા કહું છું તોપણ જતો નથીકે?—ઇકેત્તારા ઇકેનાઇકા?
જા હયાંથી —અચી ઇકે
બેવકુફ!—બાકાનોસ્તો.
તોછડો!—આત્સકામાશીઇ.
એ શું છે વારૂ?—કોનો મોનો વા નાનદા?
એ શું કરે છે?—નાની વો શીતેઇમાસ?
હજી પુરૂં નથી થયું?—માદા દેકીતે ઇમાસનકા?
શું કામ આવ્યા છો?—નાની શીની કીત્તાકા?
હવે શું કરીએ?—દો નસાઇમાસકા?
શું કીધું—દોશીમાસ્તાકા.

કેટલે વાગતેથી શુરૂ થશે?—નાનજી કારા હાજમારીમાશોકા?
જઇને જુવો તો સારૂં—ફીઇતે મીરૂ ગા ઇ.
ઓસાકા જવાનો કોઇ ટુંકો રસ્તો છે કે?—ઓસાકા યે ઇકુની વા
દારે ગા મોતોમો ચીકા મીચી દસકા?
પોલીસ ચોકી કયાં છે?—કઇસાત્સુશો વા દોચીરાં દે ગોઝાઇમાસકા.
આ મહોલામાં મી૦ જેહાંગીર રહે છે કે?—કોનો માચીની જેહાંગી-
રસાન તો મોસુહીતો ગા ગોઝાઇમાસકા?
તેનું ઘર બતાવવાની મેહેરબાની નહીં કરો?—આનોશતોનો ઉચી
વો ઓશીએતે કુદાસાઇમાસનકા?
એ કયાં રહે છે?—દોકોની સુનદે ઓરીમાસકા?

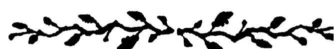
મુસાફરીમાં કામમાં આવતાં વાકયો.

સ્ટેશનપર જવું છે માટે એક રીક્ષા બોલાવી મંગાવો—સ્ટેનશનયે
ઇકુ કારા કુરૂમા વો તાનોનદે ઓકુરે.
સ્ટેશનપર ઝડપથી લઇજા—સ્ટેનશનયે હયાકુ.
ત્રેન મળશે કે?—કીશાની માનીઆઇમાશોકા?
જઇયે તો ખરા—ઇકો યા.
આવતી કાલે ઉપડીશ—મીયોનીચી શુતાત્સુ સીમાશો.
કયાં છે તમારો સરસામાન—દારેગા અનાતાનો નીમોત્સુ દશકા.
મારો સરસામાન હયાં છે—વાતાકુશીનો નીમોત્સુ વા કોકોની આરૂ.
જરા સંભાળવાની મહેરબાની કરજો—ચોતો કીવોત્સુકેતે કુદાસાઇ.
સરસામાન તોલાવવાની આફીસ કયાં છે?—નીમોત્સુ આતસુકાઇબા
વા દોકો દસકા?
કાંઇ ભુલ્યા તો નથીની?—વાસુરે મોનો વા નાઇકા?
ટીકીટ વેચવાનું ઠેકાણું કયાં છે?—કીપુનો ઉરીદોકોરા વા દોકોની
આરીમાસકા?
ટીકીટ ખરીદી લાવું છું—કીપુવો કોઓતેની કીમાશો.

ટીકીટ—કીપુ.
આવવા જવાની ટીકીટ—ઓપુકુ કીપુ.
પેહેલો વરગ—જોતો. બીજો વરગ—નીતો. ત્રીજો વરગ—કાતો.
ઓસાકાની પેહેલા વરગની એક ટીકીટ આપોજી—ઓસાકા માદેનો
જોતો ઓપુકુ કીપુ વાઇચી માઇ કુદાસાઇ.
કયાં જાવોછોજી?—દોચીરાએ ઇરાશાઇમાશોકા?
કીયોતો જાવું છું—કીયોતો માદે માયરીમાસ.
રેલવેનું ભાડું શું છે?—ચીનસેન વા ઇકુરા?
કીયોતોની હવે પછીની ત્રેન કેટલા વાગતે ઉપડશે?—
કીયોતો માદે સુગીનો કીશા વા નાનજીની દેમાસકા?
હમણાજ ઉપડશે—થદાઇમા દેમાશો.
એ ત્રેન ઓસાકા કેટલે વાગે પુગશે?—કોનો કીસા વા નાનજીની
ઓસાકાએ ત્સુકીમાશોકા?
ટીકીટ જરા જોવું—કીપુ વો ચોત્તો હાઇકીન.
આ કોબી જવાની ત્રેન છે કે?—કોરેવા કોબી
યુકીનો કીશા દસકા?
ચાલો! ત્રેન ઉપડે છે—સોરા! કીશા ગા દેરૂ.
તોકયો જવું છે તે ત્રેન કયાં બદલવાની?—તોકયો માદે ઇકુની
વા દોકો દે નોરી કાયશીમાસોકા.
નાગોયા જવું છે તે ત્રેન હયાં બદલું કે?—નાગોયા યે ઇકુની વા
કોકો દે નોરી કાયસીમાસકા?
બાહેર જવાનો રસ્તો કયાં છે?—દે-ગુચી વા દોકો દસકા?
તમને લેવા આવ્યો છું—ઓ મુકાઇની માયરીમાસતા.
એ ત્રેનમાં ડાઇનીંગકાર (જમવાની ગાડી) છે કે?—કોનો કીસા-
વા શોકુદોત્સુકી દસકા?
પરદેશીઓને લાયકનો ખોરાક મળી શકશે કે?—યોશોકુ વા કાવારે
માસકા?
એ રીક્ષા વાળા, એક રીક્ષા લાવ—ઓઇ કુરૂમાયા, કુરૂમા ઇચ્ચો
માતેકોઇ.

બે માણસ બશે તેવી રીક્ષા એક લાવ—ની નીન નોરીનો કુરૂમા
ઇચ્ચો મોતે કોઇ.
એક રીક્ષા મંગાવો—કુરૂમા વો તાનોનદે કુદાસાઇ.
ધમણ ચહડાવ—હોરો વો ત્સુકેતેકુરે.
ધમણ ઉતાર—હોરો વો તોતેકુરે.
થોડીવાર હયાં થોભ—શીબારાકુ કોકોદે તોમારે.
હયાં મને ઉતરવા દે—કોકોદે ઓરોસીતે ઓકુરે.
રસ્તો બતાવવાની મેહેરબાની કરો—મીચીવો ઓશીએતે કુદાસાઇ.
સીધું જવાનું છે કે?—માસુગુની ઇકુન દસકા ?
જમણા હાથપર વળ—મીંગીએ.
ડાબા હાથપર વળ—હીદારીએ.
નજદીકમાંજ છે—જીકી સોકો દસ.
જવાનું બની શકશે કે?—ઇકુ કોતો વા દેકીમાશોકા.
ખલાસી, મને ડકકાપર લઇજા—સેનદોસાન, હાતોબા માદે ઇત્તે કુદાસાઇ.
કેપટન કયાં છે?—સેનચો વા દોકોની ઓરીમાસકા. ?
આ સામાન સ્ટીમરમાં મુકો—કોનો નીમોત્સુ વો ફુનેની
નોસેતે કુદાસાઇ.
કેટલે વાગતે ઉપડશું?—નાનજી ગોરોની શુપપાન શીમાશોકા ?
પેહેલા વરગનું ભાડું શું છે?—જોતોનો ચીનસેન વા ઇકુરા દસકા ?
મારો બૅગ મારી કેબીનમાં મુકો—તેકાબાન વા વાતા કુશીનો
હેયાની ઇરેતે ઓકુરે.
દરયો તોફાની છે—ઉમી ગા આરાઇ.
આ સ્ટીમર સારી છે કે?—કોનો ફુનેવા યોઇ ફુને દસકા ?

થોડીક જેપેનીઝ કહેવતો.

થોડીક જેપેનીઝ કહેવતો, તેના અર્થ તથા તેને મળતી આવતી ગુજરાતી કહેવત સાથ નીચે આપી છે.

ઇસોગા બા માવારે.
ઉતાવળ હોય તો ફરીને આવવું.
ઉતાવળી સાત ફેરા પાછી ફરે.

તાનકી વા સોનકી.
ઉતાવળથી નુકશાન
ઉતાવળો પગ ભાંગે.

ગોની ઇતેવા ગોની શીતાગે.
ગામડે જવું તો ગામડ્યા થવું.
દેશ તેવો વેષ.

ઉરીનો તાનેની નાસુબી વા હાયનુ.
ખડબુચનાં બીમાંથી વેગણું નહીં ઉગે.
વાવો તેવું લણો; કરો તેવું પામો.
જેવું બીજ તેવું ફળ.

ઇસીની હાના સાકુ.
પથ્થરને ફુલે ફુટે.
પથ્થર ઉપર પોયણું ન ઉગે.

ઇચીમો તોરાઝુ નીમો તોરાઝુ.
એક પણ નહીં પકડાય અને બે પણ નહીં.
ઘણું લેવા જતાં થોડામાંથી પણ જાય.

ઇચીમોન ઓસીમીનો હયાકુ શીરાઝુ.
એક દોકડો પકડી રાખવો અને સો ગુમાવવા.
રૂપિયો છોડી પાઇને પકડવી.

ઇવાનુ વા યુની ઇવામાસારૂ.
નહીં બોલવું તે બોલ્યા કરતા સારૂં છે.
સબસે બડી ચુપ.

ઇનુમો આરૂકેબા બોની આતારૂ.
કુતરૂં બી ફરે તો તેને લાકડી મળી આવે.
ફરે તે ચરે, બાંધ્યું ભૂખે મરે.

ઇનુની નારાઇતેમો ઓતોકોનો ઇનુની નારે.
કુતરા થાવો તો તે પણ મોટે ઘરના થજો.
ખોદવો તો ડુંગર, લૂટવો તો ભંડાર, પરણવી તો પદ્મની, પહોંચવું તો દરબાર.

ઇવાસીનો આતામા મો સીનજીન કારા.
સારડીન માછલીનું માથું પણ ભાવથી પૂજે તો આશા ફળે.
મન ચંગા તો કથરોટમેં ગંગા.

ઇતાસી કાયુસી.
ધવડવે દુખે, ન ધવડવે કીડ લાગે.
બોલું તો મા મરી જાય, ન બોલું બાપ કુત્તા ખાય.

ઇનોચી આરીતેનો ગો હોકો.
જીવ હોય ત્યાં સુધી નોકરી.
સાસ ત્યાં સુધી સોસ.

ઇકુસા ઓમીતે યા ઓ હાગુ.
લડાઇ જોઇને તીર બનાવવા જવું.
આગ લાગે ત્યારે કુવો ખોદવો.

ઇચીમોનનો તાકુવાએ વા ઇચીમોનનો મોકે.
એક દોકડો બચાવવો તે એક દોકડાનો નફો કરવા બરાબર.
પૈસો બચાવ્યો, તે પૈસો રળ્યા બરાબર છે.

દાઇમ્યો વા ઓમીમી.
ગ્રહસ્થના કાન મોટા હોય છે.
છાલકો ઘડો છલકાય અને ઓછી કુલ્લી ઉભાય.

ઇચી વા બાનજીનો હાજીમારી.
એકડાથી બધાંની શુરૂઆત.
એકડા વગરનાં સો મીડાં ખોટાં.

ઇદો નાકાનો કાવાઝુ દાઇ કાઇ વો શીરાઝુ.
કૂવામાંનું દેડકું મહાસાગરની વાત ન જાણે.
કૂવાનું દેડકું જાણે કે બધી દુનીઆના સમુદ્રો આજ ઠેકાણે છે.

ઉમાનો મીમીની નેનબુત્સુ.
ઘોડાના કાનમાં પ્રાર્થના.
ભેંસ આગળ ભાગવત ને અંધા આગળ આરસી.

કુનીની નુસુબીતો આરે.
દરેક મુલકમાં ચોર તો હોય છે.
ગામ ત્યાં ઢેડવાડો.

કુચીની મીત્સુ, હારાની ત્સુરૂગી.
મહોમાં મધ પેટમાં તલવાર.
મહોડે મીઠાસ ને પેટમાં પાળી.

યામાઇ નાઓરીતે ઇસા ઓ વાસુરૂ.
દરદ સાજું થાય કે વઇદ ભૂલાય.
ગરજ સરી તો વઇદ વેરી.

કાનેનો સેકાઇ.
પૈસાની દુન્યા.
પૈસે આઇ, પૈસે બાઇ, ને પૈસા વગરની નહીં સગાઇ.

ચીચીનો ઓન વા યામા ચેરી તાકાકુ,
બાપનું હેત તો પરવત કરતાં ઉંચું હોય છે,
હાહાઇનો ઓન વા ઉમી ચેરી ફુકાસી.
માતાનું હેત તો દરયા કરતાં ઉંડું હોય છે.
ગોળ વિના મોળો કંસાર, માતા વિના સુનો સંસાર.
કીકી વિના જેવું લોચન, મા વિના તેવું બાપનું મન.

ચીરી ત્સુમોરીતે યામા તો નારી, સુના કોજીતે ઇવાતો નારૂ.
ધૂળ એકઠી થવાથી પર્વત થાય, રેતી એકઠી થવાથી ખડક થાય.
ટીપે ટીપે સરોવર ભરાય ને કાંકરે કાંકરે પાળ બંધાય.

વાગા તાએ મીઝુ ઓ હીકુ.
પોતાનાં ખેતરમાં પાણી વાળવું.
શિયાળ તાણે સીમ ભણી, ને કુતરૂં તાણે ગામ ભણી.

કાનેની આવાસેતા નેમબુત્સુ.
પઇસા આપે તેવી પ્રાર્થના.
જેવી શક્તિ, તેવી ભક્તિ.

નાકીત્સુરા ઓ હાચ ગા સાસુ.
રડતી સુરત પર મધમાખનો ચટકો.
દુખતી આંખે ઝોકો વાગે.

નાત્સુનો મુસી યુકી શીરાઝુ.
ઉનાળાનો જીવડો બરફ નહીં પીછાણે.
ખાખરની ખીલોડી સાકરનો સ્વાદ શું જાણે.

તોપુની કાસુગાઇ.
રાંધ્યાં અન્નને લોખંડના ચાપડા મારવા.
ધૂમાડાનાં બાચકા.

તોકોરો કાવારેબા સીના કાવારૂ.
દેશ બદલાય તો વાસણ બી બદલાય.
દેશ દેશના જુદા સીક્કા.

તોકુ નાકી બી વા નીઓઇ નાકી હાના નારી.
સદ્‌ગુણ વગરની સુંદરી તે સુગંધ વગરનાં ફુલ બરોબર.

દોરોનો નાકાનો હાસુ.
કાદવમાં પડેલું કમળ.
કાગડાની કોટે રતન.

તોદાઇ મોતો કુરાસી.
બતી નીચે અંધારૂં.
દીવા તળે અંધારૂં.

તોકીવા હાનાનો નીયોઇ.
દુરથી ફુલની સુગંધ સારી.
ડુંગર દૂરથી રળિયામણા.

તોરી નાકી સાતોનો કોમુરી.
બધાં પક્ષી જતાં રહે ત્યારે વન વાગલું ઉડતું ફરે.
ઉજડ ગામમાં એરંડો પ્રધાન.

તોકીની સુગુરેબા નેઝુમી મો તોરાતો નારુ.
વખત આવવે ઉંદરભી વાઘ થાય.
સો દહાડા સાસુના તો એક દહાડો વહુનો.

તોકીનો યોની વા હાના સાએ સોગુ.
વખત આવવે નાક પણ કાપવું પડે.
ગરજે ગધેડાને કાકો કહેવો પડે.

તો વા ઇતતાનનો હાજી, તોવાનુ વા ઇકકીનો હાજી.
પૂછું તો એકવાર શરમ લાગે, નહીં પૂછું તો જીંદગી ભરની શરમ રહે.
પૂછતા નર પંડિતા.

ઇનુવા મીકકા યાસીનાઇતે સાનનેનનો ઓનવો શારી,
કુતરાને ત્રણ દહાડા પાળીયે તો ત્રણ વરસ ઉપકાર માને,
નેકોવા સાનનેન યાસીનાઇતે મીકાનો ઓન મો શીરાન.
બીલાડીને ત્રણ વરસ પાળયે તો ત્રણ દીવસ પણ ઉપકાર માને નહીં.
કુતરો જોય ધણીને આવતો, બીલાડી જોય ધણીને ખાટલે પડતો.

કુરાયામી કારા કુરાયામી.
અંધકારમાંથી અંધકારમાં.
પેણામાંથી નીકળી ચુલામાં પડવું.

યાબુરે તે મો કોસો દે.
ફાટેલું તોબી રેશમ.
ખોરૂં ઘી દીવેલમાથી નહીં જાય.

નેકાની કોબાન.
બિલાડી આગળ સીકકો.
મરઘા આગળ મોતી.

કાવાઝુનો કો વા કાવાઝુ.
દેડકાનાં બચ્ચાં તે દેડકાંજ.
સિંહનાં બચ્ચાં તે સિંહજ.

ઓકામીની કોરેમો કીસેતારૂ ગોતોસી.
ધર્મગુરૂના સાહયામાં વરૂ સંતાય.
મોરના પીછાંમાં કાગડો.

નારો યોરી નારેયો.
અભ્યાસ કરતાં અનુભવ સરસ.
પઢેલ કરતાં કઢેલ સરસ.

હોસીનો કુજી તાકુમી.
ધર્મગુરૂ જુગારની ગોઠવણુમાં.
પગમાં પેતાવા, હાથમાં સુરી, ભણે ગણે ને દાનત બુરી.

બાકાની ત્સુકેરૂ કુસુરી વા નાઇ.
મૂરખાઇનું કાંઇ ઓસડ નથી.
મૂર્ખને ઉપદેસ, તે આપનારને કલેશ.

હાસુવા દોરોની સોમાઝુ.
કમળનાં ફુલપર કાદવથી ડાઘ નહીં પડે.
સાચને કદી ના લાગે આંચ.

તોકી સીનરૂઇ યોરી ચીકાઇ તાનીન.
દુરના ખેસી કરતાં નજદીકનો મિત્ર ભલો.
ભાઇ કરતાં ભાઇબંધ સરસ.

સેકો વા ગુમો કેનનારાસીમું.
ફ્તેહથી મૂર્ખ પણ ડાહ્યો થાય છે.
ફાવેલો ડાહ્યો.

હીતોનો કુચીની વા તો એ તાતેરારેન.
માણુસનાં મોહોડાંને બારણું નથી.
કુવાને મહોડે ઢાંકણું છે, જગતને મહોડે ઢાંકણું નથી.

બીમએ હીમા નાસી.
ગરીબને ફુરસદ નહીં.
કોડીની કમાઇ નહીં તેને ઘડીની ફુરસદ નહીં.

સ્યોબાઇ મીનો તેકી.
ધન્ધાદારી એક મેકના હરીફ.
વૈદ વૈદનો વેરી.

સીતાવા વાઝાવાઇનો ને.
જબાં ખરાબીનું મુળ.
જબામાં ઝેર તો મુલકસે વેર.

સ્યુપુ વા કાગામી એ ઓસોરૂ.
કદરૂપી સ્ત્રી આરસીથી દુર રહે.
દયા ધર્મ નહીં મનમે મૂખડા કયું દેખે દરપણમેં.

મીત્સુરેબા કાગારૂ.
ભરતી પછી ઓટ.
ચહડતી પછી પડતી.

મી રોસેઝારેબા મોકે નાસી.
મહેનત કરવા વગર નફો મળે નહીં.
ચાકરી વગર ભાખરી ન મળે.

યુ વાં આસુકુ ઓકોનો વા કાતાસી.
કહેવું સહેલ છે કરવું મુશકેલ.
કાજીજી કહેનેવાળા કરનેવાળા નહીં.

સારૂ મો કી કારા ઓચીરૂ.
વાંદરો પણ ઝાડ પરથી પડે.
ભણુતો ભૂલે અને તારો ડુબે.

આસુનો હયાકુ યોરી કયોનો ગોજુ.
આવતી કાલના સો કરતાં આજના પચાસ ભલા.
તુરત દાન મહા પુન.

આસુનો કોતો વા આસુ આનજીયો.
કાલની વાત કાલ જાણે.
કલ હય ઓર અલ્લા હય.

તેનની ઇસી ઓ તોઝુ.
આકાશ તરફ પથર ફેંકવો.
સૂર્ય સામે ધુળ ફેંકવી.

તેનની કુચી નાસી.
આકાશને મ્હોડું નથી.
ખુદાની લાકડીને અવાજ નથી.

કોમાતા તોકીનો કામી તાનોમી.
દુખની વખતે ખુદાની યાદ.
સુખે સોની, દુઃખે રામ.

ફુરૂકુગી મો સાનનેન ઓકેબા યાકુ નીતાત્સુ.
જુનો ખીલો પણ ત્રણ વર્ષ બાદ કામમાં આવે.
સંઘર્યો સાંપ પણ કામનો છે.

યુનો માને ઓ સુરૂ કારાસુ કાનારાજુ મીઝુની ઓબોરૂ.
બગલાની માફક કાગડો વર્તે તો ડુબી મરે.
કરતા હો સો કીજીયે, ઓર ન કીજીયે કગ, માથું ગયું સેવાળમાં ને ઉંચા થઇ ગયા પગ.

યોકુની ઇતાદાકી નાસી.
લોભને મથાલું નથી.
લોભને થોભ નહીં.

ગાકી ગા હાનાતારે ઓ વારો.
તપીલી કિટલીને ખરાબ કહે.
ચારણી કરવડાને હીણે.

કાવાઇઇકોની તાબી ઓ સાસે.
લાડકા દીકરાને મુસાફરીએ મોકલવો.
ડાહ્યો દીકરો દેશાવર ભોગવે.

તામા મીગાકાઝારેબા, હીકારી નાશી.
હીરો ઘસવા વગર ચળકે નહી.
કાપ્યા વગર કેળ ન ફળે.

વાઝાવાઇ મો સાઇવાઇનો હાશી તો નારૂ.
પડતી પણ ચહડતીનો પૂલ બને છે.
માઠું થાય તે સારાંને કાજે.

ઉશી થા ઉશી—ઝુરે, ઉમા વા ઉમા—ઝુરે.
ગાય ગાય સાથ ફરે, ઘોડા ઘોડા સાથ ફરે.
જેવાને તેવા મળે.

———:0:———

થોડીક જેપેનીઝ વારતા.

૧

ગુજરાતી.

એક હજાર માઇલ દોડનારો ઘોડો ના કબુલ રાખવાની વાત.

શેહેનશાહ કોબનના વખતમાં, એક દિવસમાં એક હજાર માઇલ દોડે એવો ઘોડો ભેટ ધરવામાં આવ્યો. મીકાદોએ કહ્યું "સંખ્યા બંધ પાલખી મારી આગળ ચાલે છે; પછવાડે હજુરીઆઓની ગાડી હોય છે. તેમાંની એક પણ એવી નથી કે જે એક દિવસમાં પચાસ માઇલથી વધુ જઇ શકે. હું એકલો એક હજાર માઇલ દોડે તેવા ઘોડા ઉપર બેસીને શું કરૂં?' એવું કહી શેહેનશાહે ઘોડો પાછો વાળ્યો અને તે સ્વીકારવાની ના પાડી.

૧

જેપેનીઝ.

સેનરીનો ઉમા વો ઉકેઝારૂ કોતો.

કોબન કોતેઇનો તોકી, ઇચી નીચીની સેનરી વો કાકેરૂ ઉમા વો કેનઝુ. મીકાદોનો તામાવાકુઃ "બાન–યો માએની આરે. શોકુશા શારાઇની આરે. હીની ઇકુ કોતો ગોજુરી નારાદે વા ઇકુ કોતો નાશી. ચીન હીતોરી સેન રી નો ઉમાની નોરીતે, નાનીની કાસન?" તો તે, સોનાવાચી સોનો ઉમા વો કાયશીતે, ઉકે–તામાવાઝુ.

૨

ગુજરાતી

થોભવાથી ઉમરનો ફરક જતો રહેશે.

આગળના વખતમાં, પાયતખ્ત શેહેરના વેપારી લત્તામાં ઉનાઝુકી બાબા નામની એક ચબરાક કાજ કરનારી રહેતી હતી. આખું વર્ષ એજ ધંધો કરી જોડાં સંતોષકારક રીતે સાંધતી હતી. ત્યાં રહેનાર પાંત્રીસ વર્ષની વયના એક છોકરાની ઉમર છુપાવી તેને પંદર વર્ષની ઉમરની છોકરી સાથ ગોઠવ્યો અને તેઓ પાસ અરસપરસ પર પહેરામણી મોકલાવી સઘળું સારું નક્કી કીધું. તે બાદ છોકરીના માબાપને છોકરાની મોટી ઉમરની ખબર પડી અને તેઓએ કહેવડાવ્યું કે "એને ત્યાં પૈસા ટકાની કાંઇ ખોટ નથી, પણ બેઉની ઉમર વચ્ચે વીશ વર્ષનો ફરક છે તેથી અમે તો અમારી છોકરી એને કદી પણ આપશું નહીં." છોકરાની તરફથી એવી હઠ લેવામાં આવી કે છોકરી આપવી જ પડશે. કાજ કરનારી ગુંચવાડામાં પડી અને આખરે વરઘોડો કોરટે ચહડયો, જ્યાં જડજે બંને પક્ષને બોલાવી કહ્યું; "છોકરાના બાબમાં જો કાંઇ બીજું ખાસ વાંધા ભર્યું હોય તો કહેવું; ઉમરના ફરકની બાબદમાં તો સારું થયા પછી ભેટ સોગાદો સ્વીકારવામાં આવી છે એટલે છોકરી આપવી પડશે." છોકરીનાં માબાપે કહ્યું "એ બાબદમાં કાજ કરનારીએ અમુને હડહડતું જુઠું કહ્યું છે; અમારી છોકરી માત્ર પંદર વર્ષની વયની છે એટલે તેણીની અને પાંત્રીસ વર્ષની વયના છોકરાની ઉમરની વચ્ચે વીશ વર્ષનો ફરક છે. ઉમરમાં ઘણો તો અરધો અરધ બી તફાવત હતે તો અમે છોકરી આપતે. મેહેરબાની કરી તમારી સહમજનો ઉપયોગ કરો. કજોકું નહીં થાય તે માટે અમે કાજ તોડવાની અરજ કીધી છે જે ઉપર નજર પુગાડો" જડજે તે ઉપરથી હુકમ ફરમાવ્યો; "તમારી ખાહેશ મુજબ તમે પાંચ વર્ષ પછી તમારી છોકરી એને આપી શકશો. છોકરાએ પાંચ વર્ષ સુધી થોભવું. એ ચાલીશ વર્ષની વયનો થશે ત્યારે છોકરી વીસ વર્ષની થશે; ઉમરમાં અરધો અરધ ફરક તે વેળા રહેશે."

૨

જેપેનીઝ.

માતેબા સાન–પોનો આઇયોરૂ નાકા.

મુકાશી, મીયાકોનો માચીની, ઉનાઝુકી બાબા તોતે, નાકોદો ગુચીનો યોકી મોનો આરે. નેનજુ કોરે વો મીસુગીની શીતે, શુબી સાસેનુ તો ઇયુ કોતો નાશી. કોકોની સાનજુ ગો નારૂ ઓતોકોનો તોશી વો કાકુશીતે, જુગો નારૂ મુસુમી તો એનગુમી તોરી-મોચી, તાનોમીનો શુગી ઓકુરાસે આઇ–સુમાશી–કેરી. સોનો નોચી, મુસુમીનો ઓયા મુકોનો તોશી પુકેતારૂ વો કીકીઇદાશી, “શીનદાઇ વા પુસોકુના કેરેદેમો ઇકાની શીતે મો નીજુનો ચીગાઇ નારેબા, નાકાનાકા મુસુમી વો યારૂમાજી” તો ઇયુ. માતા ઓતો કોનો કાતા નીતે વા, “તોની કાકુ મોરાવાનેબા આઇ નારાઝુ” તો ઇયેબા, નાકોદો મ્યેવાકુ શીતે, કોનો દાન સોશોની ઓયોબી કેરેબા, સોહો મેશી–ઇદાસારે, “ઓતોકોનો ગી, કાકુએત્સુ નારૂ આકુજી આરાબા, મોસુ–એશી. તોશીનો ચીગાઇનો બુન નીતે વા, યાકુસોકુનો શીરૂશી તોરીતારૂ યુએ વા, કીતો મુસુમી વો ઓકુરૂ–એશી,” તો ઓસે–ઇદાસારેશી તોકી, “કોનોગી વા, નાકાદાચીનો મોનો અમારી નારૂ ઇત્સુવારી વો મોશી; મુસુમી વા જુગોની મકારી નારી સોરોની, સાનજુ ગોનો ઓતોકો વા, તોશી નીજુનો ચીગાઇ ગોઝા સોરો. સેમેતે હામબુનનો ચીગાઇ નારાબા, મુસુમી વો ઓકુરી મોસુ એશી. કોનો ગી વો કીકોશીમેશી વાકેસાસેરારે! ની આવા ઝારૂ એનગુમી, તાનોમી વો કાએશી તાગી ઓન નેગાઇ” તો મોશીઆગુ. તોકીની ઓસેરારેકેરૂ વા; “સોનો હો ગા નોઝોમીનો તોરી, ઇમા ગો નેન સુગીતે મુસુમી વો ઓકુરૂ એશી. મુકો વો સોરે માદે આઇ માત્સુ એશી. શીજુની નારેબા, ઓનના વા નીજુ; તોશી હામબુન ચીગાઇનો તોકી આરે” તો ઓસે ત્સુકેરારે–કેરૂ તો નારી.

૩

ગુજરાતી

કાગડાઓ વચ્ચે થયલી વાતચિત.

એક જંગલમાં કેટલાક કાગડા એકઠા થઇ વાતચિત કરતા હતા જે દરમયાન તેઓમાંના એકે પુછ્યું, "દુન્યામાં સર્વેથી જોખમ ભરેલું શું છે?" સઘળા કાગડા એકે આવાજે બોલી ઉઠયા, "દુન્યામાં સર્વેથી ભય ભરેલી ચીજ એક કસાયલા તીર મારનારનું કામઠું છે. તે તીર હયાં તાકે તો હયાં આવે અને તમુને નીચે પાડે; તે જો તીર ત્યાં છોડે તો ત્યાં પડે અને કદી પણ નેમ ચુકે નહીં. તેનું તીર લાગું તો પછી તે કરતાં વધુ ભય ભર્યું કશું નથી."

તેઓ મધે એક વરૂધ કાગડો હતો જે કટાણું મોહ કરી બોલ્યો" બરોબર છે, બરોબર છે; તમે બધા જુવાન્યા છો તેથી કસાયલા તીર મારનારનાં કામઠાંથી ડરો છો અને અણઘડ તીર મારનારાથી બીહતા નથી. કસાયલા તીર મારનારે છોડેલું તીર નેમ તરફ જ જતું હોવાથી તમે જો સેહેજ ઉડીને એક બાજુ થઇ જાવો તો બેશક તીર નેમ ચુકે અને તમે બચો; પણ અણઘડ તીર ફેંકનારનું તીર અને કામઠું તો ઘણું મુશકેલી ભરયું છે. કેઇ બાજુએ ઢળવું, કયાં ઉડી જવું? બેશક, બેશક, કેઇ દીશાએ ઉડવાથી બચી શકાશે તે જાણવું જ અશકય છે; ભાઇઓ ભાઇઓ એ શું ભય ભર્યું નથી?" એ સાંભળી કાગડાઓની આખી સભા, એવું કહેવાયું છે કે, વખાણથી છક થઇ ગઇ હતી.

૩

જેપેનીઝ.

કારાસુનો કાઇવા.

આરૂ હાયાશીની અમાતાનો કારાસુ આત્સુમારીતે, સામા-ઝામા મોનોગાતારીનો યુએ નીતે, "સેકાઇની વા નાની ગા ઇત્ચા-ઓસોરોશીકી?" તો મોસેશીની, અમાતાનો કારાસુ ઇચી-દોની મોશી-કેરૂ વા: "યોનો નાકાની ઓસોરોશીકી મોનો વા, જોઝુનો ઇરૂ યુમી નારી. કોકોની ઇરેબા કોકોની યા કીતારીતે ઇ-ઓતોશી; કાશીકોની ઇરેબા કાશીકોની યા કીતારીતે નારાઇ વો હાઝુસાઝુ. ઇતે તોરારૂરૂ નારેબા, કોરે હોદો ઓસોરોશીકી મોનો વા નાશી" તો કોતાએ-કેરી.

નાકાની ઇચી-વાનો રેઉ આરીતે, કાઓ વો શીકામે મોશી-કેરૂ વા; "સાતે મો, સાતે મો! ઓનો-ઓનો-ગાતા વા જાકુહાઇ યુએની જોઝુનો યુમી-યા વો નોમી ઓસોરે; હેતાનો યુમી-યા વો ઓસોરેઝારૂ કોસોત્સુતાનાકેરે. જોઝુનો યુમી-યા વા માતો વો તાગાએનુ યુએની, સ્કોશી યોકેતે તોબુ તોકી વા તાચીમાચી યા તાગાઇ, ઇનોચી વો તાસુકારૂ મોનો નારી. તાદ મુઝુકાશીકી વા હેતાનો યુમી-યા. ઇઝુરે ઇયે હાઝુશી, ઇઝુરે ઇયે તોબી-નોકીતે યોકારાન યા? માકોતોની માકોતોની સોનો નોગારૂરૂ હોગાકુ ગા શીરેનુ વા, સાતેમો સાતેમો ઓસોરોશીકી મઇવાકુ નારી" તો મોશીકેરેબા, ઇચી-દોનો કારાસુ મીન્ના મીન્ના કાનશીન શીતારીશી તો કા યા.

૪

ગુજરાતી.

તબીબે નહુસાડેલો ચોર.

એક ઘરફાડુ હતો. તેણે પોતાના સોબતીઓને સાથે લઇ ડાકટર મોરીયુકીનાં ઘરમાં ભરાવા માટે, તેના ઘરની વાડ ભાંગી. હવે તેઓ અંદર દાખલ થવા જતા હતા તેવામાં તેમના પગમાં અકાએક આંકડા આવ્યાં અને તેઓ ચાલી શકયા નહીં. તે શખસો જેઓ સંખ્યામાં દશથી વધુ હતા તેઓ સઘળાના પગ અડી ગયા. ચાલવાની ઘણી તજવીજ કીધી પણ પગ ઉપડેજ નહીં. કોઇ તેમની સામે થાય છે એવું સહમજી તેઓ પાછા ફરયા અને નહાસી ગયા. તેઓની ગડબડથી ઘરમાંનો નોકર જાગી ઉઠયો અને ત્યાં જઇ જોયું તો ડાકટર મોરીયુકી પોતાના હાથમાં દવા ઘુંટવાનો ચમચો ધરી દરવાજાની સામે ઉભો હતો. નોકરે કહ્યું "ચોરો તો નહાસી ગયા છે, તમે શું કરો છો"? મોરીયુકી હસ્યો અને જુસ્સા સાથ બોલ્યો "હું પણ એમજ ધારૂં છું. જો એ ઉઠાવગીરો અંદર આવ્યા હતે તો તેઓનો હું ખીમો કરતે!" નોકરે જવાબ દીધો, "દુશમનની સામે થતી વેળા તો તમોએ હાથમાં તલવાર ધરેલી હોવી જોઇયે. તેને બદલે દવાઇ ઘુંટવાનો ચમચો લઇ દવાઇ ઘુંટતા હોવ તેવો દેખાવ કરો તેનો અર્થ હું સહમજી શકતો નથી; પણ તે છતાં વારૂ ચોરો નહાસી કેમ ગયા"? મોરીયુકીએ ચમચો પોતાના કપાલ સાથે દાબી મગરૂરીથી જવાબ દીધો "વરસો થયાં હું એ ચમચા વડે લોકોને મારી નાખું છું તો પછી ચોરો જેવા પણ શું પોતાની જીંદગીની દરકાર કરે નહીં? એ કારણને લીધે હું એવી રીતે ઉભો હતો". નોકર એ સાંભળી કાંઇ બોલી શકયો નહીં પણ પોતાના શેઠનું મોહ જોતો ઉભોજ રહયો.

૪

જેપેનીઝ.

કુસુશી ગોતો વો ઓઉ.

ગોતો આરી-કેરી. દોરૂઇ વો હીકીઇતે, કુસુશી મોરીયુકી ગા ઇયેનો કાકી વો કોઓચીતે, ઇરીનુ. સાતે, ઉચી-ઇરાન તો સુરૂની, ઇકા નારૂ ની કા, આશી સુકુમીતે યુગોકાઝુ. જુ-યો-નીન મીના ઓનાજી-ગોતો આશી હાતારાકાઝારી-કેરી. સેમેતે અયુમાન તો સુરેદો, આશી સુસુમાઝુ. "આરૂ યો કોસો આરે!" તોતે, હીકી-કાએ શીતે, મીના ઇદે, ઇની કેરી.

શીમોએ નારૂ મોનો ગાયા-ગાયા તો યુની, મે સામેતે ઓકી-ઇદેતે મીરેબા, મોરીયુકી હાઇરીની મુકાઇતારૂ આકારી-શોજીનો ઉચીની તાચીતે, કુસુરી-બુકુરો નારૂ સાજી વો મોરોતે-ની તોરી, કાશીરાની સાસાગે-ત્સુત્સુ, નેરાઇ-ઇતારી. કોનો શીમોએ: "નુસુબીતો વા તોકુ માકારીસારીનુ. નાનીગોતો શી-તામાઉ ઝો?" તો ઇયેબા, મોરીયુકી હોકુસો-એમીતે; "સા કોસો આરામે! શાત્સુ ઉચી-ઇરીનાબા, ગો-ઝો રોપપુ કોતો-ગોતોકુ નામાસુની નાશીતેન" તો ઇકીમાકી-યુ. શીમોએ: "કાતાકીની મુકાવાનઝુરૂની વા, ઉચીમોનો વો કોસો મોતાસે-તામાવામે. કુસુરી આત્સુકાઇ-તામાઉ યોની સાજી વો મોચી-તામાઉ કોસો કોકોરો વો એ હાએ-રાને. સારૂ નીતે મો, નુસુબીતોદોમો નાદોતે સુગો-સુગો તો ખાયરી, ઇની તારૂની કા?" તો ઇયેબા, મોરીયુકી ઇયો-ઇયો હોકોરીકા નારૂ આમોમોચી શીતે, સાજી તોરીતે, હીતાઇની ઓશી-આતે, "નાનીગાશી કોનો સાજી વો તોરીતે હીતો વો કોરોસુ કોતો તોશીગોરોની નારીનુ. ગોતો તો ઇયુ તો મો, ઇકાદે ઇનોચી ઓશીમાઝા રાન? સારેબા કોસો, કાકુવા કામાયતારે" તો ઇયુની ઝો, કાએ-યુચીમામોરારેતે, ઇયુ કોતો નાકારી-કેરૂ.

૫

ગુજરાતી.

ઘેલા ઘાંચીનું કુટુંબ.

ઇમ્પીરિયલ ગાર્ડ લશકરની પેહેલી ટુકડીનો કરનલ કી–નો–નાઓકાતા મોટો મૂરખ હતો અને તેનાં મૂરખાઇ ભરેલાં બોલવાથી લોકો તેને વારંવાર હસતાં હતાં. તેને બે છોકરા હતા જેઓ પણ બાપના જેવા જ બુબખ હતા. એક દહાડો નહાના ભાઇએ પોતાના મોટા ભાઇને કહ્યું "દુન્યામાં જે ભેદભરી ચીજો છે તેમાં હું જે બીલકુલ જ સમજી શકતો નથી તે બુધનાં મરણ અને જનમની જાત્રા છે. બુધ ફેબ્રુઆરી (બીજા) મહીનાની પંદરમી તારીખે મરણ પામીને પછી એપ્રીલ (ચોથા) મહિનાની આઠમી તારીખે કેમ જન્મ્યો હશે?" મોટા ભાઇએ એ સાંભળતાં જવાબ દીધો, "તારામાં ભેજુંજ નથી તે તને કેમ સમજ પડે? બુધ પણ એક સાધારણ આદમી જેવો હતે તો તે બીજે મહીને જનમતે અને ચોથે મહીને મરણ પામતે. પણ તેનામાં ઇશ્વરી શક્તિ હોવાથી તે જન્મ મરણના બાબતમાં પણ સાધારણ આદમીથી જુદો પડયો, અને પેહેલાં મરણ પામ્યો અને પછી જન્મ્યો. એમ કીધું ત્યારે તો તે બુધ કહેવાયો. છોકરાઓનો બાપ જે બીજા ઓરડામાંથી એ વાત સાંભળતો હતો તે પોતાના દીકરાની હોશયારીની વખાણ કરવા લાગ્યો અને બોલ્યો "મોટો છોકરો તો બેશક ઘણો ચબરાક છે, ચાલતે દહાડે એ નામ કહાડશે."

૫

જેપેનીઝ.

ઇક્કાનો શીરેમોનો.

શાહયોઇનો જ્ઞ, કી નો નાઓકાતા વા, યોનો શીરેમોનો નીતે, શીરેજીરેશીકી કાતો નોમી ઇઇ–ત્સુત્સુ, ત્સુનેની હીતોની વારાવારે–કેરી. કયોદાઇનો કા વો મોતારીશી ગા, ચીચીની હીતો-શીકી ઓકા નારૂ મોનોની ઓ આરી–કેરૂ.

આરૂ તોકી, ઓતોતો નારૂ મોનો આનીની મુકાઇતે તોઇ–કેરૂ વા; "યોની ઓઓત્સુકાનાકી કાતોનો ઓકારૂ નાકાની, શાકા ખુત્સુનો નેહાન–એ તાનજ્ઞ કાસો કોકારો મો એને. કીસારાગીનો મોચીની યુસે–તામાઇતે, યાગાતે યુઝુકીનો યોકાની ઉમારે ઇદે તામા-એરૂ કાતો ઇકા નારૂ શીસાઇ સામુરાઉ ની કા?" તો ઇયેબા, આની કીકીમો આએઝુ: "શીકા ઉતાગાઉ નારૂ વા, વાનુશી ગા તારા-વાઝારૂ નારી. નાઓતેનો હીતો નારાબા, કીસારાગીની ઉમારે ઇદેતે, યુઝુકીની શીનુ–બે–કેરેદો, હોતોકે વા જીત્સુ ઓવાશીમાસેબા, શોશીનો સાકાઇ મો ઓયોસોબીતો વા ઇતો કાતો નીતે, સાકી-દાચીતે શીની, ઓકુરેતે ઉમારે–ઇદે-તામાએરૂ નારી. કાકારૂ કાસો હોતોકે નીતે વા ઓવાશીકેરે" તો ઇયેબા, ચીચી હીતો–મા નારૂ તોકોરોની કીકી–આરીતે: "તારો કાસો ઇમીજીકી સાઇગાકુ વા આરી–કેરે. કાકુતે વા, ઓયાકેનો માજીરાઇ સુ તો મો, સુયે તાનો-મોશીકારાન" તોતે, હોમે–યોરોકોબી–કેરી.

૬

ગુજરાતી.

સૂર્ય વિષે છોકરાંઓ વચ્ચે વાદવિવાદ.

કનફુસીયસ પૂર્વના મુલકમાં મુસાફરી કરતો હતો તે વેળા તેણે બે છોકરાંને સૂર્ય વિષે વાદવિવાદ ચલાવતાં સાંભળ્યાં, અને તેઓની તકરારનું કારણ જાણવા માગ્યું. તે ઉપરથી છોકરાંઓમાંના એકે કહ્યું, "હું કહું છું કે સૂર્ય સહવારે ઉગે છે તે વેળા તે આ પૃથ્વીની ઘણો નજદીક હોય છે, અને બપોર પડે છે ત્યારે તે ઘણો દુર જાય છે. એ બીના એટલા ઉપરથી સાબેત થાય છે કે સૂર્ય ઉગે તે વેળા આપણે તેના તરફ જોઈયે તો તે ગાડીની ઘમણ જેટલો મોટો દેખાય છે; પણ બપોરે તો તે એક વાડકા કરતાં મોટો જણાતો નથી." બીજી છોકરી બોલી ઉઠી; "સૂર્ય ઉગે છે તે વેળા તે પૃથ્વીથી ઘણો છેટે હોય છે અને બપોરે તે પૃથ્વીની ઘણો નજદીક આવે છે. એ બીના એટલા ઉપરથી સાબેત થાય છે કે સૂર્ય ઉગે છે તે વેળા તે ગરમ લાગતો નથી પણ બપોરે તો જાણે ગરમ પાણીમાં હાથ બોળ્યા હોય તેવી ગરમી લાગે છે. હવે એતો ખુલુંજ છે કે ગરમી આપનારો પદાર્થ નજદીકમાં હોય તો વધારે ગરમ લાગે અને દુરથી તેની ગરમી લાગે નહીં." કનફુસીયસ તેઓની દલીલ સાંભળવા પછી કશો ચુકાદો આપી શકયો નહીં; જે ઉપરથી છોકરાંઓ હસવા મંડયાં અને બોલ્યાં "કોણ કહે છે કે તમારામાં અકંકલ છે?"

૬

જેપેનીઝ.

શોનીનો હી વો રેનઝુર કોતો.

કોશી તોયુ શાતે, ફુતારીનો શોનીનો હી વો રેનઝુર વો કીકી, સોનો યુએ વો તોઇ–તામાઉની, હીતોરીનો ઇવાકુ. "હીનો હાજીમેતે ઇઝુર તોકી, નીનગેન વો સાર કોતો ચીકાશી. હાનતેનની નારીતે વા, નીનગેન વો સાર કોતો તોશી. શીકાર યુએ વા, હીનો હાજીમેતે ઇઝુર વો મીરની, સોનો ઓકીસા કુરમાનો કીનુગાસાનો ગોતોશી. હાનતેનની નારેબા, સોનો ઓકીસા હાચીનો ગોતોશી. કોરે, ચીકાકી મોનો વા ઓકીની મીએ, તોકી મોનો વા ચીઇસાકુ મીયુર કોતોવારી નારી." માતા હીતોરીનો ઇવાકુ: "હીનો હાજીમેતે ઇઝુર તોકી વા, નીનગેન વો સાર કોતો તોશી. હાનતેનની નારીતે વા, નીનગેન વો સાર કોતો ચીકાશી. શીકાર યુએ વા, હીનો હાજીમેતે ઇઝુર તોકી વા, આત્સુકારાઝુ. હાનતેનની નારેબા, આત્સુકી કોતો યુ વો સાગુર ગા ગોતોશી. કોરે, ચીકાકી વા આત્સુકુ, તોકી વા આત્સુકારાનુ કોતોવારી નારી." કોશી કીકીતે, ઝેહી વો કેસસુર કોતો વો એઝુ. શોની વારાઇતે ઇવાકુ; "દારે કાનાનજી વો ચી આરી તો ઇયુ યા?."

૭

ગુજરાતી.

નાણું આપી વહેવાર બંધ કીધો.

ઓબુઅન, સેઇના મુલકનો વડો પ્રધાન થયો. તેણે પોતાના મિત્રો તથા સગાંઓને પોતાની નજદીક બોલાવી સોનાના પાંચસો શિક્કા કહાડી તેમાંથી થોડા થોડા દરેકને વહેંચી આપી કહયું, "પેહેલાં હું જ્યારે ગરીબ સ્થિતિમાં હતો ત્યારે મારા મિત્રો કે સગાં મારી સાથે ભેળાતાં હતાં નહીં. હાલમાં હું જ્યારે સેઇનો વડો પ્રધાન થયો છું ત્યારે તમોએ મને મળવા માટે પાંચસોથી હજાર માઇલની મુસાફરી કીધી છે. આજે મેં તમુને પઇસા આપ્યા એટલે તમારો ઉપકાર વળી રહયો. આજથી હવે મારી સાથ ભેળાવાનો વિચાર કરતા ના! એટલું કહી તેણે તેઓ સાથનો સંબંધ તોડી નાંખ્યો.

૭

જેપાનીઝ.

કીન વો આતાએતે માજીવારી વો યામુરૂ કોતો.

ઓપુન વા સેઇનો કુનીનો સાઇશો તો નારૂ. કયોદાઇ હીન-કાકુ વો યોબીતે, ગો–હયાકુ કીન વો ઇદાશીતે, ઇચી–ઇચીની આતાએતે ઇવાકુઃ "વારે મુકાશી માઝુશીકી તોકી, શીનસો મીન. વારે તો માજીવારુ કોતો નાશી. વારે ઇમા સેઇનો સાઇશો તો નારીતારેબા, મુકાઇની કીતારૂ કોતો ગો–હયાકુ રી આરૂઇ વા સેનરી નારી. વારે કયો કીન વો નાનજીરાની આતાએતુ, રેઇ સુદેની નારેરી. કયો યોરી નોચી, વારેની માજીવારાન તો ઓમોઉ કોતો નાકારે!" તોતે, ત્સુની નાકા વો તાગાઇ તારી.

૮

ગુજરાતી.

કીસાત્સુની વાર્તા.

ચીનના મુલ્કના ગો પ્રાંતને રહેવાસી નામે કીસાત્સુ, પ્રદેશી એલચી તરીકે જવા નીકળ્યો ત્યારે તેને જોના પ્રાંતમાંથી પસાર થતાં તે પ્રાંતના હાકેમ સાથ મુલાકાત થઇ, કે જે હાકેમને કીસાત્સુની તલવાર ઘણીજ પસંદ પડી, પણ મોહડે ચહડીને તે માગી શકયો નહીં. કીસાત્સુ તે હાકેમની ખાહેશ તુરત પામી ગયો, પણ તેણે તલવાર તેને ભેટ કીધી નહી, કારણકે ચાનના મુલકના એલચી તરીકે તેને પણ પોતાનો મોભો જાળવવાનો હતો. એલચી તરીકેની ફરજ અદા કરવા બાદ તે પોતાને મુલક પાછો ફરતાં જોના પ્રાંતમાં આવ્યો તે વેળા જોનો હાકેમ મરણ પામેલો હતો. કીસાત્સુએ પોતાની તલવાર કમરેથી છોડી હાકેમની ઘોર ઉપરનાં ઝાડ સાથ લટકાવી અને તે ચાલતો થયો. તેના નોકરે કહયું, “જોનો હાકેમ તો મરણ પામેલો છે ત્યારે એ તલવાર તમે કોણને આપો છો?” કીસાત્સુએ જવાબ દીધો “એમ નહીં! પેહેલાથી મેંતો મારાં મનમાં નકકી કરી રાખ્યું હતું કે એ તલવાર મારે જોના હાકેમને આપવી. તે મરી ગયો છે તેથી મારે મારી બાધા તોડવી જોઇયે નહીં.” એ તેના શબ્દો હતા.

૮

જેપેનીઝ.

કીસાત્સુનો કોતો.

મોરેકોશીની ગોનો કીસાત્સુ તો ઇઇ-કેરૂ હીતો, ત્સુકાઇ તો શીતે તાકોકુની યુકુ તોકી, જોકોકુ વો તોરીતે, જોકુનની આવારેત્સુરૂની, કીસાત્સુનો હાકારેતારૂ કેન વો હોશીકુ ઓમોવારે-કેરેદો, આએતે કુચીની વા ઇવાઝુ. કીસાત્સુ સોનો કોકોરો વ-હાયા સાસશીત્સુરેદો, જો કોકુનો ત્સુકાઇ તાઇસેત્સુનો યાકુ નારેબા, કોરે વો તાતેમાત્સુરાઝુ. શીશા વો ત્સુતોમેતે, ખાયરી સામાની કાનો જોની તાચીયોરીત્સુરૂની, જોકુન સુદેની શીકયો સેરી. સોનો તોકી કીસાત્સુ હોકેન વો તોકીતે, સોનો ત્સુકાનો યુએનો કીની કાકેતે સારી-કેરી. મેશીત્સુકાઇનો ઇઇકેરૂ વા; "જોકુન સુદેની શી શીતારી. સોનો ત્સુરૂગી વા તારેની આતાએતામાઉ યા?" કીસાત્સુ ગા ઇવાકુ; "શીકારાઝુ. હાજીમે જોકુનની કોનો કેન વો આતાએન તો વાગા કોકોરોની યુરૂશી-ઓકીતારી. હીતો વા શીશીતારી તોતે, વાગા કોકોરોનો યાકુસોકુ વો સોમુકુ દોરી વા નાકી ઓ."

સમાપ્ત.